

**Riksdagens
bankfullmäktiges
berättelse
2017**

Helsingfors 2018

B 18/2018 rd

**RIKSDAGENS
BANKFULLMÄKTIGES BERÄTTELSE
2017**

Till riksdagen

Helsingfors 2018

Riksdagens
bankfullmäktiges berättelse
2017

Innehåll

Förord	4
Bankfullmäktiges sammansättning 2017	5
Del 1. Finlands Bank 2017	6
1.1 Finlands Banks uppgifter, bankfullmäktiges ställning och Finlands Banks förvaltning.....	6
Finlands Banks uppgifter och bankfullmäktiges ställning.....	6
Finlands Banks förvaltning	6
1.2 Europeiska centralbankens penningpolitik	7
<i>Den makroekonomiska omvärlden</i>	8
<i>ECB:s penningpolitik 2017</i>	9
1.3 Finlands Banks verksamhet 2017	10
<i>Beredning och genomförande av penningpolitiken</i>	10
<i>Finanssystemets stabilitet och infrastruktur</i>	11
<i>Tillgångsförvaltning</i>	14
<i>Övrig verksamhet</i>	15
i. <i>Finlands Bank och den ekonomiska politiken i Finland</i>	15
ii. <i>Sedlar och mynt</i>	16
iii. <i>Forskning</i>	16
iv. <i>Forskningsinstitutet för transitionsekonomier</i>	16
v. <i>Statistik</i>	16
vi. <i>Internationell verksamhet</i>	17
vii. <i>Kommunikation</i>	18
viii. <i>Strategins utfall</i>	18
1.4 Handlagda ärenden och bankfullmäktiges bedömning av dem.....	19
Ärenden rörande förvaltningen och direktionen.....	19
Finlands Banks bokslut för 2017 och revision	19
Fastställande av resultaträkning och balansräkning samt förslag till vinstutdelning	20
Finlands Banks risker	21
Andra behandlade ärenden	23
Del 2. Finansinspektionen under 2017	25
2.1 Finansinspektionens uppgifter, bankfullmäktiges ställning och Finansinspektionens förvaltning.....	25
Finansinspektionens uppgifter och bankfullmäktiges ställning.....	25
Finansinspektionens förvaltning	25
2.2 EU:s finansiella tillsyn, bankunionen och ECB som banktillsynsmyndighet	25
2.3 Finansinspektionens verksamhet 2017	26
2.4 Handlagda ärenden och bankfullmäktiges bedömning av dem.....	29
Bankfullmäktiges bedömning av föregående berättelseår och Finansinspektionens åtgärder med anledning av den29	
Bankfullmäktiges bedömning av Finansinspektionens verksamhet 2017.....	31
Del 3. Särskilda teman	33
Artikel 1. ECB:s prisstabilitetsmål och hur det nås inom euroområdet	33
Inledning.....	33
Förändringar i energipriset påverkar konsumentprisinflationen i euroområdet.....	33
Landspecifika skillnader i konsumentprisinflationen korrelerar med kostnadskonkurrenskraften	34
Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen har ökat tilltron till att inflationen återställs till målnivån.....	35

Avslutningsvis.....	36
Artikel 2. Skuldsättningen i Kina och dess risker.....	37
Inledning.....	37
De största skulderna finns hos företagen, men hushållen skuldsätter sig snabbt.....	37
Riskerna ökar när skuldsättningen är snabb.....	38
Avslutningsvis.....	39
Artikel 3. Bankunionen: Nuläge och framtida utveckling	41
Inledning.....	41
Hur bankunionen utvecklats hittills	41
Bankunionen och Finland	41
Komplettering av bankunionen	42
Avslutningsvis.....	43
Artikel 4. Nordeas byte av säte och finansieringssystemets makrostabilitet	44
Inledning.....	44
Ett finansinstituts säte och finansieringssystemets makrostabilitet	44
Avslutningsvis: Makrotillsynsverktygen kan stärkas ytterligare	45
Artikel 5. Nordeas byte av säte och tillsynen över Nordea	46
Inledning.....	46
Flytten av Nordea kräver betydande satsningar av Finansinspektionen	46
Vikten av nordiskt tillsynssamarbete	47
Avslutningsvis.....	47
Artikel 6. Digitaliseringen på finansmarknaden	48
Inledning.....	48
Vad är fintech?	48
Betalning, PSD2 och kryptovalutor.....	48
Nya arbetssätt	49
Digitaliseringen förändrar finansieringssektorn	49
Avslutningsvis.....	50
Del 4. Händelser efter 2017	51
Bilaga 1. Vissa begrepp inom riskhantering.....	53
Bilaga 2. Finlands Banks bokslut för 2017	54

Förord

Detta är bankfullmäktiges årliga berättelse till riksdagen enligt 11 § 1 mom. 4 punkten i lagen om Finlands Bank (27.3.1998/214).

Bankfullmäktiges berättelse till riksdagen för 2017 innehåller en del om Finlands Banks verksamhet och förvaltning (del 1) och en del om Finansinspektionens verksamhet och förvaltning (del 2) under året.

Del 3 i berättelsen innehåller sex avsnitt om särskilda teman. I den sista delen (del 4) beskrivs i korthet vissa händelser som ägt rum efter 2017.

Berättelsen bygger delvis på upptagna ämnen och presenterade fakta i Finlands Banks och Finansinspektionens årsrapporter (*Finlands Banks årsberättelse 2017* och *Finansinspektionens verksamhetsberättelse 2017*) och den rapport som Finansinspektionens direktion lämnar till bankfullmäktige (*Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2017*).

De statistiska uppgifterna i berättelsen baserar sig på de uppgifter som fanns tillgängliga i mars 2018.

Bankfullmäktiges sammansättning 2017

Vid ingången av 2017 bestod bankfullmäktige av följande personer:

Ala-Nissilä, Olavi, ekonomie magister

Jokinen, Kalle, överkonstapel

Kääriäinen, Seppo, politics doktor

Oinonen, Pentti, verkstadsmekaniker

Urpilainen, Jutta, pedagogie magister

Vanhanen, Matti, politics magister

Viitanen, Pia, magister i förvaltningsvetenskaper

Vähämäki, Ville, diplomingenjör

Zyskowicz, Ben, juris kandidat.

Ordförande var Matti Vanhanen och vice ordförande Pentti Oinonen. Tredje medlem i arbetsdelegationen var Ben Zyskowicz och extraordinarie medlem Jutta Urpilainen.

Bankfullmäktigeledamot Olavi Ala-Nissilä avgick den 9 maj 2017 och i hans ställe valde riksdagen vid ett fyllnadsval in politics kandidat Antti Kaikkonen från och med den 10 maj 2017.

Sekreterare i bankfullmäktige var vicehäradshövding Anton Mäkelä till och med den 30 juni 2017 och politics doktor Lauri Kajanoja och vicehäradshövding Maritta Nieminen från och med den 1 juli 2017. Rådgivare i bankfullmäktige var ekonomie doktor Ari Hyytinen.

Del 1. Finlands Bank 2017

I den här delen återges verksamheten vid Finlands Bank på ett allmänt plan och i huvuddrag samt penningpolitiken i euroområdet under 2017. Fokus ligger på bankfullmäktiges verksamhet och frågor som är centrala ur dess perspektiv. Finlands Banks verksamhet under året beskrivs i större detalj i *Finlands Banks årsberättelse 2017*.¹

Det finns åtskilliga andra publikationer och rapporter om den penningpolitiska miljön i euroområdet och om de penningpolitiska åtgärderna. Exempelvis publicerar Finlands Bank regelbundet en rapport om och en prognos för Finlands ekonomi (På finska och engelska: Talouden näkymät/Economic outlook.), översikter över det internationella ekonomiska läget och aktuella artiklar om penningpolitiken. Prognoserna, artiklarna och översikterna behandlar de aktuella penningpolitiska åtgärderna och den rådande omvärldsmiljön. Finlands Bank publicerar dessutom i maj varje år ett specialnummer om tillståndet och stabiliteten i det finansiella systemet.

Vidare analyseras den ekonomiska utvecklingen i euroområdet i ECB-publikationen *Ekonomisk rapport* där även ECB:s penningpolitik förklaras. Fyra nummer av rapporten översätts till alla euroländers språk. De finskspråkiga rapporterna finns på Finlands Banks webbplats.² De ger detaljerad information om penningpolitiken och om aktuella händelser. ECB:s årsrapport publiceras normalt i slutet av våren och innehåller detaljerad information om ekonomin i euroområdet, ECB:s penningpolitik och läget i den europeiska finanssektorn.³

1.1 Finlands Banks uppgifter, bankfullmäktiges ställning och Finlands Banks förvaltning

Finlands Banks uppgifter och bankfullmäktiges ställning

Finlands Bank är en offentligrättslig inrättning som står under riksdagens garanti och vård. Dess ställning läggs fast i Finlands grundlag. Bankens verksamhet regleras av stadgan för Europeiska centralbankssystemet och lagen om Finlands Bank.

Som nationell centralbank och som en del av Europeiska centralbankssystemet (ECBS) är Finlands Banks primära mål att upprätthålla prisstabilitet. Den ska medverka i den penningpolitiska beredningen och genomföra den penningpolitik som fastställts av Europeiska centralbankens (ECB) råd. Finlands Bank ska också främja ett stabilt och effektivt betalnings- och finanssystem samt skapa förutsättningar för stabil ekonomisk tillväxt och god sysselsättning. I verksamheten ingår också operativa centralbanksuppgifter som handhavandet av bankernas betalningssystem och borga för tillgång och säkerhet i kontantförsörjningen. Dessutom ska banken se till att det sammanställs och publiceras statistik som behövs för ECB:s verksamhet.

Finlands Bank övervakas av bankfullmäktige, som består av nio riksdagsvalda ledamöter. Bankfullmäktiges uppgifter delas in i tre områden: övervakning, centrala förvaltningsuppdrag och andra uppgifter. Bankfullmäktige lämnar årligen en berättelse till riksdagen om Finlands Banks verksamhet och förvaltning samt om de viktigaste ärendena som fullmäktige har behandlat. Dessutom kan bankfullmäktige vid behov lämna berättelser till riksdagen om genomförandet av den monetära politiken och Finlands Banks övriga verksamhet.

Finlands Banks förvaltning

Verksamheten styrs utifrån verksamhetsidé, värderingar, vision och strategi. En viktig del av ledningssystemet är arbetsfördelningen mellan direktionsmedlemmarna och definitionerna av avdelningarnas och kärnprocessernas uppgifter. Andra centrala verktyg för verksamhetsstyrningen är mål- och resultatstyrning, verksamhetsplanering, personal- och budgetramar och samlad riskbedömning.

Under 2017 gjordes inga ändringar i Finlands Banks verksamhetsidé, värderingar eller vision eller i de strategiska riktlinjerna. Verksamhetsidén är att bygga ekonomisk stabilitet. Visionen är att bli känd som en framsynt och effektiv centralbank och en konstruktiv och inflytelserik medlem av Eurosystemet. Enligt strategin bygger Finlands Banks inflytande på kompetens, integritet och forskning.

Finlands Bank leds av en direktion som består av dess ordförande, det vill säga bankens chefdirektör, och högst fem andra medlemmar. Direktionen har hand om Finlands Banks uppgifter och förvaltning om inte något annat föreskrivs i lag.

Ordförande är chefdirektör Erkki Liikanen. Vice ordförande var Pentti Hakkarainen till och med den 31 januari 2017, när hans mandatid upphörde, och Seppo Honkapohja från och med den 1 februari 2017.

Den 14 oktober 2016 utnämnde bankfullmäktige juris kandidat, vicehäradshövding Marja Nykänen och filosofie doktor (D. Phil.) Olli Rehn till medlemmar i direktionen. Bådas mandatperiod började den 1 februari 2017 och varar i fem år. Sekreterare för direktionen är Mika Pösö, avdelningschef för ledningssekretariatet.

Följande arbetsfördelning fastslogs av direktionen den 1 december 2017:

Se <https://www.suomenpankki.fi/sv/medier-och-publikationer/publikationer/arsberattelse/>.

Se <https://www.suomenpankki.fi/sv/medier-och-publikationer/publikationer/europeiska-centralbankens-publikationer/ekonomisk-rapport/>.

Se <https://www.suomenpankki.fi/sv/medier-och-publikationer/publikationer/europeiska-centralbankens-publikationer/arsrapport/>.

Direktionens ordförande Erkki Liikanen

- penningpolitisk beredning
- den ekonomiska politiken i Finland
- extern kommunikation
- beredning inför direktionens, ECB-rådets, ECB:s allmänna råds och Europeiska systemrisknämndens möten
- avdelningen för penningpolitik och forskning, ledningssekretariatet, internrevisionen
- Processer: beredning av penningpolitiken och det inhemska inflytandet.

Direktionens vice ordförande Seppo Honkapohja

- vetenskaplig forskning
- kontantförsörjning
- kontantförsörjningsavdelningen.

Direktionsmedlemmen Marja Nykänen

- finansmarknadsfrågor
- makrostabilitetspolitik
- ekonomiförvaltning och annan förvaltning
- personalfrågor
- juridiska frågor
- hantering av risker i investeringsverksamheten och andra risker
- avdelningen för finansiell stabilitet och statistik, administrativa avdelningen utom it, juridiska enheten
- Processer: stabilitetspolitik.

Direktionsmedlemmen Olli Rehn

- investering av finansiella tillgångar
- betalningsrörelse
- marknadsoperationer och genomförande av penningpolitiken
- Finansinspektionens verksamhet
- bankavdelningen, IT-enheten, Finansinspektionen och dess direktion
- Processer: genomförande av penningpolitiken samt digitalisering.

Seppo Honkapohja var ordförande i ledningsgruppen för Finlands Banks pensionsfond och hade fullmakt att i vederbörlig ordning fatta pensionsbeslut som rör personalen.

Finlands Bank är indelad i avdelningar enligt följande: avdelningen för penningpolitik och forskning, avdelningen för finansiell stabilitet och statistik, bankavdelningen, kontantförsörjningsavdelningen, ledningssekretariatet, administrativa avdelningen samt internrevisionen. Som komplement till organisationsstrukturen tillämpas processtyrning över avdelningsgränserna på fem kärnprocesser: den penningpolitiska beredningen, genomförandet av penningpolitiken, det inhemska ekonomisk-politiska inflytandet, stabiliseringspolitiken och digitaliseringen.

1.2 Europeiska centralbankens penningpolitik

Det primära målet för Europeiska centralbanken är att upprätthålla prisstabilitet. Enligt ECB-rådets definition innebär detta att den årliga konsumentprisökningen ska ligga under, men nära, 2 procent på medellång sikt. Utan att riskera prisstabiliteten kan ECB också stödja andra mål för den ekonomiska politiken inom EU. I målen ingår bland annat positiv sysselsättningsutveckling och hållbar ekonomisk tillväxt.

ECB-rådet är det högsta beslutande organet i Eurosystemet. Det består av ECB:s alla direktionsmedlemmar och centralbankscheferna i alla euroländer.

Realräntorna är ett viktigt medel för ECB att påverka penningpolitiken. Med realränta avses skillnaden mellan nominell ränta och förväntad inflation. I första hand inverkar ECB på de korta realräntorna genom beslut om sina styrräntor, som avser det pris som bankerna betalar för centralbanksfinansiering. Realräntorna påverkar företagets investeringsbeslut, hushållens konsumtionsbeslut och den totalekonomiska utvecklingen i ett större perspektiv.

På senare år har ECB också tillämpat så kallade extraordinära penningpolitiska åtgärder, bland annat program för tillgångsköp, långfristiga refinansieringsoperationer, negativ inlåningsränta och vägledning. Målet med åtgärderna har varit att trygga motparternas tillgång till likviditet, säkerställa den penningpolitiska transmissionsmekanismens funktion, garantera finansiell stabilitet på marknaden och lätta upp penningpolitiken.

Eurosystemet genomför ECB-rådets penningpolitik med hjälp av ett operativt styrsystem. Till de viktigaste komponenterna i systemet hör marknadsoperationer, stående faciliteter och kassakravssystemet. Med hjälp av styrsystemet påverkas likviditeten i banksystemet och nivån på de korta marknadsräntorna. Normalt erbjuder Eurosystemet bankerna refinansiering i form av lån med varierande löptid mot säkerheter. Vid likvidiserande marknadsoperationer kan motpartsbankerna anhänga om kredit, medan de vid likviditetsindragande transaktioner kan låna in sitt likviditetsöverskott i centralbanken. Kassakravet skapar i sin tur ett strukturellt likviditetsbehov för bankerna. I och med att den stående faciliteten ger möjlighet till inlåning över natten och kredit till påföljande dag ges bankerna möjlighet att utjämna kortvariga fluktuationer i likviditeten till exempel genom (tillfällig) inlåning över natten.

De säkerheter som bankerna ställer för att låna pengar av centralbanken utgör en viktig del i genomförandet av penningpolitiken och riskhanteringen. För säkerheterna gäller särskilda godtagbarhetskriterier och riskhanteringsmetoder såsom daglig marknadsprissättning och värderingsavdrag, och säkerheterna ska trygga Eurosystemets ställning som kreditgivare.

Den makroekonomiska omvärlden

År 2017 var det fjärde året i rad med ekonomisk tillväxt i euroområdet. Tillväxten var snabbare än 2016 och var omfattande bland euroländerna. Antalet sysselsatta fortsatte att öka samtidigt som arbetslösheten gick ner. Inflationen steg snabbare än 2016, men den var fortfarande långsammare än vad ECB förutsåg i sitt inflationsmål. Konsumentprisstegringarna var 1,5 procent, men den så kallade underliggande inflationen, som renser prisfluktuationer på energi och livsmedel, var fortfarande omkring 1 procent. Inflationsförväntningarna, som beräknas från priserna på vissa finansiella instrument, steg jämfört med året innan. Också sett i ett globalt perspektiv snabbades den ekonomiska tillväxten upp 2017. Inflationen steg i de flesta utvecklade ekonomier, men var trots det relativt svag. De långa räntorna steg en aning men var fortfarande exceptionellt låga. Överlag var prisutvecklingen på aktier och andra riskfyllda investeringsobjekt stark.

Diagrammen 1–10 sammanfattar den makroekonomiska och penningpolitiska utvecklingen i euroområdet, i vissa euroländer och i Finland. Diagram 1 visar hur totalproduktionen utvecklades i Finland och euroområdet 1999–2017. Av diagram 2 framgår det att inflationen enligt konsumentpriserna och den underliggande inflationen steg snabbare än åren innan, men att takten fortfarande var långsam. Den underliggande inflationen beskriver prisutvecklingen exklusive bland annat energi- och livsmedelspriser. Diagram 3 visar att ECB:s penningpolitiska räntor alltjämt var exceptionellt låga. Vidare visar diagram 4 att räntorna på statslån var kvar på en låg nivå. Av diagram 5 framgår det att bostadspriserna fortsatte att stiga i euroområdet och även i snitt i Finland. Enligt diagram 6 ökade bolånen i Finland i något långsammare takt än i euroområdet i genomsnitt. Diagram 7 åskådliggör hur räntorna på bostadslån fortsatte att sjunka i euroområdet och i Finland. Av diagram 8 framgår den årliga ökningen av bankernas utlåning till företag i euroområdet. Diagram 9 visar hur den genomsnittliga räntan på utlåningen till företag fortsatte sjunka. Diagram 10 åskådliggör hur räntorna på i synnerhet mindre företagslån (under 1 miljon euro) sjönk under 2017.

Diagram 1. Totalproduktion

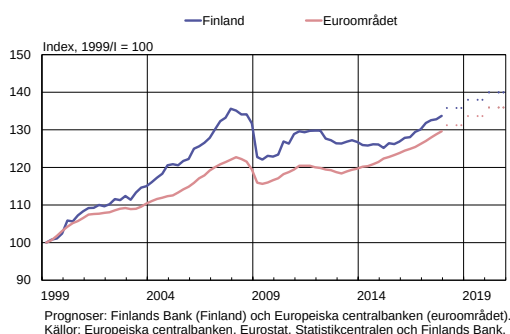

Diagram 2. Inflation

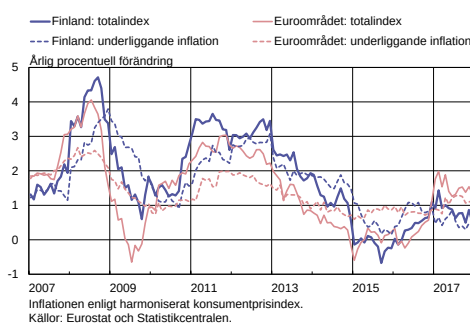

Diagram 3. Penningpolitiska räntor

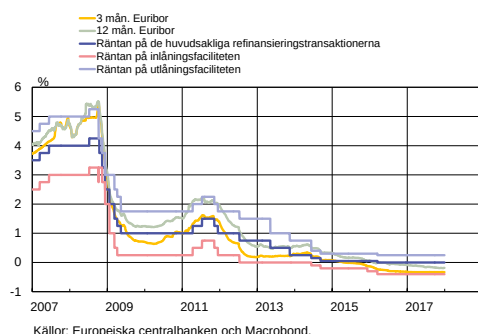

Diagram 4. Räntor på statslån

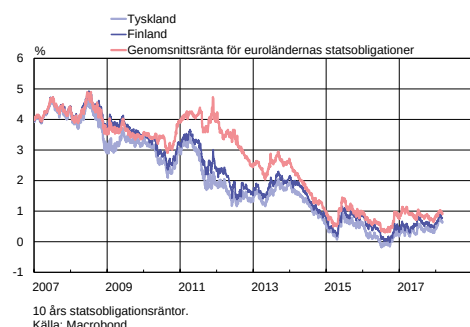

Diagram 5. Bostadspriser i Finland och i euroområdet

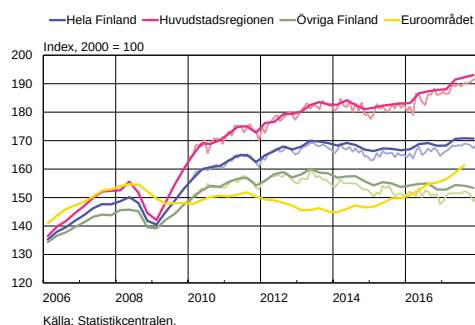

Diagram 6. Årlig förändring i bostadslån

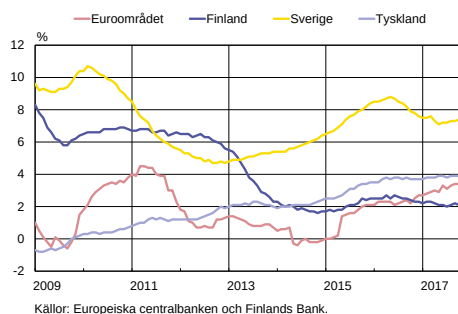

Diagram 7. Räntor på nya bostadslån

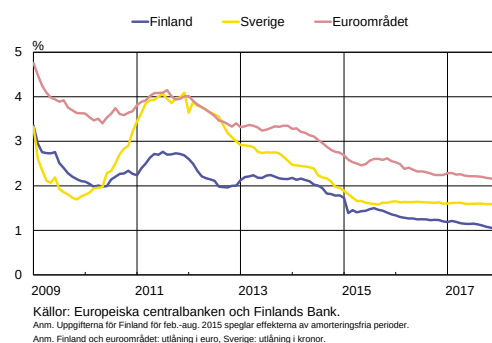

Diagram 8. Årlig förändring i utlåning till företag

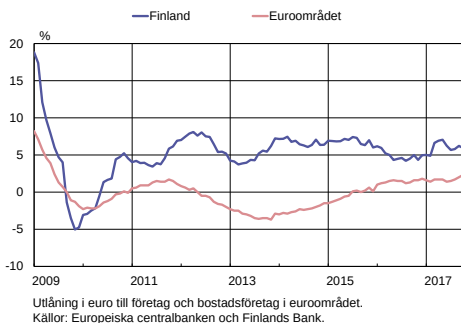

Diagram 9. Ränta på utlåning till företag

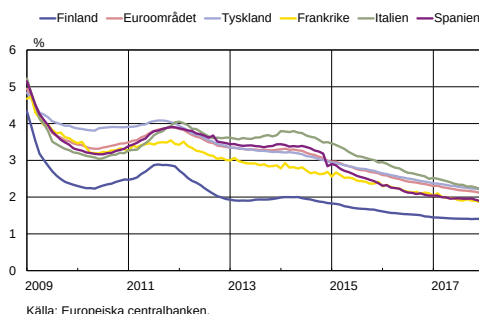
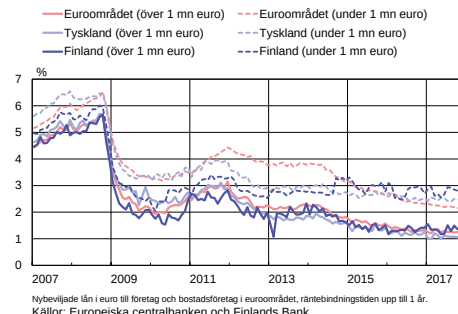

Diagram 10. Räntor på nya lån till företag

ECB:s penningpolitik 2017

ECB fortsatte att driva en mycket expansiv penningpolitik 2017. ECB-rådet höll styrräntorna kvar på en exceptionellt låg nivå under hela året. Räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna låg kvar på 0,00 procent, räntan för utlåningsfaciliteten på 0,25 procent och räntan för inlåningsfaciliteten på -0,40 procent. Genom det utökade programmet för tillgångsköp ökade storleken på balansräkningen i Eurosystemet. Den fortsatte öka 2017, från cirka 3 700 till ungefär 4 500 miljarder euro.

Överlag fick ECB:s expansiva penningpolitik 2017 alltjämt ett effektivt genomslag på bankernas utlåning. Genomsnittsräntorna på nya företags- och hushållslån var fortsatt låga i euroområdet och den årliga tillväxttakten ökade något. Kreditvillkoren lindrades också. De gynnsamma finansieringsvillkoren avspeglades ännu inte i någon tydlig ökning av inflationstrycket 2017, men risken för deflation bedömdes ha eliminerats. ECB-rådet bedömde att de lätta finansieringsvillkoren medverkar till den ekonomiska tillväxten och ett effektivare resursutnyttjande, vilket i förlängningen leder till större löneökningar och en stigande underliggande inflation.

I december 2016 hade ECB-rådet tagit beslutet att förlänga programmet för tillgångsköp fram till slutet av 2017. Köpvolymerna sågs över och reducerades från 80 till 60 miljarder euro från och med april 2017, det vill säga återställdes till den nivå som rådde mellan mars 2015 och mars 2016.

På de penningpolitiska sammanträdena i januari och mars 2017 påpekade EBC-rådet att den totala inflationen hade tagit ny fart. Rådet bedömde dock att inflationstrycket fortfarande var litet. Samtidigt var bedömningen att riskerna med den ekonomiska utvecklingen i euroområdet fortfarande utvecklas långsammare än väntat. ECB:s prognos från mars visade emellertid att utsikterna för världsekonomin är ljusare och att förtroendeklimatet har förbättrats i euroområdet.

På sitt penningpolitiska sammanträde i april 2017 bedömde ECB-rådet att de stora outnyttjade resurserna på arbetsmarknaden alltjämt tynger löne- och prisbildningen och att den underliggande inflationen därför inte hade tagit fart. Rådet ansåg att riskerna med den ekonomiska tillväxten i euroområdet höll på att komma i balans.

I en prognos som ställdes av experter från Eurosystemet justerades tillväxtutsikterna åter en gång en aning mer uppåt än förväntat. Däremot justerades inflationsprognosen en aning mer neråt än man tidigare hade räknat med. På det penningpolitiska sammanträdet i juni 2017 justerade ECB-rådet sin vägledning om styrräntorna genom att stryka hänvisningen till att räntorna kan sjunka till lägre nivåer, men hålla kvar vägledningen att styrräntorna väntas ligga kvar på nuvarande nivåer. Rådet konstaterade att den ekonomiska tillväxten hade stärkts. Samtidigt ansågs riskerna för den ekonomiska tillväxten äntligen ha balanserats upp i ett läge där det gynnsamma konjunkturläget ökar sannolikheten för snabbare tillväxt än väntat.

På det penningpolitiska sammanträdet i juli 2017 framhöll ECB-rådet att den ekonomiska tillväxten i euroområdet hade stärkts ytterligare och bedömde att detta skulle öka tilltron till att inflationen kommer att stiga mot målet. Några säkra tecken på en uppgång i den underliggande inflationen kunde dock ännu inte skönjas, eftersom pristrycket och löneutvecklingen i euroområdet var fortsatt måttliga.

I sina makroekonomiska framtidsbedömningar i september höjde ECB-experterna tillväxtprognosen för 2017, inflationsprognosen låg kvar på i stort sett samma nivå som tidigare. På sitt penningpolitiska sammanträde i september bedömde ECB-rådet att tillväxt- och inflationsutsikterna för ekonomin i euroområdet på medellång sikt var i stort sett oförändrade.

På sitt penningpolitiska sammanträde i oktober 2017 beslutade ECB-rådet förlänga det utökade programmet för tillgångsköp till slutet av september 2018 och samtidigt minska köpvolymer till 30 miljarder euro per månad från och med januari 2018. Vid behov kan köpen fortsätta även därefter till dess att ECB-rådet bedömer att inflationstakten varaktigt stiger tillbaka mot målet. Om de ekonomiska utsikterna dock försämras eller läget på finansmarknaden inte längre medverkar till en varaktig ökning av inflationstakten, kan de månatliga köpvolymer höjas och köpprogrammet förlängas. Den nya kalibreringen av tillgångsköpen vittnade om en starkare tilltro till att inflationstakten sakta närmar sig målet. Kapitalet från förfallande värdepapper som förvärvats inom köpprogrammet återinvesteras under en längre tid efter det att nettotillgångsköpen har upphört och så länge det är nödvändigt, konstaterade ECB-rådet. ECB-rådet behöll styrräntorna på oförändrad nivå och bekräftade att det räknar med att styrräntorna kommer att ligga kvar på nuvarande nivåer under en längre tid och väl utöver den tid som nettotillgångsköpen pågår.

Syftet med de penningpolitiska besluten i oktober var att upprätthålla mycket gynnsamma finansieringsvillkor även framöver och bidra till att inflationstakten varaktigt stiger till något under två procent. Besluten fattades mot bakgrund av bedömningen att ECB:s penningpolitik får ett adekvat genomslag på den reala ekonomin, den ekonomiska tillväxten i euroområdet har blivit starkare och mer brett baserad och den underliggande inflationen visar spröda tecken på uppgång. Det oaktat var det inhemska inflationstrycket fortfarande dämpat överlag, och det krävdes en fortsatt expansiv penningpolitik för att förväntningarna om konjunktur- och inflationsutvecklingen skulle infrias.

I december höjde Eurosystemets experter tillväxtprognosen betydligt, men inflationsprognosen på medellång sikt var så gott som oförändrad. På det penningpolitiska sammanträdet i december lade ECB-rådet fast besluten från oktober.

I samband med räntemötet i oktober 2017 beslutade ECB-rådet att uppgifter om värdepappersförfall inom det utökade programmet för tillgångsköp ska börja publiceras månadsvis för följande 12-månadersperiod. I övrigt beslutade rådet utöka informationen om programmet. I juni 2017 publicerade ECB dessutom på sin webbplats ett nödfinansieringsavtal mellan centralbankerna, som fastställer Eurosystemets regler för och rollfördelningen mellan ECB-rådet och de nationella centralbankerna i beviljandet av nödfinansiering.

Det skedde inga betydande förändringar 2017 inom Eurosystemet i beloppet eller sammansättningen av säkerheter som lämnats till Eurosystemet. Värdet av de säkerheter som lämnats till centralbankerna uppgick till 1 685 miljarder euro i snitt.

Läs mer om ECB:s penningpolitik under året till exempel i Finlands Banks årsberättelse.

1.3 Finlands Banks verksamhet 2017

Beredning och genomförande av penningpolitiken

Som medlem av ECB-rådet deltog Finlands Banks chefsdirektör också 2017 i de penningpolitiska besluten. Experter från banken medverkade i beredningen av de penningpolitiska besluten och det övriga bakgrundsarbetet och ingick i Eurosystemets penningpolitiska kommitté och kommittén för marknadsoperationer.

Finlands Bank svarar för det nationella genomförandet av Eurosystemets gemensamma penningpolitik. Kreditinstituten i Finland har centralbankskonton i Finlands Bank och deltar i de penningpolitiska transaktionerna genom förmedling av Finlands Bank.

Finlands Banks motparter i de penningpolitiska transaktionerna i Eurosystemet utgjordes av 16 kreditinstitut belägna i Finland, som är kassakravspiktiga och berörs av finanstillsynen och som uppfyller de övriga godtagbarhetskriterierna för motparter. Finlands Banks motparter består av finländska kreditinstitut och nordiska bankers filialer i Finland.

Balansvärdet av värdepappersinnehaven inom ramen för Eurosystemets utökade program för tillgångsköp ökade under 2017. Finlands Bank deltog i genomförandet av programmet genom att göra nettotillgångsköp för totalt 14 miljarder euro av Eurosystemets totala årliga nettotillgångsköp på 782 miljarder euro. Till följd av värdepappersköpen växte Finlands Banks balansräkning till över 38 miljarder euro.

Finlands Bank genomförde värdepappersköp inom alla andra program förutom köpprogrammet för värdepapper med bakomliggande tillgångar. I likhet med hela Eurosystemet köpte Finlands Bank huvudsakligen värdepapper från den offentliga sektorn. Finlands Bank utökade 2017 sitt deltagande i köpprogrammen så att banken för första gången också köpte gemensamma europeiska institutioners skuldinstrument inom ramen för programmet för köp av offentliga värdepapper. Köpen gällde värdepapper som emitterats av Europeiska stabiliseringsfaciliteten och Europeiska stabilitetsmekanismen.

Däremot genomförde Finlands Bank som en av sex centralbanker köpprogrammet för företagsobligationer för hela Eurosystemets räkning. Utöver finländska företagsobligationer köpte Finlands Bank också obligationer utgivna av irländska, österrikiska och baltiska företag.

I det utökade programmet för tillgångsköp ingår utöver värdepappersköp också utlåning av värdepapper tillbaka till marknaden. Värdepapperslånen ska bidra till marknadslikviditeten för euroområdet obligationer och återköpsavtal. Finlands Banks samtliga innehav inom köpprogrammen kan lånas ut mot värdepapperssäkerhet.

Den fjärde och samtidigt sista av de riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO II) som ECB-rådet hade beslutat om i mars 2016 genomfördes i mars 2017. Också en del av Finlands Banks motparter deltog i transaktionen.

Av de konventionella åtgärderna genomfördes de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna och de regelbundna långfristiga refinansieringstransaktionerna med 3 månaders löptid alltså som fastränteanbud med full tilldelning. Tilldelningen via de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna med en löptid på en vecka krympte, och efterfrågan på likviditet vid refinansieringstransaktionerna med 3 månaders löptid var fortsatt låg.

De extraordinära penningpolitiska åtgärderna ökade likviditetsöverskottet i banksystemet i euroområdet. Finlands Banks motparters inlåning fortsatte att öka från året innan till över 100 miljarder euro vid årets slut. Både på inlåningsfaciliteten och den checkkontoinlåning som överstiger kassakravet betalas en inlåningsränta, som var negativ under 2017 (-0,4 %).

Under 2017 lämnade Finlands Banks motparter säkerheter till banken för i genomsnitt 20,4 miljarder euro (17,9 miljarder euro 2016). Med en genomsnittlig andel på 38 procent utgjorde säkerställda bankobligationer det mest använda enskilda säkerhetsslaget. De näst vanligaste säkerheterna var icke omsättbara lånefordringar, vars andel ökade till 28 procent av den totala säkerhetspoolen. Räntebärande värdepapper utgivna av staten och regionala myndigheter stod för 17 procent av alla säkerheter som lämnats till Finlands Bank. Överlag ökade alltså finansieringen till Finlands Banks motparter via Eurosystemets kredittransaktioner, men då också mer säkerheter lämnades under samma tid, ökade motparternas säkerhetsöverskott något, till i genomsnitt 26 procent 2017.

Finlands Banks roll i beredningen och genomförandet av ECB:s penningpolitik beskrivs i närmare detalj i Finlands Banks årsberättelse.

Finanssystemets stabilitet och infrastruktur

En av Finlands Banks uppgifter är att ta fram indikatorer som ger varning då finanskriser är nära förestående, samt att undersöka effekterna av makrotillsynsverktygen. Centralbanken analyserar och deltar i berednings- och beslutsprocessen för makrotillsynspolitiken såväl i Finland som i internationella sammanhang. Chefdirektören för Finlands Bank deltar exempelvis som beslutsfattare i Europeiska systemrisknämnden, som är ett EU-organ inom det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Systemrisknämnden analyserar riskerna i det finansiella systemet inom EU och utfärdar varningar och rekommendationer om stabilitetsfrämjande åtgärder. Frågor som gäller den finansiella stabiliteten tas också upp i ECB-rådet. Finlands Banks experter deltar i arbetet både i Europeiska systemrisknämnden och i ECB:s kommittéer och arbetsgrupper.

Finansiell stabilitet: Den ekonomiska återhämtningen i euroområdet har främjat den finansiella stabiliteten i området, och läget på finansmarknaden var stabilt under 2017. Den genomsnittliga lönsamheten för bankerna i euroområdet steg under året. På finansmarknaden minskade riskpremierna och volatiliteten var låg, men den rikliga tillgången på likviditet i kombination med låga räntor och små riskpremier kan öka risktagandet och få sårbarheterna på finansmarknaden att växa. Samtidigt kämpar många banker i euroområdet fortsättningsvis med svag lönsamhet och en stor mängd problemkrediter i sviterna av den globala finanskrisen. Eventuella störningar på finansmarknaden skulle försvåra återhämtningen för problembankerna och inverka negativt på deras möjligheter att finansiera

ekonomisk aktivitet. ECB:s fortsatt expansiva penningpolitik har understött bankernas förmåga att ge lån till hushåll och företag. Kreditinstitutens utlåning till den privata sektorn har ökat redan i några års tid och ökningstakten steg ytterligare under 2017.

I analysen av den finansiella stabiliteten i Finland fokuserar Finlands Bank på att identifiera sårbarheter som hotar den finansiella makrostabiliteten, förebygga systemrisker och bedöma effekterna av en realisering av dessa eventuella risker på såväl den nationella som den internationella finansmarknaden. I sin stabilitetsanalys 2017 lyfte Finlands Bank fram de problem som hushållens växande skuldsättning kan medföra. I stabilitetsrapporten våren 2017 analyserade Finlands Bank de ökade kopplingarna inom det nordiska bank- och finanssystemet och eventuella hot mot den finansiella stabiliteten. Det fanns inga omedelbara hot mot den finansiella stabiliteten i Finland under 2017. För att trygga den finansiella stabiliteten och en välfungerande finansmarknad är det emellertid viktigt att sörja för att de finländska myndigheterna har en tillräcklig uppsättning makrotillsynsverktyg för att minska både cykliska och strukturella systemrisker och upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet.

Den gynnsamma trenden i den finländska ekonomin har bidragit till den fortsatt solida kapitaltäckningen i banksektorn trots en svag nedgång i kapitaltäckningsgraderna:

- Nyckeltalen har försämrats på grund av omstruktureringen inom banksektorn i början av 2017. Nordea Bank Finland Abp fusionerades efter årsskiftet med sitt svenska moderbolag. Kapitaltäckningsgraderna påverkades också av ECB:s beslut i början av året att införa en temporär lägsta gräns för riskvikterna för OP Gruppens bostadslån.
- Lönsamheten för banksektorn i Finland är alltjämt god trots att en viss försämring skedde 2017. Rörelsekostnaderna, framför allt investeringarna i ny teknik, har stigit mer än rörelseintäkterna, medan den ökade kapitalbasen och de små nedskrivningarna och kreditförlusterna har stärkt lönsamheten.
- Kvaliteten på bankernas kapitalbas har varit fortsatt god och kärnprimärkapitalets andel av kapitalbasen uppgick vid slutet av september till cirka 90 procent. Den totala kapitalrelationen för banksektorn i Finland, som i slutet av september 2017 var 23,0 procent (24,6 % i december 2016), och kärnprimärkapitalrelationen (CET1), som i slutet av september var 20,6 procent (24,6 % i december 2016), försämrades något till följd av strukturomvandlingen inom banksektorn. Kärnprimärkapitalrelationen beräknad på jämförbara siffror sjönk med endast 0,1 procentenheter från årsskiftet.
- De finländska bankernas kapitaltäckning stärks av att kärnprimärkapitalets andel av kapitalbasen utgör cirka 90 procent. Bankernas bruttosoliditetsgrad (leverage ratio) har stigit och var 7,0 procent i slutet av september 2017 (5,6 % i december 2016). Bankernas kapitalbas uppgick i slutet av september 2017 till nästan 20 miljarder euro (29 md euro vid utgången av december 2016). Den största orsaken till förändringen i kapitaltäckningstalen för de finländska bankerna är att Nordea Bank Finland Abp inte längre ingår i siffrorna.
- Kreditstockens kvalitet i banksektorn i Finland var fortsatt god. Andelen oreglerade fordringar av samtliga fordringar var 1,5 procent i juni 2017 (1,6 % i december 2016). Denna andel hör till de minsta i euroområdet, där motsvarande genomsnittliga tal var 4,5 procent i juni. Även nedskrivningarna var små 2017, mindre än 0,1 procent av kreditstocken.

Hushållens skuldsättning fortsätter att öka, vilket tär på den finansiella stabiliteten.

- Sparkvoten för hushållssektorn var negativ i Finland 2017 och hushållens skuldsättning fortsatte att öka. Bolåneökningen har fortsatt legat kring drygt 2 procent på årsnivå. Hushållens bostadsskulder har de senaste åren ökat främst genom den snabba uppgången i bostadsaktiebolagens lån, som hushållen svarar för. Dessa bolags skulder har ökat i betydligt snabbare takt än hushållens egna bostadslån. Bostadslånen och bostadsaktiebolagslånen står för omkring 77 procent av den totala hushållsskulden, som i september 2017 uppgick till 147 miljarder euro. När bostadslånen med rörlig ränta ständigt ökar blir hushållen allt mer exponerade för olika risker, såsom stigande räntor eller arbetslöshet.
- Också konsumtionskrediterna växte i allt snabbare takt under 2017. Med tanke på den finansiella stabiliteten är det oroväckande att konsumtionskrediterna utan säkerhet ökar i den takt de gör. Utbudet av sådana krediter har breddats till aktörer utanför den traditionella banksektorn. Marknaden för konsumtionskrediter har diversifierats och utlåningen har ökat både genom utländska digitala långivare och genom olika aktörer som erbjuder snabbblån och person-till-person-lån. Snabb tillväxt i hushållens konsumtionskrediter utgör en av de största riskerna för vår finansmarknad, om hushållens skuldbetalningsförmåga försämras.
- Antalet hushåll med betalningsanmärkningar ökar inte längre, men betalningsanmärkningarna blir allt fler och gäller allt oftare problemhushåll. Oron för de eventuella problem som bristande återbetalning av konsumtionskrediterna kan ge upphov till har lett till större osäkerhet. Oron beror framför allt på att informationen om omfattningen på den verksamhet som andra aktörer än kreditinstitut bedriver är bristfällig och på att risktoleransen för de nya aktörernas affärsmodeller knappast alls har testats för problem och störningar. Informationen om de finländska hushållens skuldållbarhet kunde förbättras genom att upprätta ett positivt kreditregister. Digitaliseringen av de finansiella tjänsterna förutsätter nya former av ekonomikunskaper. Finlands Bank vill för sin del stärka hushållens finansiella läskunnighet.

Företagens kreditstock växer fortsatt långsamt trots att investeringarna ökar. Utlåningen till icke-finansiella företag (exkl. bostadssammanslutningar) mattades av mot slutet av året och den årliga ökningen var i december 1,3 procent.

- Företagens lönsamhet mätt med driftsöverskottet har förbättrats och de har kunnat finansiera sina investeringar med vinstmedel. Även emissionerna av företagsobligationer ökade snabbare än lånen från kreditinstitut.
- Genomsnittsräntan på utlåningen till icke-finansiella företag sjönk något under 2017 och låg kvar under den genomsnittliga räntan på företagslån i euroområdet. I företagslånemarginalerna skedde inga större förändringar under året.
- Enligt finansieringsenkäter har tillgången till finansiering för små och medelstora företag skärpts något. Bristen på säkerheter har varit de små och medelstora företagens största problem vid upplåningen av främmande kapital. Detta kan dock inte direkt tolkas som funktionsproblem på marknaden för företagsfinansiering.

Finanssystempolitik: Finanssystempolitiken syftar till att trygga stabiliteten i det finansiella systemet genom att identifiera de faktorer som hotar systemet som helhet och ingripa med nödvändiga åtgärder i tillräckligt god tid. Finlands Bank bidrar till den finansiella stabiliteten bland annat genom att delta i analys-, berednings- och beslutsprocessen för makrotillsynspolitiken i Finland, euroområdet och Europeiska unionen. Dessutom medverkar Finlands Bank aktivt i utformningen av makrotillsynsverktyg.

Till de viktigaste händelserna inom finanssystempolitiken 2017 hörde bland annat följande:

- Som ett led i beredningen av makrotillsynsbesluten avgav Finlands Bank 2017 fem yttranden om förslag från Finansinspektionens direktör om användningen av makrotillsynsverktyg. Finlands Bank understödde i sina yttranden införandet av en lägsta gräns för de genomsnittliga riskvikterna för bostadslån.
- Finansinspektionens direktion fattade det slutliga beslutet om en lägsta riskviktsgräns i juni 2017, och efter att ha behandlats av Europeiska kommissionen trädde beslutet i kraft den 1 januari 2018. Finlands Bank ansåg det också ändamålsenligt att inte aktivera det kontracykliska buffertkravet, men framhöll att läget bör bevakas noggrant på grund av de ökade riskerna med hushållens skuldsättning och på bolånemarknaden. Vid behov ska det också finnas beredskap att skärpa villkoren för den maximala belåningsgraden. Dessutom understödde Finlands Bank förslaget om buffertkrav för fyra nationellt systemviktiga institut.
- För att avvärja strukturella risker i banksystemet fattades 2017 beslut om att införa ett krav på systemriskbuffert i den finska lagstiftningen. Det innebär att bankerna kan påföras ett separat buffertkrav om övriga kapitalkrav inte räcker till för att täcka de totala risker som exempelvis koncentrationen inom det finansiella systemet eller aktörernas systemviktiga betydelse medför för systemet. Finlands Bank förordade aktivt införandet av bestämmelser om en systemriskbuffert i den nationella lagstiftningen.

Verktygslådan för makrotillsyn bör emellertid ytterligare kompletteras med inkomstrelaterade verktyg för att dämpa hushållens skuldsättning, menar Finlands Bank.

Utöver makrotillsynspolitiken deltar Finlands Bank på många sätt i utvecklingen av den finansiella regleringen i övrigt. I samarbete med inhemska och utländska myndigheter utvecklas även krishanteringsberedskapen. De strukturella förändringarna inom den finländska banksektorn framhäver kopplingarna mellan banksektorerna i Norden och Baltikum. Det nordisk-baltiska makrotillsynsforumet för ländernas centralbanker och tillsynsmyndigheter verkar aktivt för att säkerställa den finansiella stabiliteten i regionen. Utvecklingen av Ekonomiska och monetära unionen och fullbordandet av bankunionen har varit viktiga europeiska projekt under 2017. Utvecklingsprojekten har framför allt inriktats på frågor som gäller den finansiella stabiliteten.

Finansiell infrastruktur: Funktionssäkra och effektiva betalnings- och avvecklingssystem under alla förhållanden är av största vikt för hela samhället. Genom övervakningsarbetet bidrar Finlands Bank till en stabilt fungerande finansiell infrastruktur. Digitaliseringen av finansmarknaden har aktualiserat systemens it-säkerhet, som centralbanken främjar genom att delta i det nationella och internationella samarbetet. Utöver övervakningsarbetet deltar Finlands Bank också i utvecklingen av den finansiella infrastrukturen. Detta arbete pågår bland annat i det betalningsråd som leds av Finlands Bank och som är ett nationellt samarbetsorgan för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer och myndigheter. Under 2017 diskuterade betalningsrådet bland annat betalningar i realtid, främjandet av finansiell läskunnighet samt kontantanvändningen och kontanttillgången i samhället. Finlands Bank fortsatte att övervaka värdepappersmarknadens infrastruktur i nära samarbete med andra myndigheter och marknadsaktörer. Övervakningssamarbetet omfattar både värdepapperscentralernas och de centrala motparternas system. Viktiga teman under året var systemprojekten för den finländska marknaden och förändringsbehoven till följd av den nya lagstiftningen. Finlands Bank har bland annat bevakat framstegen i Finlands värdepapperscentral Euroclear Finlands systemprojekt och deltagit i utvecklingen av lagstiftningen på värdepappersområdet.

Betalsystemtjänster: Finlands Bank tillhandahåller betalssystemtjänster för bankerna via delsystemet Target2-Suomen Pankki. Vid utgången av 2017 hade Finlands Banks delsystem 25 direkta deltagare. Hela Target2-systemet hade

cirka 1 000 direkta deltagare via 25 centralbankers delsystem. Target2-systemet, som drivs av Eurosystemet, fungerade tillförlitligt hela året. Det sammanlagda värdet av de betalningar som registrerades i Finlands Banks delsystem fortsatte att öka under 2017. Antalet sjönk till samma nivå som under tidigare år efter en uppgång i början av året. Dagligen registrerades i systemet i genomsnitt 1 650 betalningar och det sammanlagda värdet av dessa betalningar uppgick till omkring 51 miljarder euro. Finlands Bank använder ett eget system för säkerhetshantering för att tillhandahålla sina kunder säkerhetshanteringstjänster i samband med centralbanksfinansiering. Under 2017 hanterade systemet säkerheter till ett genomsnittligt värde av 20 miljarder euro per dag. Finlands Bank erbjuder likviditetshanteringstjänster till de kunder som migrerat till avvecklingsplattformen för värdepapper, Target2-Securities (TS2). T2S-migrationen har pågått i 2,5 år och avslutades i och med den sista migrationsvågen hösten 2017. Inom ramen för sitt eget T2S-projekt säkerställde Finlands Bank en lyckad T2S-migration för sina kunder. Banken deltar aktivt i arbetet i Eurosystemets kommittéer och arbetsgrupper. Hösten 2017 fick Finlands Bank en plats i styrelsen för marknadsinfrastruktur (Market Infrastructure Board), som fokuserar på utveckling av betalsystemtjänster.⁴ I slutet av året beslutade ECB-rådet också inleda ett projekt för konsolidering av Target2 och T2S och ett projekt för att ta fram ett gemensamt säkerhetshanteringssystem för Eurosystemet.

Mer information om händelser i anknytning till finanssystemets stabilitet, finanssystempolitiken och betalningssystemen och om Finlands Banks verksamhet på dessa områden finns i Finlands Banks årsberättelse. Finanssystemets tillstånd granskas också i Finansinspektionens verksamhetsberättelse och i flera andra av dess publikationer och rapporter.⁵

Tillgångsförvaltning

Finlands Bank förvaltar tillgångar till ett värde av totalt 15 150 miljoner euro. De förvaltade tillgångarna består av Finlands Banks finansiella tillgångar och en del av Europeiska centralbankens (ECB) valutareserv.

I slutet av 2017 uppgick värdet av Finlands Banks finansiella tillgångar till 14 184 miljoner euro och andelen av ECB:s valutareserv till 966 miljoner euro.

Finlands Banks finansiella tillgångar består av valutareserven (5 567 mn euro), finansiella tillgångar i euro (6 232 mn euro), guld (1 706 mn euro) och långsiktiga investeringar. Valutareserven innehåller räntebärande värdepapper i utländsk valuta (5 236 mn euro) och särskilda dragningsrätter (Special Drawing Rights, SDR) på 331 miljoner euro i Internationella valutafonden (International Monetary Fund, IMF). De långsiktiga investeringarna består av aktieinnehav (670 mn euro) och fastighetsinnehav (10 mn euro).

Direktionen fattar beslut om storleken på Finlands Banks finansiella tillgångar i enlighet med det ömsesidiga avtalet om finansiella nettotillgångar (Agreement on Net Financial Assets, Anfa) mellan centralbankerna i Eurosystemet. Avtalet reglerar och begränsar sådana investeringar som de nationella centralbankerna gör när de fullgör sina nationella uppgifter. I nuläget innehåller Anfa inga volymgränser, utan storleken på Finlands Banks finansiella tillgångar bestäms av bankens centralbanksuppgifter och utifrån investeringspolitiska aspekter.

Följande händelser kan noteras i fråga om de finansiella tillgångarna och den tillhörande tillgångsförvaltningen:

- För den finansiella tillgångsförvaltningen infördes ett system med balansräkningsanalys (Asset Liability Management, ALM), som används för att identifiera tillgångsslagen och posterna och som bidrar till förberedelserna av investeringspolitiken.
- De marknadsvärderade tillgångarna i pensionsfonden, som tidigare särredovisats i Finlands Banks bokföring, slogs 2017 samman med bankens finansiella tillgångar. Dessa förändringar i balansräkningen påverkade inte bankens ställning som pensionsanstalt, eftersom banken fortfarande svarar för hanteringen av de tillgångar som täcker pensionsåtagandena.
- Under 2017 minskades de finansiella tillgångarna med 3 miljarder euro.
- När systemet med balansräkningsanalys har införts och pensionsfondens tillgångar slagits samman med de finansiella tillgångarna började banken bedriva en långsiktig förvaltning av de finansiella tillgångarna. Som ett led i den långsiktiga tillgångsförvaltningen började banken också investera i välenommerade europeiska fastighetsfonder. Till de långsiktiga investeringarna räknas också aktieinvesteringarna, som ökade planenligt under 2017. På de långsiktiga investeringarna tillämpas ett högre avkastningskrav och ett lägre likviditetskrav än på övriga finansiella tillgångar.

Mål för och avkastning på investeringsverksamheten: Finlands Bank investerar sina tillgångar på den internationella finansmarknaden. Målet för investeringsverksamheten är att uppfylla de krav på likvida, säkra och avkastande tillgångar som ställs på centralbanken. Genom sin investeringsverksamhet säkrar Finlands Bank värdet på sina finansiella tillgångar och sin förmåga att vid behov stödja likviditeten i banksystemet. De risklimer som fastställts för investeringarna garanterar en säker förvaltning av de finansiella tillgångarna. De finansiella tillgångarnas likviditet

⁴ I november 2018 lanseras Eurosystemets gränsöverskridande system för ögonblicksbetalningar, Target Instant Payment Settlement (Tips) för överföring av privatpersoners och företags betalningar från ett konto till ett annat i realtid dygnet runt under årets alla dagar. I Tips avvecklas betalningarna i centralbankspengar.

⁵ Se <http://www.finanssivalvonta.fi/se/Publicerat/Pages/Default.aspx>.

garanteras genom krav på minimiinnehav av de mest likvida statsobligationerna, vilket säkerställer Finlands Banks förmåga att tillhandahålla likviditet för akuta penningpolitiska behov under alla omständigheter.

Den totala avkastningen 2017 på Finlands Banks finansiella tillgångar var -4,58 procent, dvs. cirka -571,5 miljoner euro. Den fördelar sig på ränte- och aktieavkastning, avkastning på fastighetsinvesteringar och omvärderingar på grund av växelkursförändringar. Den låga räntenivån återspeglas i ränteavkastningen, som 2017 gav ett positivt utfall på 23,8 miljoner euro. Avkastningen på aktieinvesteringar uppgick 2017 till 38,1 miljoner euro till följd av utdelningar och värdeökning. Omvärderingarna på grund av växelkursförändringar gav 2017 ett negativt utfall på 633,4 miljoner euro, då den amerikanska dollarn, den japanska yenen och det brittiska pundet försvagades mot euron under året.

Ett strategiskt allokeringsmål och en genomsnittlig löptid har fastställts för investeringen av räntebärande finansiella tillgångar. Inom investeringsverksamheten kan avvikelser göras från den strategiska allokeringen och genomsnittliga löptiden genom aktiv förvaltning inom det tillåtna handlingsutrymmet och i enlighet med givna risklimiter. Avkastningen på investeringsportföljerna jämförs med offentliga index som skräddarsyts för centralbanksverksamhet. Investeringarna gav 2017 en avkastning på 0,17 procent, det vill säga en meravkastning på 20 miljoner euro över index.

Finlands Banks portfölj av räntebärande värdepapper består av statsobligationer, obligationer utgivna av statsbundna institutioner, säkerställda obligationer, företagsobligationer och kassatillgångar. I slutet av 2017 var den genomsnittliga löptiden för de räntebärande tillgångarna kort: 2,75 år för investeringar i amerikanska dollar och 2 år för investeringar i brittiska pund, 1,25 år för investeringar i euro och 1 år för investeringar i japanska yen. Jämfört med föregående år förlängdes löptiden för investeringar i amerikanska dollar med 0,25 år, medan löptiden för investeringar i euro förkortades med 0,25 år. Den fortsatt korta löptiden för räntebärande tillgångar förklaras av den klart ökade ränterisken i balansräkningen till följd av Eurosystemets penningpolitiska program för tillgångssköp.

Strategin för Finlands Banks ansvarsfulla investeringar sågs över under 2017. Syftet med den nya strategin är att ta hänsyn till ansvarsaspekterna i investeringsverksamheten över hela investeringsplanet. Den nya strategin för ansvarsfulla investeringar behandlar ansvarsfrågan på olika sätt avseende direkta och indirekta investeringar.

- Den ansvarsfulla strategin för direkta investeringar baserar sig på uteslutningsmetoden, där en internationellt erkänd tjänsteleverantör går igenom och analyserar tänkbara investeringsobjekt för Finlands Bank och identifierar de objekt som inte uppfyller fastställda ansvarskriterier. Efter tjänsteleverantörens analys fattar Finlands Bank sitt slutliga beslut om vilka investeringsobjekt som ska lämnas utanför investeringsverksamheten.
- Den ansvarsfulla strategin för indirekta investeringar grundar sig på positiv påverkan. Banken anlitar endast sådana fondbolag som seriöst och öppet har förbundit sig till att handla ansvarsfullt och främja ansvarsaspekter i sin verksamhet. Fondbolagen förväntas i egenskap av stora investerare direkt påverka företagen så att de rättar till ansvarsbrister i sin verksamhet.

Förvaltning av andelen av ECB:s valutareserv: Europeiska centralbankens valutareserv förvaltas av de nationella centralbankerna i Eurosystemet i proportion till deras andelar enligt kapitalfördelningsnyckeln. I förvaltningen av ECB:s valutareserv accentueras säkerhets- och likviditetsaspekter, eftersom det primära syftet med reserven är att garantera Eurosystemet tillräckliga resurser för eventuella valutainterventioner. Finlands Bank förvaltar en andel av ECB:s valutareserv i samarbete med Estlands centralbank. Värdet på den andel av valutareserven i amerikanska dollar som består av Finlands och Estlands sammanslagna andelar uppgick vid slutet av 2017 till cirka 966 miljoner euro.

Mer information om sammansättningen av de finansiella tillgångarna, valutafördelningen och avkastningarna finns i Finlands Banks årsberättelse. Placeringsriskerna och hanteringen av dem behandlas separat i avsnittet om Finlands Banks riskprofil. Mer information om förvaltningen av ECB:s valutareserv finns i ECB:s årsrapport.

Övrig verksamhet

Finlands Banks verksamhet 2017 beskrivs i större detalj i bankens årsberättelse, så nedan lyfter bankfullmäktige endast fram vissa aspekter.

i. Finlands Bank och den ekonomiska politiken i Finland

Finlands Bank fram deltog under året på många olika sätt i den ekonomisk-politiska debatten i Finland. Finlands Bank tillhandahöll ett brett utbud av sina analyser på sin webbplats. Direktionsmedlemmarna och centralbankens experter hördes flera gånger av riksdagen och yttrade sig också på andra nationella forum. Bankens uttalanden baserar sig på de mål och den självständiga ställning som tillskrivits banken i demokratisk ordning.

Det ekonomiska läget i Finland var 2017 gynnsammare än åren innan och de ekonomiska utsikter var ljusare än tidigare. Den expansiva penningpolitiken i euroområdet fortsatte att stödja den ekonomiska tillväxten i Finland. Låneräntorna var alltså låga och ekonomin fortsatte att växa i euroområdet, som är viktigt för Finlands export.

Exporten från Finland uppvisade länge svag utveckling, men ökade åter 2017. Exporten fick stöd av den internationella ekonomiska utvecklingen, men också av konkurrenskraftsavtalet, som trädde i kraft i början av året.

Avtalet förbättrade Finlands kostnadskonkurrenskraft, som tidigare försvagats betydligt. Med tanke på tillväxt och sysselsättning är det viktigt att den konkurrenskraften ökar ytterligare de närmaste åren enligt Finlands Bank, liksom det är viktigt att läget inom den öppna sektorn i ekonomin används för att bestämma utrymmet för den allmänna arbetskostnadsutvecklingen också inom andra sektorer av ekonomin.

De offentliga finanserna i Finland uppvisade fortfarande ett underskott och utsikterna på lång sikt var ansträngda. Finlands Bank lyfte fram behovet av fortsatta åtgärder för att stärka de offentliga finanserna. Utsikterna för de offentliga finanserna på lång sikt kan påverkas genom strukturella reformer. Beslutet om pensionsreformen 2015 bidrog avsevärt till att stärka de offentliga finanserna. Finlands Bank underströk vikten av fortsatta strukturella reformer.

ii. Sedlar och mynt

Finlands Bank sörjer för att finländarna har tillgång till kontanter i euro. I Finland, i likhet med i andra euroländer, distribueras merparten av sedlarna till allmänheten via uttagsautomater. Finlands Bank gör en äkthets- och kvalitetskontroll av de återcirkulerade eurosedlarna och drar samtidigt in uttjänta sedlar och byter ut dem mot nya.

Kontanter är fortfarande ett konkurrenskraftigt betalningsmedel och ett alternativ till elektroniska betalningssätt. För att kontanter ska kunna användas som betalningsmedel måste distributionsnätet tillhandahålla kontanter och betalningsmottagaren acceptera dem. Finlands Bank följer förändringarna i kontantdistributionsnätet och acceptansen av kontanter vid betalningstransaktioner.

Finlands Bank har redan i över tio års tid genomfört enkäter som mäter hur nöjda konsumenterna är med kontanttillgången. Av den senaste enkäten i oktober 2017 framgår att konsumenterna alltför är nöjda med tillgången på kontanter. Av de tillfrågade var 84 procent nöjda, trots att bankomatnätverket har blivit något glesare de senaste åren.

Eurosedlarna byts stegvis ut mot sedlar i den nya Europaserien. År 2017 stod 50-eurosedeln i tur. Den är tillsammans med 20-eurosedeln den sedelvalör som huvudsakligen tillhandahålls via automaterna i Finland. Den nya 50-eurosedeln utseende avslöjades redan i juli 2016 och sedeln började sättas i omlopp den 4 april 2017. Den nya sedeln utformning baserar sig på den tidigare utformningen och företräder samma stilriktning, dvs. renässansen. Utformningen har ändrats något till följd av förbättrade säkerhetsdetaljer. Till skillnad från tidigare sedelbyten sätts 50-eurosedlar i den första serien fortfarande i omlopp i Finland och återcirkuleras parallellt med de nya sedlarna, tillsammans i den gamla serien dras ur cirkulationen som uttjänta.

År 2017 normaliserades antalet påträffade förfalskade eurosedlar till 769 stycken efter den exceptionella siffran för 2016. Förekomsten av falska mynt låg i nivå med tidigare år (957 stycken).

iii. Forskning

Forskning på internationell toppnivå bidrar till den expertis inom Finlands Bank som gör banken till en inflytelserik medlem av Eurosystemet. Under 2017 fattades ett beslut att ytterligare öka forskningens relevans för utformningen av centralbankspolitiken som ett led i bankens strategi.

Aktuella forskningsteman under året var bland annat växelverkan mellan penningpolitiken och makrotillsynspolitiken, integration av banksektorn och bostadsmarknaden i makromodelleringen, Europeiska centralbankens penningpolitiska reaktioner i relation till sitt inflationsmål, de makroekonomiska effekterna av skuldsättningen inom den privata sektorn, dynamiken i dagslåneräntorna på interbankmarknaden och banklånens och obligationernas ömsesidiga roll i företagsfinansieringen på den internationella finansmarknaden.

iv. Forskningsinstitutet för transitionsekonomier

Finlands Banks forskningsinstitut för transitionsekonomier (Bofit) fokuserar främst på tillämpad forskning med tonvikt på monetära och valutapolitiska frågor och finanssystemets funktion. Primära målländer är Ryssland och Kina.

Under året fortsatte forskningsinstitutet att ge ut sin veckoöversikt på finska och engelska. Institutet publicerade flera forskningsrapporter och i mars och september dessutom prognoser om den ekonomiska utvecklingen i Ryssland och Kina för de närmaste åren. Under året analyserade enhetens forskare på många sätt Kinas snabba skuldsättning och hur de ökade riskerna med skuldsättningen påverkar hotbilderna i såväl den kinesiska som den globala ekonomin.

v. Statistik

Finlands Bank svarar för sammanställningen av Finlands bidrag till den finansiella statistiken över euroområdet för rapportering till Europeiska centralbanken (ECB). Lagstadgad statistik för Europeiska centralbankssystemet (ECBS) togs under 2017 fram i behövlig omfattning och enligt fastställda tidtabeller.

Eurosystemets största pågående statistikprojekt är arbetet med att upprätta en gemensam kreditdatabas. Projektet utvecklar it-system för insamling och hantering av kredituppgifter på nationell nivå. På Finlands Bank framskred projektet 2017 enligt tidtabell. Kreditinstituten kommer att rapportera de första uppgifterna på lånenivå till systemet 2018.

vi. *Internationell verksamhet*

Finlands Bank deltar i Europeiska centralbankssystemets och Eurosystemets beslutsfattande och arbete. Banken svarar enligt lag för Finlands kontakter med Internationella valutafonden (International Monetary Fund, IMF) och är aktieägare i Banken för internationell betalningsutjämning (Bank for International Settlements, BIS). Dessutom är Finlands Bank mångsidigt verksam på många nordiska, europeiska och andra internationella forum.

Europeiska centralbankssystemet och Eurosystemet

Europeiska centralbankens råd (ECB-rådet) är det högsta beslutande organet i Eurosystemet. Det består av ECB:s sex direktionsmedlemmar och centralbankscheferna i de 19 länder som har infört euron.

Finlands Banks chefdirektör Erkki Liikanen är medlem av ECB-rådet. Hans personliga suppleant fram till den 31 januari 2017 var vice ordföranden för Finlands Banks direktion Pentti Hakkarainen och därefter direktionens vice ordförande Seppo Honkapohja från den 1 februari till den 31 december 2017.

ECB-rådet sammanträder i Frankfurt am Main i Tyskland i genomsnitt två gånger i månaden. Penningpolitiska sammanträden hålls med sex veckors mellanrum. Vid de övriga sammanträdena behandlas ECB:s och Eurosystemets andra uppdrag och ansvarsområden. ECB-rådet fattar också banktillsynsbeslut som gäller de betydande kreditinstituten i euroområdet.

Chefdirektör Erkki Liikanen är också medlem av ECB:s allmänna råd, som består av ECB:s ordförande och vice ordförande samt cheferna för de nationella centralbankerna i alla 28 EU-länder.

ECB-rådet och tillsynsnämnden (Supervisory Board), som bereder tillsynsbeslut om bankerna i euroområdet, höll under året fyra gemensamma sammanträden, under vilka makrotillsynsteman diskuterades.

Finlands Banks ledning och experter medverkade i arbetet i Europeiska centralbankssystemet på alla beredningsstadier inom systemet. Banken hade minst en medlem i varje kommitté och i de flesta arbetsgrupper som är underställda kommittéerna. Chefdirektör Liikanen var ordförande för ECB:s revisionskommitté på hög nivå (Audit Committee), vars uppgift är att övervaka och främja en god intern styrning såväl i centralbanksverksamheten som i banktillsynen. Under 2017 hade 17 av bankens medarbetare tillfälliga expertbefattningar av olika längd vid ECB.

Internationella valutafonden

Finlands Banks chefdirektör Erkki Liikanen är Finlands representant i Internationella valutafondens styrelse, som är valutafondens högsta beslutande organ. Suppleant var vice ordföranden i Finlands Banks direktion Pentti Hakkarainen fram till den 31 januari 2017 och direktionsmedlem Olli Rehn från och med den 1 februari 2017. Finland valdes till ordförande för Internationella valutafondens och Världsbanksgruppens (World Bank Group) styrelser för 2017–2018. Chefdirektör Liikanen tog emot ordförandeuppdraget i Washington DC vid styrelsernas årsmöte i oktober 2017.

Valutafondens rådgivande internationella monetära och finansiella kommitté (International Monetary and Financial Committee, IMFC) sammanträdde i Washington DC i april och oktober. Vid båda sammanträdena diskuterades utsikterna för världsekonomin, den finansiella stabiliteten och utmaningarna för den ekonomiska politiken. Under diskussionerna konstaterades det att tillväxten har blivit starkare, men att den politiska osäkerheten har ökat, och vidare framhölls det att den ekonomiska politiken bör stödja en inkluderande och jobbskapande ekonomisk tillväxt.

Valutafonden har 189 medlemsländer. Medlemsländerna representeras av en direktion med 24 medlemmar, där valutafondens verkställande direktör Christine Lagarde är ordförande. De nordiska och baltiska ländernas valkrets har en gemensam direktionsmedlem i IMF:s direktion. Valkretsen leddes 2017 av Sverige, under vars ledning Finlands Bank deltog i beredningen av gemensamma policyfrågor i samarbete med finansministeriet.

Den nordisk-baltiska monetära och finansiella kommittén (Nordic-Baltic Monetary and Financial Committee, NBMFC) höll sammanträden i Norge och Lettland för att bereda valkretsens policyfrågor inför IMFC-kommitténs vår- och höstmöten. Finlands Bank företrädde i NBMFC-kommittén av direktionsmedlem Olli Rehn.

Finlands Bank ingick i april ett nytt bilateralt avtal med Internationella valutafonden om ett lån på 3,76 miljarder euro när föregående motsvarande avtal gått ut i februari 2017. Det nya avtalet ingår i en överenskommelse från 2016. Syftet med avtalet är att tillfälligt stärka valutafondens finansieringsbas genom att sluta bilaterala låneavtal, som kan tillgripas om valutafondens övriga finansiering måste kompletteras.

Banken för internationell betalningsutjämning (BIS)

Finlands Banks chefdirektör deltog i BIS regelbundna centralbankschefsmöten. På mötena diskuterades aktuella frågor inom världsekonomi och finansmarknad. Diskussioner fördes bland annat om inflationsutvecklingen och penningpolitikens effekter på inkomstfördelningen. Dessutom aktualiserades teman om digitaliseringen, såsom stora digitala datamängder och digitala pengar.

Finlands Bank var också representerad vid BIS officiella bolagsstämma i juni.

Det nordiska samarbetet

Samarbetet mellan de nordiska centralbankerna var fortsatt intensivt såväl på direktionensnivå som mellan experterna. Det årliga centralbankschefsmötet, som ordnas turvis i de nordiska länderna, hölls 2017 i Finland. Under mötet, som hölls i Borgå, diskuterade centralbankscheferna och experter bland annat centralbankerna och digitaliseringen, finansmarknadernas nya strukturer, förändringar i stormaktspolitiken, den ryska ekonomin och dess framtidsutsikter samt det ekonomiska läget i Ukraina och Vitryssland. Finlands Banks experter inom olika funktioner träffade också i andra sammanhang sina nordiska expertkollegor.

I april och november hölls möten med Nordic-Baltic Macroprudential Forum, som är ett samarbetsforum för centralbankerna och tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna. Inom ramen för myndighetssamarbetet utvärderades bland annat effekterna av de gränsöverskridande åtgärderna för makrotillsyn. Dessutom dryftades frågor kring krishantering i banker.

Samarbete i Europeiska unionen

Europeiska systemrisknämnden (European Systemic Risk Board, ESRB) ingår i det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Nämnden ska fokusera på makrotillsyn av det finansiella systemet och finansmarknaden. Beslut som gäller nämnden fattas av dess förvaltningsråd. Chefdirektör Liikanen är röstberättigad medlem i styrelsen.

EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (Economic and Financial Committee, EFC) har till uppgift att bereda sammanträdena i Ekofinrådet, som består av EU-ländernas ekonomi- och finansministrar. Finlands Banks företrädare i kommittén var direktionens vice ordförande Pentti Hakkarainen fram till den 31 januari 2017 och därefter direktionsmedlemmen Marja Nykänen. Företrädarna deltog i kommitténs möten både i dess fullständiga sammansättning och i den så kallade rundabordsammansättningen (Financial Stability Table).

Finlands Bank deltar också i samarbetet i EU:s kommitté för ekonomisk politik (Economic Policy Committee). Kommittén bereder principer för EU:s ekonomiska politik och strukturpolitiska ärenden.

Statistikfrågor behandlas i Kommittén för valuta-, finans- och betalningsbalansstatistik (Committee on Monetary, Financial and Balance of Payments Statistics) och på det europeiska statistikforumet (European Statistical Forum). Dessutom medverkar Finlands Bank i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) och i Europeiska bankmyndighetens (European Banking Authority, EBA) tillsynsstyrelse.

Annat internationellt samarbete

Finlands Banks utbildningssamarbete med den ryska centralbanken fortsatte under 2017 på expertnivå i form av fyra kurser på Finlands Bank. Under kurserna behandlades värdepappersstatistik, kontantförsörjning, analys av betalningsfunktioner med hjälp av Finlands Banks betalnings- och avvecklingssystemsimulator samt tillsynen över placeringsfonder. Den kurs som fokuserade på det sist nämnda temat ordnades i samarbete med Finansinspektionen.

vii. Kommunikation

Kommunikationen bidrar till att uppfylla Finlands Banks vision och förmedlar information om penningpolitik, makro stabilitet, bankverksamhet och kontantförsörjning till centrala målgrupper. Genom en effektiv och riktad kommunikation ökas finländarnas kunskaper om centralbankens verksamhet.

I fokus för kommunikationen stod 2017 teman som penningpolitik och makrotillsyn, utnyttjande av digitaliseringen, ekonomisk kompetens och Finlands 100-årsjubileum.

I januari 2017 lanserades två nya webbtjänster: den fullständigt omarbetade centrala webbplatsen Finlandsbank.fi och konstwebben Nationens egendom (Kansakunnnanomaisuutta.fi), som sammanstälts för att fira Finlands 100-årsjubileum. Under jubileumsåret firade Finlands Bank öppet hus under fyra dagar. Myntmuseet hade under året ca 15 000 besökare, och museet arrangerade 41 tillställningar för allmänheten och intressenter.

Tillsammans med samarbetspartner ordnades till lärare riktade kurser i serien Ekonomi i klartext. Finlands Bank arrangerade också i år tävlingen Generation Euro i samarbete med Europeiska centralbanken.

viii. Strategins utfall

År 2017 fokuserade strategiarbetet på att stärka Finlands Banks förmåga att axla sin roll som en öppen och kompetent centralbank i den digitala eran, en inflytelserik expert på penningpolitik och makrotillsyn och en betrodd rådgivare i ekonomisk politik och i utvecklingen av EU:s ekonomiska och monetära union. De strategiska uppdragen resulterade också i beredskap för beslutet om sätet för Nordeas huvudkontor, närvaro i den finländska debatten om utvecklingen av EU:s ekonomiska och monetära union, fullbordandet av bankunionen, att främja genomförandet av kapitalmarknadsunionen och en översyn av rutinerna i cybersäkerhetsarbetet. Till de strategiska uppdragen hörde

också att ta fram rapporter om digitala centralbankspengar och banksektorns framtid. Finlands Banks forskning utnyttjades i ökad utsträckning för penning- och makrotillsynspolitiska behov.

1.4 Handlagda ärenden och bankfullmäktiges bedömning av dem

Ärenden rörande förvaltningen och direktionen

Vid utgången av 2016 innehade direktionsmedlemmarna följande medlemskap i anknytning till tjänsteutövningen:

Direktionens ordförande *Erkki Liikanen*

- ECB-rådet och allmänna rådet, medlem
- Europeiska systemrisknämnden (ESRB), styrelsemedlem
- Europeiska centralbankens revisionskommitté, ordförande
- Internationella valutafonden, styrelsemedlem.

Direktionens vice ordförande *Seppo Honkapohja*

- ECB-rådet och allmänna rådet, suppleant för chefdirektören

Direktionsmedlemmen *Marja Nykänen*

- EU:s ekonomiska och finansiella kommitté (EFC), ledamot

Direktionsmedlemmen *Olli Rehn*

- Internationella valutafonden, suppleant i styrelsen
- Finansinspektionens direktion, ordförande

Dessutom hade direktionsmedlemmarna andra bisysslor och förtroendeuppdrag som bankfullmäktige godkänt med stöd av 17 § i lagen om Finlands Bank (214/1998).

Finlands Banks bokslut för 2017 och revision

Finlands Bank följer de ekonomibaserade bokföringsprinciper och tekniker som har godkänts av ECB-rådet, och boksluten utarbetas enligt dessa harmoniserade principer. Bankfullmäktige fastställer enligt 11 § i lagen om Finlands Bank grunderna för bankens bokslut på framställning av direktionen.

Finlands Banks balansomslutning för 2017 är 111 329 miljoner euro och räkenskapsårets resultat 156 miljoner euro. Räkenskapsårets bokslut presenteras i detalj (balansräkning, resultaträkning, bokslutsprinciper samt bilagor till balansräkningen och resultaträkningen) i en bilaga till denna berättelse.

Revisorer för Finlands Bank

Riksdagen förrättade den 16 juni 2015 val av revisorer för Finlands Bank och suppleanter för dem. Senare förrättades fyllnadsval. Följande personer valdes till revisorer:

Kiviranta, Esko, riksdagsledamot
Lauslahti, Sanna, riksdagsledamot (ordf.)
Rinne, Antti, riksdagsledamot
Koskela, Markku, CGR
Sandell, Tom, CGR.

Personliga revisorssuppleanter:

Tölli, Tapani, riksdagsledamot
Eestilä, Markku, riksdagsledamot
Ihalainen, Lauri, riksdagsledamot
Riipi, Hannu, CGR
Vahtera, Pauli, CGR.

Efter att revisorerna Antti Rinne och Tom Sandell och deras suppleanter Lauri Ihalainen och Pauli Vahtera begärt avsked från sina poster valde riksdagen vid fyllnadsval den 3 maj 2017 följande personer till posterna:

Kankaanniemi, Toimi, riksdagsledamot
Kauppila Lotta, CGR

Till deras personliga revisorssuppleanter valdes:
Turunen Kaj, riksdagsledamot
Vanhanen Veli, riksdagsledamot.

Efter att revisorssuppleant Kaj Turunen begärt avsked från posten valde riksdagen vid fyllnadsval den 16 maj 2017 riksdagsledamot Ville Tavio till revisorssuppleant.

Ordförande för revisorerna var riksdagsledamot Sanna Lauslahti och sekreterare professor, ekonomie doktor, CGR Markku Koskela.

Revision 2016

Revisorerna, det vill säga riksdagsledamot Sanna Lauslahti, riksdagsledamot Esko Kiviranta, riksdagsledamot Antti Rinne, ekonom, CGR, OFR Tom Sandell och professor, ekonomie doktor, CGR Markku Koskela granskade den 7–10 mars 2017 Finlands Banks bokslut, bokföring och förvaltning för 2016.

I sammanfattningen av revisionen för 2016 pekade de riksdagsvalda revisorerna på de stora externa kostnaderna för IT-tjänster och ansåg att det inom IT-projekten behövs kostnadsnyttoanalyser av i vilken mån det är befogat att anlita utomstående tjänster och i vilken mån det är motiverat att anställa egen personal. De framhöll också att tillräcklig upphandlingskompetens bör säkerställas när upphandlingar genomförs. Upphandlingskostnaderna bör granskas utifrån hela livscykeln och i fråga om de största upphandlingarna bör målpuppfyllelsen följas upp. Dessutom noterade revisorerna att utvecklingen av makrotillsynsverktygen hade gjort stora framsteg och uppmanade till fortsatt utveckling av verktygen.

Revision 2017

Revisorerna, det vill säga riksdagsledamot Sanna Lauslahti, riksdagsledamot Esko Kiviranta, riksdagsledamot Toimi Kankaanniemi, CGR Lotta Kauppila och CGR Markku Koskela granskade den 6–9 mars 2018 Finlands Banks bokslut, bokföring och förvaltning för 2017.

Revisorerna sade sig ha fått en tillräcklig redogörelse för de åtgärder som Finlands Bank och finansinspektionen har vidtagit med anledning av iakttagelserna i revisionsprotokollet.

CGR-samfundet PricewaterhouseCoopers Oy granskade bankens räkenskaper och bokslut i enlighet med artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och revisorerna tog del av rapporten över granskningen.

I sammanfattningen av revisionen för 2017 uppmanade de riksdagsvalda revisorerna till fortsatt utveckling av makrotillsynsverktygen för att säkerställa att finansmarknaderna ska kunna avvärja allvarliga störningar. Revisorerna konstaterade att övervakningen av finanssektorn kommer att expandera starkt om Nordea Abp beslutar flytta sitt säte till Finland. Det kommer att krävas en ökning av Finansinspektionens resurser på ett sätt som motsvarar den ökade arbetsmängden och det nya ansvaret. Revisorerna slog fast att omvälvningarna på finansmarknaderna och digitaliseringen leder till att nya aktörer träder fram vid sidan av de traditionella. Den snabba digitaliseringen av finansieringsbranschen är ett positivt fenomen som dock kräver bättre styrning, övervakning och förvaltning. Revisorerna omfattade Finlands Banks och Finansinspektionens oro över att skuldsättningen av hushållen förefaller att fortsätta i snabb takt och att det i första hand rör sig om finansiering av boendet. Vid sidan av de etablerade finansieringskanalerna har det i synnerhet när det gäller nya bostadsaktiebolag uppkommit nya finansieringsformer som står utanför myndighetstillsynen.

Fastställande av resultaträkning och balansräkning samt förslag till vinstutdelning

Enligt 21 § i lagen om Finlands Bank ska hälften av Finlands Banks vinst överföras till reservfonden, medan återstoden av vinsten ska reserveras för statens behov. Bankfullmäktige kan enligt lagen besluta att vinsten ska användas på något annat sätt, om detta är motiverat med hänsyn till bankens ekonomiska ställning eller reservfondens storlek.

Fastställande av resultaträkning och balansräkning för 2016 samt förslag till vinstutdelning

Bankfullmäktige fastställde den 17 mars 2017 bankens resultaträkning och balansräkning för 2016 enligt revisorernas utlåtande.

Bankfullmäktige beslutade den 17 mars 2017 att Finlands Banks vinst för berättelseåret, det vill säga 130 569 338,99 euro, ska disponeras på följande sätt: Med stöd av 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank (214/1998) överförs 39 569 338,99 euro till reservfonden, medan återstoden 91 000 000,00 euro reserveras för statens behov.

Direktionens förslag till vinstutdelning för 2016 byggde på bestämmelserna om bokslut, monetära inkomster och vinstanvändning i lagen om Finlands Bank såväl som på bankens strategi och riktlinjerna i bankens balansräkningspolicy. Målen är enligt dem att riskhanteringen och kostnadseffektiviteten ska ge möjlighet till en stabil och i relation till eget kapital skälig vinstutdelning samt att en stabil vinstutdelning ska vara möjlig utan att bankens soliditet äventyras. Enligt 21 § i lagen om Finlands Bank kan bankfullmäktige besluta att vinsten ska användas på något annat sätt än enligt huvudregeln ($\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{2}$), om detta är motiverat med hänsyn till bankens ekonomiska ställning eller reservfondens storlek. Vid sitt möte den 17 mars 2017 beslutade bankfullmäktige med stöd av 11 § 1 mom. 3 punkten och 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank (214/1998) att vinsten för 2016, som uppgick till 130 569 338,99 miljoner euro, skulle disponeras så att 39 569 338,99 miljoner euro överförs till bankens reservfond och 91 miljoner euro reserveras för statens behov.

Fastställande av resultaträkning och balansräkning för 2017 samt förslag till vinstutdelning

Bankfullmäktige beslutade den 23 mars 2018 att Finlands Banks vinst för berättelseåret, det vill säga 156 132 672,68 euro, ska disponeras på följande sätt:

Med stöd av 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank överförs 52 132 672,68 euro till reservfonden, medan återstoden 104 000 000,00 euro reserveras för statens behov.

Finlands Banks risker

Finlands Banks finansiella tillgångar exponeras för marknads-, kredit- och likviditetsrisker. Investeringsverksamheten utsätts också för operativa risker. Finlands Bank analyserar de finansiella tillgångarna som en separat helhet. Besluten om de finansiella tillgångarna påverkas också av övriga poster i balansräkningen.

Med marknadsrisker avses värdeförändringar i de finansiella tillgångarna till följd av fluktuationer i marknadspriserna. Finlands Bank investerar sina finansiella tillgångar i flera valutor både på ränte- och aktiemarknaden, och banken exponeras därför för valutakursrisker och risker på grund av förändringar i räntor och aktiepriser. Valutakursrisken är fortfarande den största risken för Finlands Bank. Finlands Banks valutareserv har dimensionerats för centralbanksuppgifterna. Valutakursrisken hanteras genom att investeringarna sprids på flera valutor. Målnivån och valutfördelningen i valutareserven ses i regel över vart tredje år. Senast sågs reserven över i början av 2016. Ränterisken hanteras genom spridning av investeringarna på räntebärande instrument med olika löptider. Finlands Bank fastställer måldurationerna för tillgångar i räntebärande värdepapper valutavis. Vid slutet av 2017 var den modifierade durationen för Finlands Banks alla ränteinvesteringar densamma som vid slutet av före- gående år, det vill säga cirka 1,8.

Den aggregerade marknadsrisken i investeringsverksamheten mäts dagligen med hjälp av VaR-värdet. VaR-värdet används också för att begränsa ränterisken i portföljen av räntebärande värdepapper i relation till ett jämförelseindex. I Finlands Banks årsberättelse finns närmare uppgifter om fluktuationerna i VaR-värdet under 2017.

Finlands Bank hanterar kreditrisken i sin investeringsverksamhet genom att sprida investeringarna på flera emittenter med hjälp av limiter och anlita flera motparter i sin investeringsverksamhet. Motparterna och emittenterna ska dessutom uppfylla på förhand bestämda kriterier bland annat i fråga om kreditvärdighet. Kriterierna reviderades under 2017. I kreditvärderingen utnyttjas bland annat offentliga kreditbetyg från kreditvärderingsinstituterna samt marknadsbaserade indikatorer. I hanteringen av kreditrisken används också en separat VaR-metod för kreditrisk.

Likviditetsrisken hanteras genom att största delen av tillgångarna investeras i instrument som lätt, snabbt och till låga kostnader kan omvandlas till pengar. Dessutom hanteras likviditetsrisken genom att bankens andel av enskilda emissioner eller av en emittents totala skulder begränsas. Begränsningar har införts för längden av löptiden för vissa instrument, och också för värdepapperslån och blankning.

Till de operativa riskerna hör bland annat person- och IT-risker. De hanteras till exempel med hjälp av regelbundet testade och tillräckliga reservsystem och genom väldokumenterade arbetsprocesser och arbetsinstruktioner.⁶

Totala risker

Investeringen av de finansiella tillgångarna och genomförandet av penningpolitiken medför risker för Finlands Bank. Banken hanterar riskerna och skapar beredskap för risker med hjälp av riskbuffertar. Finlands Bank kartlägger de operativa riskerna i samband med verksamhetsplaneringen och hanterar dem decentraliserat i den dagliga verksamheten.

Finansiella tillgångar

Finlands Banks finansiella tillgångar (ca 14 miljarder euro) exponeras för valutakurs-, ränte-, aktie-, fastighets- och kreditrisker. Valutakursrisken medför de största fluktuationerna i värdet på de finansiella tillgångarna. Finlands Bank sprider valutakursrisken genom att utöver amerikanska dollar också investera i brittiska pund och japanska yen. Merparten av de finansiella tillgångarna har investerats i korta obligationer. Den genomsnittliga löptiden för

⁶ I bilaga 2 förklaras vissa centrala begrepp inom riskhanteringen. Ytterligare uppgifter om riskhanteringen i fråga om finansiella tillgångar samt definitioner finns i avsnittet "Noter om riskhanteringen" i Finlands Banks årsberättelse.

investeringarna i räntebärande värdepapper var 1,8 år vid årets slut. Kreditrisken i de finansiella tillgångarna hanteras med kreditbetygskrav och limiter. Investeringarna på den internationella aktie- och fastighetsmarknaden bidrar till att sprida riskerna i de finansiella tillgångarna.

Penningpolitiska transaktioner

Eurosystemets penningpolitiska transaktioner genomförs decentraliserat. Utgångspunkten är att riskerna och intäkterna fördelas gemensamt mellan de nationella centralbankerna, varvid andelen för varje centralbank fastställs utgående från dess kapitalfördelningsnyckel. Varje enskild centralbank bär emellertid själv de risker som hänför sig till det första och andra köpprogrammet för säkerställda obligationer och till statsobligationerna inom köpprogrammet för offentliga värdepapper.

Eurosystemet genomför refinansieringstransaktionerna med solida motparter mot tillräckliga säkerheter. Vid slutet av 2017 var volymen för de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna cirka 3 miljarder euro och volymen för de långfristiga finansieringstransaktionerna cirka 761 miljarder euro. De riktade långfristiga refinansieringstransaktionerna (TLTRO) motsvarar till sin kreditrisk vanliga refinansieringstransaktioner, men de har en längre löptid och fast ränta.

Beträffande köpprogrammen inom den extraordinära penningpolitiken kan följande sammanfattningsvis noteras:

- Programmet för värdepappersmarknaderna som avslutades 2012 har krympt i takt med att obligationerna har förfallit till betalning. Finlands Banks andelar av skuldebrev för länderna i köpprogrammet enligt kapitalfördelningsnyckeln var vid slutet av 2017 följande: Grekland 159 miljarder euro, Irland 128 miljarder euro, Italien 869 miljarder euro, Portugal 127 miljarder euro och Spanien 308 miljarder euro. Det redovisade beloppet i Finlands Banks balansräkning av det andra köpprogrammet för säkerställda obligationer, som avslutats 2012, var endast 97 miljarder euro vid slutet av 2017.
- Till det pågående utökade programmet för tillgångsköp hör köpprogrammen för säkerställda obligationer, programmet för köp av värdepapper med bakomliggande tillgångar, programmet för köp av offentliga värdepapper samt köpprogrammet för företagsobligationer. Den totala volymen för köpprogrammet uppgick vid slutet av 2017 till 2 286 miljarder euro. Eurosystemet har beslutat att nettotillgångsköp inom ramen för programmet görs för 30 miljarder euro per månad från och med januari 2018 fram till september 2018. ECB-rådet har uppgett att det är berett att vid behov utöka köpvolymer och/eller förlänga programmet.
- De nationella centralbankernas köp av statsobligationer och obligationer utgivna av statsbundna institutioner bildar 80 procent av köpprogrammet för offentliga värdepapper. Inom ramen för programmet köper Finlands Bank framför allt finländska statsobligationer, vars risker centralbanken bär själv. Den andel av köpen som är föremål för förlustdelning och som består av obligationer utgivna av gemensamma europeiska institutioner utgör 10 procent av programmet. ECB:s andel av köpen i programmet är likaså 10 procent.

Den totala volymen av Eurosystemets penningpolitiska transaktioner ökade under 2017 med cirka 900 miljarder euro (tabell 1). Refinansieringstransaktionerna ökade med cirka 168 miljarder euro och de penningpolitiska transaktionerna med cirka 732 miljarder euro.

Tabell 1. Storleken av de penningpolitiska transaktionerna i slutet av året (miljoner euro)

<i>Mn euro</i>	<i>Eurosystemet</i>	<i>Finlands Banks beräknade andel*</i>
<i>Refinansieringstransaktioner</i>	<i>764 310</i>	<i>13 643</i>
<i>Köpprogram för säkerställda obligationer</i>	<i>251 506</i>	<i>4 489</i>
<i>Värdepappersmarknadsprogram</i>	<i>89 134</i>	<i>1 591</i>
<i>Köpprogram för värdepapper med bakomliggande tillgångar</i>	<i>25 015</i>	<i>447</i>
<i>Köpprogram för offentliga värdepapper</i>	<i>1 888 764</i>	<i>33 714</i>
<i>Köpprogram för företagsobligationer</i>	<i>131 593</i>	<i>2 349</i>

**Beräknad andel (1,785 %) av hela Eurosystemets (inkl. ECB) transaktioner.*

Totala risker i balansräkningen

Finlands Banks totala risker mäts med vedertagna metoder. Marknads- och kreditriskerna i balansräkningen bedöms med Value-at-Risk-baserade modeller och fokus läggs på den sämsta procenten i modellutfallet. Riskbedömningen kompletteras med stresstester, som Finlands Bank använder för att bedöma förlusterna till följd av osannolika men tänkbara scenarier. Finlands Bank rapporterar på sin webbtjänst om sina risker kvartalsvis.

De totala riskerna i de finansiella tillgångarna och penningpolitiska transaktionerna beräknades på årsnivå uppgå till 1,9 miljarder euro vid slutet av 2017 (exkl. guldrisken, diagram 11). Risktalet var i stort sett oförändrat under året.⁷

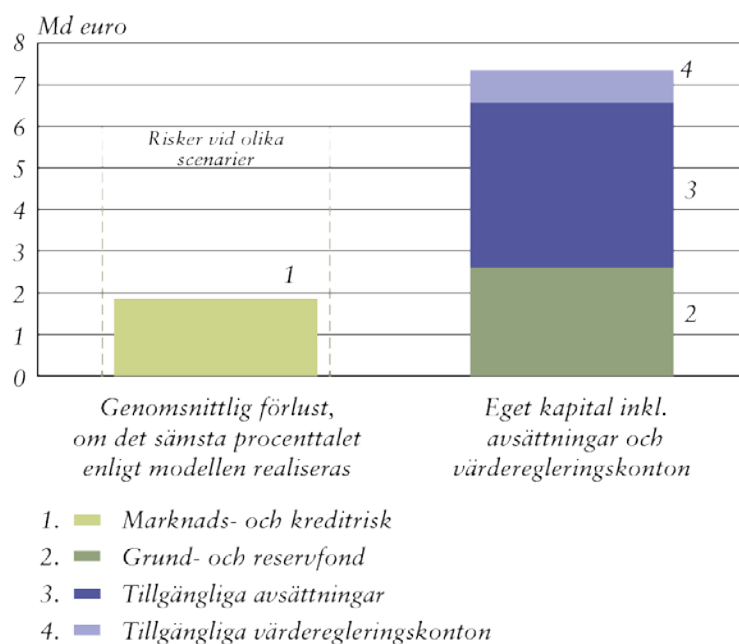
Vid slutet av 2017 var beloppet av eget kapital i Finlands Bank totalt 8,8 miljarder euro. Av detta stod grund- och reservfonden för 2,6 miljarder euro, avsättningarna (exkl. pensionsavsättningen) för 4,0 miljarder euro och väreregleringskontona för 2,3 miljarder euro. Riskbuffertarna i Finlands Bank minskade under 2017 till följd av minskningen i väreregleringskontona för valutakurser.

Inom det utökade programmet för tillgångsköp har banken köpt en stor andel långa obligationer med en fast och relativt låg ränteavkastning. Köpen redovisas i balansräkningen på skuldsidan som en ökning av centralbanksinlåning med rörlig ränta. Om räntenivån stiger, stiger också den ränta som betalas på centralbanksinlåningen, vilket minskar centralbankens räntenetto. Framför allt köpprogrammet för offentliga värdepapper har bidragit till att öka ränterisken för Finlands Bank betydligt, då värdepapper inom ramen för köpprogrammet redovisades till ett värde av ca 28 miljarder euro i Finlands Banks balansräkning vid årets slut.

Finlands Banks balansräkning växte under 2017 med 32 miljarder euro, varav ca 17 miljarder euro härrörde från de ökade penningpolitiska transaktionerna. En betydande andel av balansräkningsexpansionen förklaras av att centralbanksinlåningen för Finlands Banks motparter ökade med 29 miljarder euro, vilket också bidrog till att utöka fordringarna inom Eurosystemet.

Genomförandet av penningpolitiken och tryggheten av stabiliteten och funktionen i det finansiella systemet hör till centralbankens kärnuppgifter. Detta uppdrag är förenat med risker som kan ge upphov till förluster. Finlands Bank upprätthåller riskberedskapen genom att sörja för en stark balansräkning, dvs. genom att öka avsättningarna och andelen eget kapital och vid behov minska riskerna i de finansiella tillgångarna. Finlands Banks kapitaltäckning räcker till för att banken ska kunna bära de risker som banken exponeras för i sin verksamhet.

Diagram 11. Finlands Banks samlade finansiella risker och eget kapital 2017

Källa: Finlands Bank.

Läs mer om Finlands Banks riskhantering, mätning av den totala marknadsrisken, risktal och fördelningar för bankens investeringar 2017 i Finlands Banks årsberättelse.

Andra behandlade ärenden

Till bankfullmäktiges viktigaste arbetsformer hör att föra diskussioner med Finlands Banks direktion om den ekonomiska utvecklingen globalt, i euroområdet och i Finland, ECB:s monetära politik och finanssystemet i euroområdet och andra aktuella frågor som gäller ekonomisk politik, penningpolitik och finanssektor.

⁷Eftersom väreregleringskontot för guld täcker över hälften av guldvärdet, har guldrisken beräknats separat. I Finlands Banks årsberättelse (se noterna om riskhanteringen) presenteras risktalet för de guldrelaterade riskerna och Finlands Banks totala risktal inklusive guld.

På bankfullmäktiges möten hölls under året anföranden med påföljande debatt om många olika teman.

På mötena behandlades de ekonomiska utsikterna i euroområdet, penningpolitiken, läget i det finansiella systemet, den penningpolitiska strategin och effekterna på inkomstfördelningen. Dessutom gick bankfullmäktige in på den internationella ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska politiken i ett bredare perspektiv, Förenta staternas nya ekonomiska politik, den ekonomiska utvecklingen i Kina och framför allt betydelsen av skuldsättningen i den privata sektorn med avseende på riskerna för den ekonomiska utvecklingen, läget i den ryska ekonomin och de ekonomiska reformerna i Ryssland. Andra frågor som togs upp var vilken betydelse kryptovalutorna har och hur utformningen av en samhällsekonisk helhetsbild påverkas av de utmaningar som digitaliseringen medför för mätningen.

I fråga om den finländska ekonomin behandlades den finansiella stabiliteten, det aktuella ekonomiska läget, den långsammare ökningen av arbetsproduktiviteten, kostnadskonkurrenskraftens utveckling, tillgången till företagsfinansiering, exportfrämjandet, utvecklingen av bostadsfinansieringen och särskilt lånen till husbolag samt den ekonomiska struktumvandlingen med avseende på den regionala utvecklingen.

Del 2. Finansinspektionen under 2017

I den här delen återges huvuddragen i Finansinspektionens (FI) verksamhet och EU:s finansiella tillsyn under 2017. Fokus ligger på bankfullmäktiges verksamhet och frågor som är centrala ur dess perspektiv. Finansinspektionens verksamhet behandlas i större detalj i såväl *Finansinspektionens verksamhetsberättelse 2017* som i Finansinspektionens direktionens berättelse till bankfullmäktige (*Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2017*). Berättelserna finns tillgängliga på Finansinspektionens webbplats.

Det finns åtskilliga andra publikationer och rapporter om Finansinspektionens verksamhet och omvärldsmiljön. Finansinspektionen publicerar till exempel kapitaltäckningssiffror och analyser av det ekonomiska läget och riskerna i företagen under tillsyn. De finns tillgängliga på finska på Finansinspektionens webbplats.⁸

Finlands Bank publicerar dessutom varje år artiklar och rapporter om finanssystemets tillstånd och stabilitet.⁹ ECB lägger årligen fram rapporter om finanssektorn och finansmarknaden i euroområdet.¹⁰

2.1 Finansinspektionens uppgifter, bankfullmäktiges ställning och Finansinspektionens förvaltning

Finansinspektionens uppgifter och bankfullmäktiges ställning

Finansinspektionen är administrativt knuten till Finlands Bank, men är oberoende i sina beslut. Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att se till att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra lagfästa tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls.

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I sin tillsyn över ändamålsenligheten utvärderar bankfullmäktige hur det lagfästa målet har nåtts. Bankfullmäktige övervakar den allmänna effektiviteten framför allt utifrån hur personalstyrkan och budgeten generellt sett utvecklas i förhållande till arbetsuppgifterna, marknadsutvecklingen och förändringarna i lagstiftningen.

Bankfullmäktige utnämner Finansinspektionens direktionsmedlemmar och, på framställning av direktionen, även direktören. Direktionen ska enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) minst en gång om året lämna bankfullmäktige en berättelse över målen för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen.

Finansinspektionens förvaltning

Finansinspektionen leds av en direktion. Direktionen ska lägga upp de särskilda målen och besluta om riktlinjerna för Finansinspektionens verksamhet. Den ska också styra och övervaka hur målen uppfylls och riktlinjerna iakttas. Dessutom ska direktionen bland annat behandla Finansinspektionens årliga budget och underställa den Finlands Banks direktion för fastställelse.

Ordförande i direktionen för Finansinspektionen till och med den 31 januari 2017 var *Pentti Hakkarainen*, vice ordförande i direktionen för Finlands Bank. Ordförandeposten övertogs den 1 februari 2017 av *Olli Rehn*, medlem i Finlands Banks direktion. Avdelningschef *Katja Taipalus* var suppleant för ordföranden. Vice ordförande i direktionen för Finansinspektionen var statssekreterare, kanslichef *Martti Hetemäki* vid finansministeriet, med konsultative tjänstemannen *Jaakko Weuro* som suppleant. Övriga direktionsmedlemmar var överdirektör *Outi Antila* vid social- och hälsovårdsministeriet, med övermatematiker *Mikko Kuusela* som suppleant till och med den 7 februari 2017 och med direktör *Hannu Ijäs* som suppleant från och med den 9 februari 2017, samt vicehäradshövding *Pirkko Juntti* och politices doktor *Vesa Vihriälä*.

Direktör för Finansinspektionen var vicehäradshövding, ekonom Anneli Tuominen.

Sekreterare i direktionen var Finansinspektionens chefsjurist Pirjo Kyyrönen.

2.2 EU:s finansiella tillsyn, bankunionen och ECB som banktillsynsmyndighet

EU:s bankunion utgörs av tre så kallade pelare: 1) gemensamma tillsynsmekanismen, 2) gemensamma resolutionsmekanismen och 3) europeiska insättningsgarantisystemet. Till grund för både tillsynsmekanismen och resolutionsmekanismen ligger en gemensam s.k. regelbok, som alla EU-länderna följer. Målet är en enhetlig reglering, tillsyn och resolution.

Nuläget och framtidsutsikterna för bankunionen beskrivs närmare i artikel 3 om bankunionen. Här sammanfattas därför bara kort de viktigaste elementen.

⁸ Se <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Pages/Default.aspx>.

⁹ Se <https://www.eurojatalous.fi/>

¹⁰ Se t.ex. rapporterna Financial Stability Review, som är offentliga och finns på ECB:s webbplats på adressen <http://www.ecb.europa.eu/pub/fsr/>.

- *Bankunionens första pelare – den gemensamma tillsynsmekanismen* År 2017 var den gemensamma tillsynsmekanismens tredje år. Europeiska centralbanken utövar direkt tillsyn över alla betydande kreditinstitut i euroområdet. I Finland hade ECB direkt tillsyn över Nordea Bank Finland, OP Gruppen, Danske Bank och Kommunfinans under 2017. Finansinspektionen deltar i tillsynen av landets betydande kreditinstitut och i beslutsfattandet inom tillsynsmekanismen och svarar för den direkta tillsynen av mindre betydande banker.¹¹ När bankunionen bildades tilldelades ECB också makrotillsynsbefogenheter i länderna inom bankunionen. ECB har rätt att skärpa användningen av makrotillsynsverktygen i EU:s kapitaltäckningsförordning och kapitaltäckningsdirektiv. Makrotillsynsbesluten fattas av ECB-rådet. Svagheter i det finansiella systemet och systemets motståndskraft mot störningar analyseras gemensamt av ECB och de nationella centralbankerna inom ECBS kommitté för finansiell stabilitet. Finlands Bank och Finansinspektionen förbereder tillsammans samarbetet med ECB inom makrotillsynsområdet.
- *Bankunionens andra pelare – den gemensamma resolutionsmekanismen* Den gemensamma resolutionsmekanismen bildar bankunionens andra pelare och består av EU:s gemensamma resolutionsnämnd, den gemensamma resolutionsfonden och de nationella resolutionsmyndigheterna. Den gemensamma resolutionsnämnden (Single Resolution Board, SRB) inrättades som nytt EU-organ i början av 2015 och förvaltar den gemensamma resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF), som inledde sin verksamhet vid ingången av 2016. Resolutionsmekanismen möjliggör resolution av banker och värdepappersföretag i ett läge då de skulle drabbas av allvarliga ekonomiska svårigheter trots den gemensamma banktillsynen. Den centrala principen är att problemdrabbade bankers skuldbörda primärt axlas av bankens ägare och borgenärer. Den gemensamma resolutionsnämnden svarar för resolution och resolutionsplanering i fråga om Nordea, OP Gruppen, Danske Bank och Kommunfinans. I Finland har Verket för finansiell stabilitet varit resolutionsmyndighet sedan sommaren 2015.¹² Verket har omfattande befogenheter att ingripa i bankernas verksamhet, exempelvis ta kontroll över banken, lösa in och vidareöverföra andelar, överföra bankens tillgångar och skulder och skriva ned värdet på skulderna. Verket deltar i verksamheten i EU:s resolutionsmekanism inom den gemensamma resolutionsnämnden och i resolutionskollegier. Det sköter också insättningsgarantiuppgifter och administrerar Insättningsgarantifonden.
- *Bankunionens tredje pelare – det gemensamma insättningsgarantisystemet* Europeiska kommissionen lade fram ett förslag till ett nytt europeiskt insättningsgarantisystem i november 2015. Utvecklingsfaserna och utvecklingsplanerna för systemet beskrivs närmare i artikel 3 om bankunionen.

Mer information om EU-systemet för finansiell tillsyn, den gemensamma tillsynsmekanismen och den gemensamma resolutionsmekanismen finns bl.a. på följande webbplatser:

- Finansinspektionen: <http://www.finanssivalvonta.fi/se/EU-tillsyn/>
- Europeiska centralbanken: <http://www.bankingsupervision.europa.eu/>
- Verket för finansiell stabilitet: <http://rvv.fi/sv/den-gemensamma-resolutionsmekanismen>
- Den gemensamma resolutionsnämnden: <https://srb.europa.eu/>

2.3 Finansinspektionens verksamhet 2017

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att se till att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet, vilket är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet. Vidare ska Finansinspektionen se till att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls (se 1 § i lagen om Finansinspektionen).

Finansinspektionens direktion har lämnat en berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2017 (*Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2017*). I berättelsen 1) beskrivs tillståndet på finansmarknaden och Finansinspektionens strategi, 2) redogörs för hur Finansinspektionen beaktat bankfullmäktiges berättelse för 2016, 3) ges ett sammandrag över Finansinspektionens verksamhet 2017 och hur målen för året utfallit, 4) redogörs för den årliga diskussionen med aktörerna på finansmarknaden och 5) ges en uppskattning av hur tillsynen och tillsynsavgifterna kommer att förändras 2018.

¹¹ Tillsynsnämnden (Supervisory Board) i den gemensamma tillsynsmekanismen bereder beslutsförslagen, som överlämnas till ECB-rådet för godkännande. Om inte ECB-rådet inom utsatt tid motsätter sig beslutsförslaget, anses det ha godkänts. I tillsynsnämnden deltar från Finland Finansinspektionens direktör, en representant som särskilt utsetts av ECB och en representant för Finlands Bank. Pentti Hakkarainen, förra vice ordförande i Finlands Banks direktion, utsågs till ECB:s representant i tillsynsnämnden i februari 2017.

¹² Finansministeriet svarar för resultatstyrningen och tillsynen av verket, som arbetar i anknytning till Finansinspektionen och Finlands Bank. Verket har en delegation med uppgift att sörja för ett välfungerande samarbete och informationsutbyte mellan myndigheterna i ärenden som hör till verkets ansvarsområde. Delegationen består av representanter utsedda av Verket för finansiell stabilitet, finansministeriet, Finlands Bank och Finansinspektionen.

I berättelsen noterar direktionen att högkonjunkturen under 2017 stärktes i Finland med den internationella ekonomin som draghjälp. Återhämtningen inom ekonomin och den positiva trenden på finansmarknaden underlättade också för finanssektorn.

Bland annat följande noteras i berättelsen:

- Det jämförbara resultatet i banksektorn var detsamma som tidigare och kapitaltäckningen var stark. Den gynnsamma utvecklingen på kapitalmarknaden ledde till högre värdepappersrelaterade provisionsintäkter, framför allt under andra halvåret. Den ökade volymen i kreditstocken och den fördelaktiga upplåningen bidrog till att räntenettet utvecklades positivt på den ytterst konkurrensutsatta bolånemarknaden. Nedskrivningarna var fortsatt låga och kvaliteten på kreditstocken visade inga tecken på försämring. Utvecklingsprojekten kring digitaliseringen och omställningarna i sektorn orsakade utgifter för banksektorn.
- Kapitaltäckningen i liv- och skadeförsäkringsbolagen var fortsatt god. Utvecklingen på investeringsmarknaden var gynnsam för försäkringsbolagen. Den stigande räntenivån ledde till att den långfristiga reserven minskade. Livförsäkringsbolagens placeringsavkastningar var lägre än året innan på sektornivå. Premieintäkterna låg på samma nivå som för ett år sedan. Nyförsäljningen av försäkringar var fortsatt svag. Ökningen av skadeförsäkringsbolagens premieintäkter stannade av redan i början av 2015. Skadeförsäkringsbolagens premieintäkter från lagstadgade försäkringar minskade till följd av det skärpta konkurrensläget.

Direktionens berättelse till bankfullmäktige finns i sin helhet tillgänglig på Finansinspektionens webbplats.

Finansinspektionens mål och måluppfyllelse 2017

Nedan granskas måluppfyllelsen i Finansinspektionens verksamhet utifrån direktionens berättelse.

Under 2017 följde Finansinspektionen sin uppdaterade strategi för 2017–2019, där fokus är inställt på att tillsynen anpassas efter omvärlden och bidrar till en innovativ atmosfär. Satsningar på personalen blev en prioritet. Finansinspektionens strategi uppdaterades för åren 2017–2020 utifrån förändringarna i omvärlden. Dessutom omorganiserades Finansinspektionen. Den nya organisationen infördes den 1 september 2017. Syftet var att förtydliga den interna uppgifts- och ansvarsfördelningen och effektivisera verksamheten.

Finansinspektionens strategiska mål (tillsyn som speglar omvärldsförändringar) är följande: 1) vi avvärjer hot mot den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden genom rätt avvägd verksamhet, 2) vi fastställer hur djupgående tillsyn tillsynsobjektets risker och den aktuella frågans betydelse kräver, 3) vi fokuserar på inspektioner och tematiska bedömningar i vårt arbete, 4) vi anpassar vår verksamhet till förändringarna på bank-, försäkrings- och finansmarknaden, 5) vi fokuserar i det europeiska reglerings- och tillsynssamarbetet på frågor av kritisk betydelse för finansmarknaden i Finland, 6) vi anpassar vårt tillsynsarbete efter de systemviktiga filialernas betydelse för den finansiella stabiliteten i Finland, 7) vi intensifierar samarbetet med de nordiska tillsynsmyndigheterna för att främja finansiell stabilitet och förtroende för finansmarknaden i Finland, och 8) vi bidrar till att skapa ett innovationsfrämjande klimat i finanssektorn.

Bland de övriga strategiska målen (god kvalitet och effektivitet) finns att främja en harmoniserad riskbaserad tillsynspraxis i EU, fullödigt utnyttja EU-myndigheternas anvisningar och ECB:s tillsynspraxis, dra full nytta av digitaliseringsmöjligheterna samt ha standardiserade och effektiva processer och tidsenliga rapporterings- och analyssystem. Dessutom har Finansinspektionen strategiska mål (expertis och gott anseende) som anknyter till kompetensutveckling för personalen, chefsarbete, anseende som arbetsgivare och kommunikation.

Tillsyn som speglar omvärldsförändringar

Beträffande Finansinspektionens verksamhet 2017 noterar direktionen att stabiliteten på den finländska finansmarknaden fortfarande var god men att omstruktureringen i bank-, försäkrings- och värdepapperssektorerna fortsatte. Trycket på förändring till följd av digitaliseringen innebär att vi sannolikt kommer att se omstruktureringar också framöver.

Finansinspektionen beredde sig på flytten av Nordeas huvudkontor genom att se över banktillsynens organisation, planera behövliga rekryteringar och inleda behandlingen av tillhörande ansökan om koncession. Förberedelserna genomfördes i gott samarbete med ECB och Finansinspektionen i Sverige.

Finansinspektionen arbetade med granskning och tillsyn utifrån riskanalys och medverkade i beredning av reglering. Genomförandet av de tematiska bedömningarna och de samlade kapitalbedömningarna nådde inte fullt ut de mål som ställts upp för det.

Bankerna under direkt tillsyn (s.k. Significant Institutions dvs. SI-banker) övervakades enligt tillsynsplanerna för den gemensamma tillsynsmekanismen i euroområdet (Single Supervisory Mechanism, SSM). SSM har noterat att riskvikterna enligt de interna modeller som används i kapitaltäckningsanalyserna gällande banker varierar stort efter bank och har därför inlett ett omfattande program för att granska de interna modellerna. Granskningar gjordes också i finländska banker.

Finansinspektionen införde ECB:s metoder i sin direkta tillsyn över banker (Less Significant Institutions, dvs. LSI-banker som står under ECB:s indirekta tillsyn). Exempelvis sågs metoden för samlad kapitalbedömning av LSI-banker över. Finansinspektionen tillämpade granskningsmetodik för SI-banker i sina LSI-granskningar och tillämpade ECB:s tillsynsmetoder. Arbetet med att utveckla den riskbaserade tillsynen utföll inte enligt planerna. Det berodde bland annat på den pågående omorganiseringen och det stora antalet tjänster som inte var tillsatta.

I tillsynen över banksektorn prioriterades dessutom övervakningen av rapporteringen om tillförlitlig förvaltning och problemkrediter. I rapporteringen om problemkrediter fäste Finansinspektionen särskild uppmärksamhet vid fordringar som beror på flexibilitet vid amorteringar.

Resursfördelningen och inriktningen av tillsynsåtgärderna inom försäkringstillsynen påverkades av de förändringar som skett i branschen, framför allt översynerna av organisationsmodellerna och rutinerna i företagen under tillsyn. I skade- och livförsäkringssektorn utformades tillsynsplaner på grupp- och bolagsnivå. Inom sektorn gjordes en tematisk bedömning av utläggningar. En tematisk bedömning av kvalitetsanalys gällande risk- och solvensbedömningar förbereddes. Finansinspektionen införde tillsynsrutiner i enlighet med Eiopas tillsynshandbok.

Pensionsreformen och den nya solvenslagstiftningen beträffande arbetspensionsanstalter trädde i kraft. Finansinspektionen satte in tillsynsåtgärder på tillämpningen av solvensbestämmelserna och samordningen av rutinerna. Omfattande tematiska granskningar utfördes i fråga om verksamhet för trivsel i arbetet och förvaltning i arbetspensionsförsäkringsbolagen. När det gäller arbetspensionsanstalter satsade Finansinspektionen på att kontrollera om arbetspensionsmedlen hade använts på behörigt sätt.

Inom makrotillsynen låg fokus på hushållens skuldsättning, som redan länge ökat. Finansinspektionen reagerade på den höga skuldsättningen genom att besluta att riskvikterna för bostadslån skulle höjas den 1 januari 2018. Dessutom gjordes en analys av införandet av så kallade inkomstrelaterade makrotillsynsverktyg i Finland. Finansinspektionens reaktion på den kraftiga ökningen av konsumtionskrediter blev en tematisk bedömning av kreditinstitutens konsumtionskrediter. Bedömningen gjordes mot slutet av året och målgruppen inbegrep också utländska aktörer som tillhandahåller konsumtionskrediter över gränserna.

God kvalitet och effektivitet

Verktygen för att hantera rapportering utvecklades, men trots det var Finansinspektionen fortfarande tvungen att arbeta manuellt där det fanns brister i systemen. En automatisering av rapportgranskningar inleddes. Finansinspektionen gick ut med mer information till aktörerna via fler kanaler när det gällde regleringen och ändringar i den. Ett anbudsförfarande inleddes för att upphandla ett signal- och analysystem som ska stödja och effektivisera tillsynen över handeln med finansiella instrument.

Processen för verksamhetsplanering och rapportering ändrades med fokus på effektivitet enligt den uppdaterade strategin. Redovisningen av arbetstider sågs också över.

Expertis och gott anseende

En förenklad modell för arbetsrotation genomfördes med sikte på bred kompetensutveckling och flexibel resursanvändning. Omorganiseringen är avsedd att göra det möjligt att bättre dra nytta av kompetens av många olika slag, när nya intensiva arbetsteam bildas inom bank- och försäkringstillsynen. Arbetsmetoderna utvecklades också enligt en modell där man arbetar i par och team över enhetsgränserna.

Kunskaperna i digitalisering förbättrades tack vare den nyrekryterade ledande digitaliseringsexpertens arbetsinsats. Moderna arbetsredskap gjorde det möjligt att utveckla arbetet och arbetsmetoderna och att använda elektroniska dokument i större utsträckning. Teamen och arbetsgrupperna började hålla en del möten via Skype.

Finansinspektionen har som mål att utveckla den proaktiva kommunikationen som ett led i tillsynen, vilket höjer organisationens profil som kompetent och ansedd tillsynsmyndighet.

Bedömning av förändringar i tillsynen

I sin berättelse noterar direktionen följande om förändringar i tillsynen: Den finansiella stabiliteten i Finland är fortsatt god, men det finns betydande risker förknippade med dess struktur och omvärldsutvecklingen. Omvärlden förändras och blir allt mer digitaliserad, vilket innebär utmaningar för tillsynen. Därför behöver tillsynen anpassas efter förändringar på bank-, försäkrings- och finansmarknaden.

Finansinspektionen sköter sina uppgifter kring flytten av Nordeas huvudkontor på så sätt att flytten till Finland kan ske enligt tidsplanen. Tillsynen över Nordea dimensioneras och inleds så att den står i proportion till betydelsen för den finansiella stabiliteten i samverkan med ECB. Samtidigt fördjupas tillsynssamarbetet i synnerhet på nordisk nivå. Flytten av Nordeas huvudkontor kommer att leda till betydligt ökad arbetsmängd för Finansinspektionen.

Verktygen och processen för makrotillsyn utvecklas vidare i samverkan med Finlands Bank och finansministeriet. Gemensamma insatser görs för att makrotillsynsverktygen ska kompletteras med instrument gällande efterfrågan.

Inom försäkringssektorn prioriteras bevakning av förändringarna i affärsmiljön och en proaktiv tillsyn. Fokus inom tillsynen och granskningarna ligger också bland annat på betydelsen av kraven på förvaltningen, kompetensen i branschen, compliancefunktionens roll och en samordnad tolkning av kapitaltäckningsbestämmelserna. Inom arbetspensionssektorn prioriteras övervakningen av att medlen inom arbetspensionssystemet används på behörigt sätt.

2.4 Handlagda ärenden och bankfullmäktiges bedömning av dem

Bankfullmäktiges bedömning av föregående berättelseår och Finansinspektionens åtgärder med anledning av den

I sin allmänna ändamålsenlighetsbedömning av Finansinspektionen menar bankfullmäktige i sin berättelse för 2016 att myndigheten nått de mål som ställs på den i lag. Bankfullmäktige anser att de strategiska mål och val som Finansinspektionen satt upp för sig själv är ändamålsenliga. Bankfullmäktige anser att Finansinspektionen med hänsyn till den allmänna genomslagskraften har skött sitt ständigt skiftande verksamhetsområde effektivt och med en adekvat kostnadsutveckling.

Bankfullmäktige kom i sin berättelse för 2016 med följande uppmaningar till Finansinspektionen:

1. Finansinspektionen ska både bedöma och beakta hur finanssektorns pågående filialisering påverkar den egna verksamheten.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- En ändring av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift trädde i kraft den 1 januari 2017. Tack vare lagändringen tillförsäkrades Finansinspektionen tillräcklig finansiering under pågående omstrukturering på finansmarknaden, då filialiseringen av betydande företag under tillsyn i banksektorn ledde till att den finansiella basen krympte väsentligt. Finansministeriet tog emot en lagmotion om en motsvarande ändring gällande filialiseringen i försäkringssektorn. Under 2017 skedde det en rad filialiseringar i den finländska finanssektorn. Finansinspektionen fördelade sina resurser utifrån riskerna i enlighet med omstruktureringarna.
- 2. Finansinspektionen ska se till att tillsynen över filialer till banker och försäkringsbolag, i synnerhet systemviktiga filialer, dimensioneras så att den står i proportion till filialernas betydelse för stabiliteten på den finländska finansmarknaden.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- De stora omstruktureringarna i den finländska finanssektorn fortsatte under 2017. Finansinspektionen fördelade sina resurser utifrån riskerna efter genomförda omstruktureringar.
- 3. Finansinspektionen ska bidra till att säkerställa att det för finansiell tillsyn finns de resurser tillgängliga som behövs för att tillsynen ska vara trovärdig.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- Den ändring av lagen om tillsynsavgift till Finansinspektionen som trädde i kraft den 1 januari 2017 tillförsäkrar Finansinspektionen en tillräcklig finansiell bas både i nuläget och i det fall att Nordea flyttar sitt huvudkontor till Finland.
- Finansinspektionens direktion beslutade att öka Finansinspektionens personella resurser med 31,3 årsverken 2018 och höja kostnadsbudgeten med 4,6 miljoner euro. Resursökningen ska säkra en trovärdig tillsyn när det sker stora förändringar i omvärlden.
- 4. Finansinspektionen ska bevaka och bidra till en positiv utveckling dels på bolånemarknaden, dels i fråga om risker med anknytning till bostadskrediter, både nationellt och regionalt.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- I sin makrotillsynsrapport varje kvartal analyserar Finansinspektionen utvecklingen på bostads- och bolånemarknaden i samarbete med Finlands Bank. På grund av starkare kopplingar till Norden analyseras läget och utsikterna i Norden nu mer ingående än tidigare.
- Finansinspektionen är beredd att skärpa den maximala belåningsgraden om riskerna med hushållens skuldsättning växer ytterligare. Direktionen beslutade att den 1 januari 2018 införa en undre gräns vid 15 procent för de riskvikter som används i kapitaltäckningsanalyserna av bolån.
- 5. Finansinspektionen ska bidra till att det finns tillbörliga makrotillsynsverktyg att använda i Finland.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- I november 2016 fick Finland en varning från Europeiska systemrisknämnden gällande hushållens höga och ökande skuldsättning. Lagstiftningen om systemriskbufferten, ett nytt makrotillsynsverktyg som förberetts sedan 2016, trädde i kraft den 1 januari 2018. Utöver systemriskbufferten har Finansinspektionen i samarbete med Finlands Bank och finansministeriet undersökt alternativa makrotillsynsverktyg som effektivare kan påverka hushållens skuldsättning. Detta arbete fortsätter 2018.
6. Finansinspektionen ska följa upp och bidra till att säkerställa att tillgången till grundläggande banktjänster inte riskeras till följd av omstruktureringen i banksektorn, digitaliseringen och utvecklingen av handlingsmodellerna.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- Den årliga utredningen om grundläggande banktjänster visade att tillgången till tjänsterna i allt högre grad påverkas av kundens förmåga att använda digitala tjänster. I samband med utredningen fick bankerna anvisningar om hur de kan tillhandahålla grundläggande banktjänster också för grupper med särskilda behov. Rekommendationerna till bankerna var följande:
 - Erbjud de kunder som inte kan använda nätbank och betalkort ett enkelt och tydligt servicepaket med alternativa sätt att sköta bankärenden till skäligt pris.
 - Utforma nätbankstjänsterna så att de blir enkla och tydliga, utvärdera dem ur tillgänglighetsperspektiv och utveckla tjänsterna på nätet utifrån målgruppens synpunkter så att tjänsterna blir så tillgängliga som möjligt.
 - Erbjud kunderna hjälp via olika kanaler när tjänsterna på nätet och övriga tjänster ska lanseras, när det inträffar problem med tjänsterna och när det görs ändringar i tjänsterna.
 - Gå ut med tillräcklig information till kunderna om serviceutbudet förändras, särskilt i fråga om kontorstjänster.
 - Ge vid behov kunderna vägledning i hur fullmakter används och ta i de interna anvisningarna upp hur banken ska gå till väga för att identifiera och ingripa i ekonomiskt utnyttjande av kunder.
 - Ordna i mån av möjlighet med självservice för kunder som inte har den hårdvara som behövs för att använda e-tjänster.
7. Finansinspektionen ska bidra till att säkerställa att de särskilda egenskaperna hos den finländska finanssektorn och dess aktörer identifieras i banktillsynen under ECB:s ledning och lyfts fram vid beredningen av europeisk lagstiftning.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- I beredningen av lagstiftning arbetar Finansinspektionen alltid främst ur europeisk synvinkel, men i förekommande fall kan också särdragen hos den finländska finansmarknaden vägas in.
- Ungefär 75 procent av resurserna för ECB-tillsynen över finländska banker kommer från Finansinspektionen. Den här arbetsfördelningen ska se till att de särdrag hos den finländska finanssektorn som är väsentliga för tillsynen blir beaktade i den banktillsyn som genomförs under ledning av ECB.
- I beredningen av europeisk bankreglering och av riktlinjer och metoder för ECB-tillsynen lyfte Finansinspektionen fram särskilda frågor som gällde tillsynen över utländska bankers filialer och dotterbolag samt sammanslutningar av inlåningsbanker. Finansinspektionen medverkade också i Europeiska bankmyndighetens (EBA) arbetsgrupper som arbetade med anvisningar och utkast till standarder med anknytning till det andra direktivet om betaltjänster (Payment Services Directive, PSD). I beredningen lade Finansinspektionen vikt vid att säkra betalningar ska garanteras när nya tjänster tillhandahålls och hade som ambition att tillsynen ska vara riskbaserad.
- I Eiopa (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) medverkade Finansinspektionen aktivt i den fortsatta beredningen av direktivet om försäkringsdistribution och i arbetet med att utforma Eiopas ståndpunkt till behovet av reglering av stimulans och resolution i försäkringssektorn. Här lyfte Finansinspektionen fram de karaktäristiska egenskaperna hos den finländska försäkringsmarknaden, såsom den koncentrerade försäkringsmarknaden och förbudet för försäkringsmäklare att ta emot arvode.
- I Esma (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) deltog Finansinspektionen bland annat i beredningen av bestämmelser på nivå 2 gällande prospektförordningen. Att prospektförordningen fungerar och är proportionerlig har Finansinspektionen sett som en faktor som stöder finländska företags möjligheter att samla kapital. Finansinspektionen var också med och beredde tolkningen av definitionen av sammanslutning som är närstående till en person i ledande ställning. Arbetet hängde samman med tillämpningen av marknadsmissbruksförordningen.

8. Finansinspektionen ska fortsätta utveckla rapporteringssystemen, korta ner handläggningstiderna för sanktioner och förbättra kvaliteten på det material som finns till underlag för EU:s reglerings- och tillsynsmöten med avseende på beslutsprocessen.

Finansinspektionens observationer och åtgärder:

- I fråga om rapporteringssystemet gick utvecklingen av verktygen för rapporthantering framåt, även om genomförandet av automatiska granskningsfunktioner sköts fram till 2018. Utvecklingen av analysverktyg gick inte framåt enligt förhoppningarna. I slutet av året beslutade Finlands Bank och Finansinspektionen tillsammans att starta ett projekt för att utveckla data och analyser, där det främsta målet är att bestämma visionen, utgångsläget och målbilden.
- Handläggningstiderna för administrativa påföljder kunde kortas ner genom att en prioritetsordning infördes för uppdragen och mer resurser satsades på handläggningen.
- Inom beredningen av ärenden som behandlas av ECB:s tillsynsnämnd och av EBA:s, Esmas och Eiopas respektive förvaltningsråd infördes en noggrannare prioritetsordning, det vill säga att Finansinspektionen satsar på de frågekomplex som på förhand bedömts vara viktigast. År 2018 kan lite mer resurser avdelas för Eiopa-arbetet och samordningen av det tack vare nyrekryteringar och omorganiseringar.

Andra behandlade ärenden

Utifrån aktuella översikter om Finansinspektionens ansvarsområde diskuterade bankfullmäktige under året bland annat utmaningarna för bank- och försäkringstillsynen till följd av filialiseringen, riskerna med filialverksamheten, glidningar mellan branscherna, kapitaltäckningen och riskerna i finanssektorn, investeringsrådgivningen och effekterna på den finansiella stabiliteten och riskerna till följd av den eventuella flytten av Nordeas säte. Dessutom diskuterades hushållens ökade skuldsättning, bostadsfinansieringen och bostadsprisutvecklingen, de ökade lånen till husbolag, de ökade konsumtionskrediterna, makrotillsynen och makrotillsynsverktygen i Finland och Norden. Utifrån utredningen om grundläggande banktjänster diskuterade bankfullmäktige tillgången till och prissättningen på grundläggande banktjänster, omställningarna i finanssektorn, förändringarna till följd av digitaliseringen och virtuella valutor.

Bankfullmäktiges bedömning av Finansinspektionens verksamhet 2017

Ledningen för Finansinspektionen har lämnat sin berättelse om Finansinspektionens verksamhet 2017 till bankfullmäktige och publicerat Finansinspektionens verksamhetsberättelse. Utifrån de här berättelserna, diskussionerna på bankfullmäktiges sammanträden och annan information vill bankfullmäktige framföra följande:

Allmän ändamålsenlighet i Finansinspektionens verksamhet

I sin allmänna ändamålsenlighetsbedömning av Finansinspektionen menar bankfullmäktige att myndigheten nått de mål som ställs på den i lag.

Bankfullmäktige anser att de strategiska mål och val som Finansinspektion satt upp för sig själv är ändamålsenliga.

Allmän effektivitet i Finansinspektionens verksamhet

Bankfullmäktige anser att Finansinspektionen med hänsyn till den allmänna genomslagskraften har skött sitt ständigt skiftande verksamhetsområde effektivt och med en adekvat kostnadsutveckling.

Uppmaningar

Bankfullmäktige uppmanar Finansinspektionen att

- bidra till att säkerställa dels att dess verksamhet anpassas efter förändringarna på bank-, försäkrings- och finansmarknaderna, dels att det för finansiell tillsyn finns de resurser att använda som krävs för trovärdig tillsyn under omständigheter som förändras,
- bidra till att det finns tillbörliga makrotillsynsverktyg att använda i Finland,
- bidra till att främja en positiv utveckling på marknaden för bolån och konsumtionskrediter med anknytande risker,
- följa upp och bidra till att säkerställa dels att tillgången till grundläggande banktjänster inte riskeras till följd av omstruktureringen i banksektorn, digitaliseringen och utvecklingen av handlingsmodellerna, dels att effekterna av lagstiftningen om betalkonton med grundläggande funktioner utreds,
- bidra till att säkerställa att regleringen på olika nivåer i finanssektorn blir så transparent och samordnad som möjligt och harmoniserad i de olika EU-länderna,
- bidra till att säkerställa att de särskilda egenskaperna hos den finländska finanssektorn och dess aktörer identifieras i banktillsynen under ECB:s ledning och lyfts fram vid beredningen av europeisk lagstiftning,

- bidra till att samarbetet med de nordiska tillsynsmyndigheterna fungerar och är effektivt samt stöder den finansiella stabiliteten i Finland,
- genom egna åtgärder på lämpligt sätt främja den tekniska utvecklingen i finanssektorn på marknadsmässiga villkor.

Bankfullmäktige ser det fortfarande också som viktigt att varje aktör i finanssektorn – oavsett bolagsform och val av handlingsmodell – deltar i att täcka kostnaderna för tillsynen över sin verksamhet på ett jämnt sätt

Del 3. Särskilda teman

Artiklarna i den här delen har skrivits i samarbete med Finlands Bank och experter på Finansinspektionen.

Artikel 1. ECB:s prisstabilitetsmål och hur det nås inom euroområdet

Inledning

ECB:s uppgift är att trygga prisstabiliteten inom euroområdet. Prisstabiliteten stöder den ekonomiska tillväxten på medellång sikt. Det strategiska målet med penningpolitiken är att inflationen inom euroområdet på medellång sikt ska vara nära, men under, 2 procent, mätt med det harmoniserade konsumentprisindexet. En konkret siffra för prisstabilitetsmålet förankrar inflationsförväntningarna och ökar genomsynligheten i penningpolitiken.

Å andra sidan behövs det flexibilitet i penningpolitiken. Det framåtblickande målet är därför satt på medellång sikt. Europeiska centralbanken kan också stödja EU:s övriga ekonomisk-politiska mål, så länge det sker utan att prisstabiliteten äventyras.

ECB-rådet har infört en numerisk definition av prisstabiliteten inom Eurosystemet för att balansera de divergerande målen. Kraftiga variationer i inflationen medför risker för den ekonomiska verksamheten och leder till en slumpmässig fördelning av tillgångar. Undersökningar visar att ju högre den genomsnittliga inflationen är, desto större är variationen. Å andra sidan får inflationsmålet inte heller sättas alltför lågt. För många nominella priser, exempelvis lönerna, gäller att det är svårt att anpassa dem särskilt nedåt. Om den genomsnittliga inflationen är positiv, kan ändringar av de relativa priserna åstadkommas utan någon sänkning av dessa nominella priser. Missvisande statistik som gäller mätningen av förändringar i prisnivå kan också leda till att man överskattar prisökningstakten. Genom ett tillräckligt högt satt mål försöker man också undvika en nollräntesituation inom penningpolitiken, vilket skulle medföra svårigheter att sänka realräntorna. För det valda målet, cirka 2 procent, talar både erfarenheten och ekonomisk teori.

Att prisstabiliteten definieras numeriskt betyder inte att man med alla medel inom penningpolitiken alltid skulle hålla fast vid en genomsnittlig prisökning på lite under 2 procent i euroområdet. Det är därför inte uteslutet att inflationen ibland överstiger 2 procent, vilket också har skett ibland.

Förändringar i energipriset påverkar konsumentprisinflationen i euroområdet

Mätt med det harmoniserade konsumentprisindexet i euroområdet (HIKP) har inflationen hållit sig kring 2 procent sedan 1999 (diagram 1). Inflationsutfallet har under olika tider överstigit eller underskridit 2 procent. Detta är i linje med det framåtblickande målet på medellång sikt.

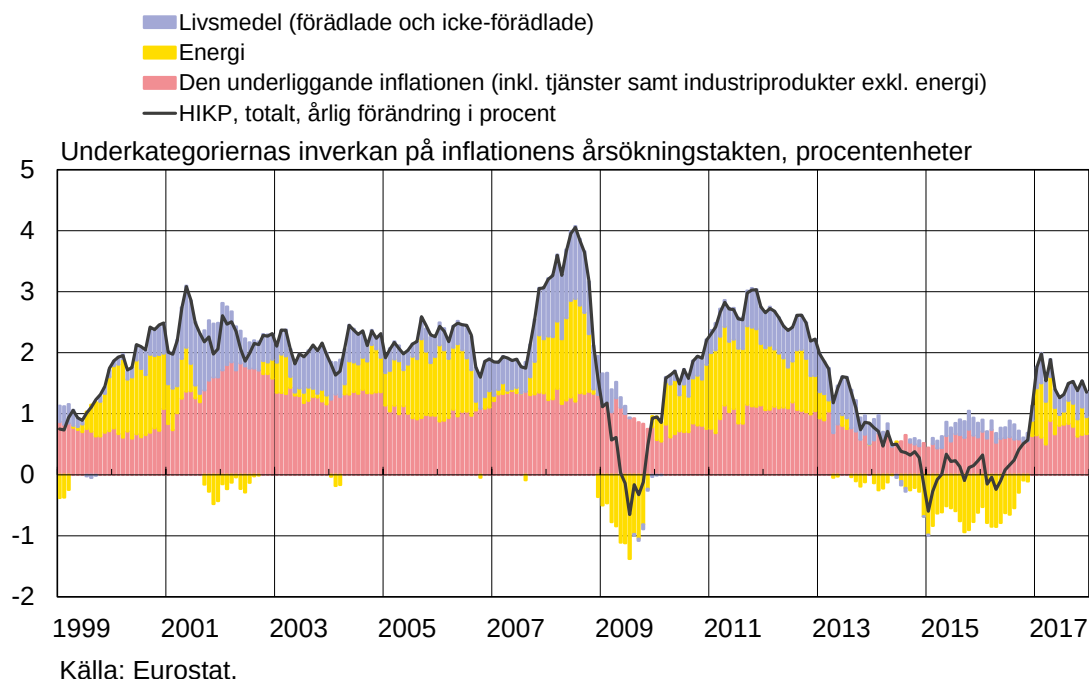
Mätt med HIKP kan inflationen indelas i underliggande inflation (ca 71 % av totalindexet) samt underkategorierna energi (ca 9,5 % av totalindexet) och livsmedel (ca 19,5 % av totalindexet). Hur underkategorierna inom konsumentprisindexet som inkluderar energipriserna påverkar inflationstakten har varierat kraftigt (diagram 1).

Utöver priset på energi varierar också livsmedelspriserna kraftigt. Variationerna är ofta slumpmässiga och kan bero bland annat på förändringar och störningar i utbudet. Utbudet kan till exempel påverkas av reglering av mängderna olja som produceras eller, i fråga om oförädlade livsmedel, av väderförhållandena. Världsmarknadspriserna i euro på råvaror påverkas också av valutakursutvecklingen. Så länge de inflationsökande eller inflationsminskande effekterna av prisförändringarna på energi väntas bli temporära kan situationen främst betraktas som en förändring av de relativa priserna, som man inte behöver reagera på genom att ändra den penningpolitiska hållningen.

Den underliggande inflationen, dvs. prisutvecklingen på tjänster och industriprodukter (exklusive energi), ger en bättre bild av kostnadstrycket inom euroområdet än den inflation som innefattar underkategorierna energi och livsmedel. Därför är det bra att också granska den underliggande inflationen när man bedömer inflationsutvecklingen på medellång sikt. Under hela granskningsperioden, det vill säga från 1999 till utgången av 2017, var den underliggande inflationens effekt på inflationstakten klart jämnare och positiv. Den har således stärkt den totala inflationen.

Inflationen ökade till 1,5 procent 2017 vilket huvudsakligen berodde på att inflationstakten för energi och till vissa delar för livsmedel ökade (diagram 1). Däremot har den underliggande inflationen varit bara kring eller något under 1 procent, vilket är betydligt lägre än genomsnittet för eurotiden (ca 1,4 %).

Diagram 1. Det interna kostnadstrycket inom euroområdet syns i den underliggande inflationen.

Landspecifika skillnader i konsumentprisinflationen korrelerar med kostnadskonkurrenskraften

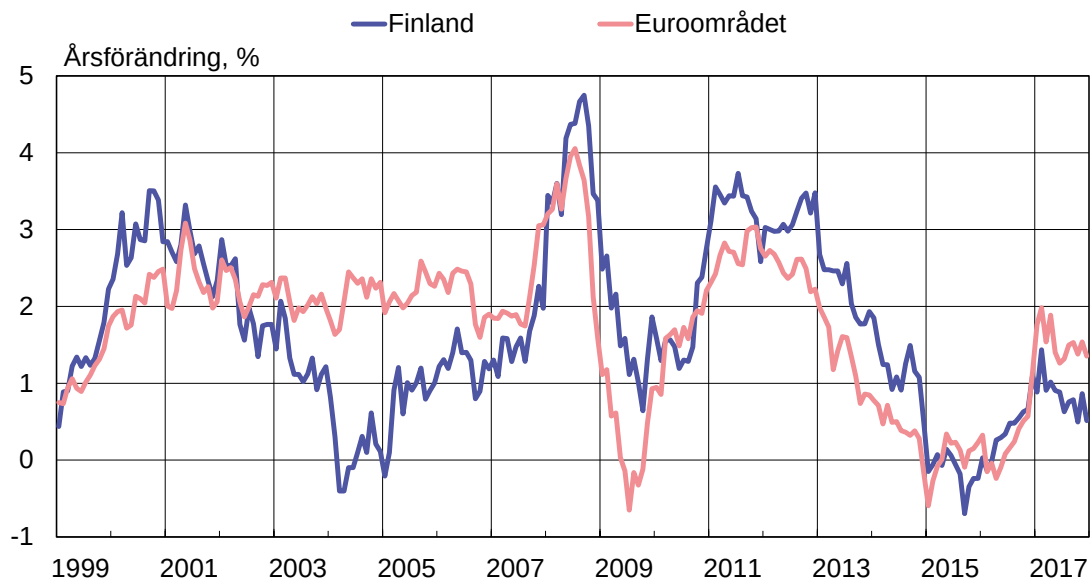
Prisstabilitetsmålet anges som ett genomsnitt för euroområdet. Det betyder att inflationen i medlemsstaterna kan avvika från detta i olika riktning. Inflationen mätt med det harmoniserade konsumentprisindexet i Finland har varierat på båda sidor om genomsnittet i euroområdet (diagram 2). Avvikelserna från genomsnittet har ändå inte varit betydande eller långvariga. År 2017 var inflationen i Finland långsammare än genomsnittet i euroområdet. Denna utveckling har hjälpt till att korrigera det faktum att prisnivån i Finland har varit och fortfarande är en av de högsta i euroområdet.¹³

Landspecifika skillnader i konsumentprisinflationen korrelerar med kostnadskonkurrenskraften. Med kostnadskonkurrenskraften avses utvecklingen av kostnaderna för arbete i relation till företagets lönebetalningsförmåga i jämförelse med våra handelsländer. Kostnadskonkurrenskraften kan mätas på olika sätt, till exempel genom enhetsarbetskostnaderna, som mäter löneutvecklingen i förhållande till produktiviteten.

Sedan år 1999 har de genomsnittliga enhetsarbetskostnaderna i euroområdet ökat i en takt av cirka 1,5 procent. Under det senaste året har enhetsarbetskostnaderna emellertid bara ökat med cirka 1 procent. När enhetsarbetskostnaderna i ett enskilt land i euroområdet ökar mindre än genomsnittet växer landets kostnadskonkurrenskraft. Det bidrar till en anpassningsprocess som korregerar inre och yttre obalanser i ekonomin om landets kostnadskonkurrenskraft i utgångsläget är svag. När kostnadskonkurrenskraften mäts med hjälp av de relativa enhetsarbetskostnaderna är det dessutom skäl att i de granskningar som görs på längre sikt också beakta utvecklingen av bytesförhållandet i utrikeshandeln.

¹³ Se <https://www.eurojalous.fi/fi/2015/5/euroalueen-kallein-maa/> (på finska).

Diagram 2. Konsumentprisinflationen i Finland har varierat på båda sidor om genomsnittet i euroområdet.

Källor: Eurostat och Statistikcentralen.

Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen har ökat tilltron till att inflationen återställs till målnivån

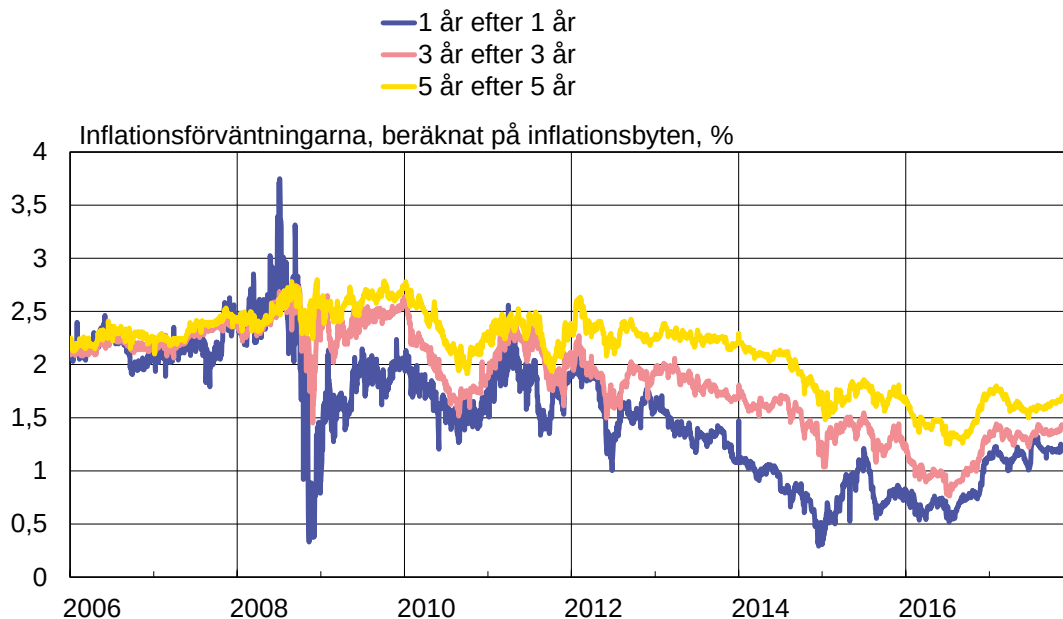
ECB fortsatte 2017 att driva en expansiv penningpolitik, som fick ett bra genomslag på den reala ekonomin och ledde till en starkare ekonomisk tillväxt i euroområdet, som fördelades över allt fler länder och sektorer. Konsumentprisinflationen var 1,5 procent under 2017, jämfört med endast 0,2 procent under 2016 (diagram 1). Inflationen drevs 2017 framför allt av oljeprisökningen. Inflationstrycket var fortsatt dämpat överlag, och den underliggande inflationen, som utvisar det inre pristrycket i euroområdet, knappt har ökat. Den underliggande inflationen, som renats för prisfluktuationer på energi och livsmedel, var 1,0 procent 2017, alltså endast en tiondedel högre än 2016.

Den fortsatt rätt höga arbetslösheten och de anpassningsåtgärder som vidtagits på arbetsmarknaden i många länder har minskat lönetrycket. I euroområdet har kostnaderna för arbete ökat långsammare efter den globala finanskrisen än före den. Detta har ändå inte nödvändigtvis att göra med finanskrisen utan kan bero på att den globala marknaden för produktionsfaktorer har effektiviserats. Den allt hårdare konkurrensen, digitaliseringen och möjligheterna till smidig överföring av know-how betyder att företagen allt bättre optimerar sina produktionskedjor. Det är ytterst sannolikt att kraven på löneförhöjningar också i euroområdet är måttligare än förut på grund av dessa faktorer. Det har också bedömts att det finns andra orsaker bakom den svaga ökningen av kostnaderna för arbete. Det handlar bland annat om avtagande produktivitetstillväxt.

Det allt bättre ekonomiska läget i euroområdet och de ljusare tillväxtutsikterna skapar ändå förutsättningar för ökad efterfrågan och därmed snabbare stigande löner, när arbetslösheten avtar stadigt och den fria kapaciteten i ekonomin minskar. Ett orosmoment är ändå att den starka utvecklingen i realekonomin inte stärker inflationen i den utsträckning som man har varit van vid. Det har funnits tecken på detta i många centrala ekonomiska områden, där inflationen har varit långsammare än väntat trots ekonomisk tillväxt.

Med hänsyn till penningpolitiken och prisstabilitetsmålet är de väsentliga inflationsförväntningarna på lägre sikt fortfarande rätt måttfulla (diagram 3). Å andra sidan ligger prognoserna på lång sikt enligt enkäter som riktats till professionella prognosmakare fortsatt stadigt kring 2 procent.

Diagram 3. Inflationsförväntningarna steg från bottennoteringarna.

Källor: Bloomberg och Finlands Banks kalkyler.

ECB fortsatte att driva en mycket expansiv penningpolitik 2017. ECB-rådet höll styrräntorna kvar på en exceptionellt låg nivå under hela året. Räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna låg kvar på 0,00 %, räntan för utlåningsfaciliteten på 0,25 procent och räntan för inlåningsfaciliteten på -0,40 procent. Penningpolitikens tillväxtfrämjande effekt upprätthålls genom fortsatta värdepappersköp, befintliga omfattande värdepappersinnehav, återinvestering av kapitalet från förfallande värdepapper och vägledning om den framtida ränteutvecklingen. Rådet upprepade att det räknade med att räntorna kommer att ligga kvar på nuvarande nivåer även efter den tid under vilken nettotillgångsköpen pågår. I oktober 2017 beslutade ECB-rådet förlänga programmet för värdepappersköp till slutet av september 2018.

Avslutningsvis

Den fortsatta ekonomiska tillväxten stärker förväntningarna på att inflationstakten efter hand återställs till målnivån. Det kommer ändå att dröja innan prisstabilitetsmålet kan nås hållbart. Eftersom också utvecklingen av den underliggande inflationen har varit svag i euroområdet, har det behövts en starkt tillväxtfrämjande penningpolitik för att öka trycket på den underliggande inflationen och stödja utvecklingen av den totala inflationen på medellång sikt.

Målet med penningpolitiken i euroområdet är att inflationen på medellång sikt ska vara nära, men under, 2 procent, mätt med det harmoniserade konsumentprisindexet. Detta kan anses ha skett först när inflationsmålet stabiliserats och står fast trots att den ytterst expansiva penningpolitiken avvecklats.

* * * * *

Artikel 2. Skuldsättningen i Kina och dess risker

Inledning

Enligt den officiella statistiken i Kina ökade tillväxten i landets bruttonationalprodukt (bnp) en aning till 6,9 procent, vilket betydde att tillväxtmålet för 2017 på 6,5 procent lätt kunde nås. Enligt den officiella statistiken har den årliga tillväxten i Kinas bnp varit 6,7–6,9 procent sedan mitten av 2015. En så jämn tillväxt är knappast någon trovärdig beskrivning av den ekonomiska utvecklingen i Kina under de senaste åren, eftersom landet genomgår en stor förändring. Ett stort antal andra indikatorer (exempelvis inköpschefsindexen, elproduktionen m.fl.) tyder på att tillväxten varierat betydligt mer än vad de officiella bnp-siffrorna visar.

De statistiska problemen gör det svårt att följa den ekonomiska situationen i Kina och debatten om den. Även om de officiella tillväxttalen kan överdriva tillväxten, verkar den fortsatt stark. Tillväxten har under den senaste tiden fått stöd av en ökad inhemsk efterfrågan som beror på den goda inkomstutvecklingen och återhämtningen i exporten. På något längre sikt kommer tillväxttakten ändå snarare att avta än öka. På grund av den höjda inkomstnivån och den tekniska utvecklingen i Kina blir det allt svårare att finna sätt att enkelt öka produktionen. Också den åldrande befolkningen, utvecklingen mot en tjänstebaserad produktionsstruktur och miljöproblemen drar ner tillväxten.

Den ekonomiska politiken i Kina har baserat sig på årliga tillväxtmål. För att nå de bindande tillväxtmålen har det krävts en kraftigt stimulerande finans- och penningpolitik, vilket har lett till en ytterst snabb skuldökning. Skuldsituationen har också blivit ett stort orosmoment och en begränsande faktor inom den ekonomiska politiken i Kina. Den snabba skuldsättningen i landet anses utgöra en av de största riskerna i den globala ekonomin i dag.

De största skulderna finns hos företagen, men hushållen skuldsätter sig snabbt

Tillväxten i Kina har varit kraftigt skuldfinansierad ända sedan den internationella finanskrisens början. Tack vare den omfattande skuldstimulansen som genomfördes med hjälp av banksektorn var den ekonomiska tillväxten cirka 10 procent under åren 2009–2011 efter finanskrisen. Skuldstimulansen har fortsatt också efter det. IMF har uppskattat att utan skuldstimulans skulle den så kallade hållbara ekonomiska tillväxten ha varit cirka 2 procentenheter långsammare än den årliga tillväxten 7,3 procent 2012–2016.¹⁴ Som en följd av den lösa finans- och penningpolitiken är den totala skuldstocken redan cirka 260 procent av bnp. Ökningen av skuldsättningen har inte börjat avta även om takten har blivit långsammare under de senaste åren.

Det är företagen i Kina som har merparten av skulden (inmot 170 % av bnp). Deras skuldbörda är extremt tung också jämfört med de flesta i-ländernas. Företag som ägs av staten eller lokala myndigheter står för en oproportionerligt stor del av skulden, samtidigt som de är klart mer olönsamma än privatägda företag. Detta drar ner avkastningen på lånefinansieringen märkbart. Dessutom används lån för att hålla igång s.k. zombieföretag, som inte är livskraftiga utan ständiga tillskott av lånade pengar. Enligt Internationella valutafonden (IMF) gick 13 procent av banklånen 2016 till företag vars ränteutgifter var större än rörelsevinsten.¹⁵ Dessa företag finns ofta inom sektorer inom den tunga industrin med överkapacitet.

Något som gör det svårare att jämföra statistiken från Kina med annan statistik är att en del av företagssektorns skuld i själva verket är skuld som de lokala myndigheterna har till följd av att de lyft lån genom finansbolag utanför budgeten (local government financing vehicle, LGFV). Orsaken till att dessa bolag bildats är att de lokala myndigheterna före 2015 officiellt inte fick skuldsätta sig genom budgeten. Enligt uppskattningar var de lokala myndigheternas totala skuldstock 2016 omkring 40 procent av bnp, och hälften av den skuldstocken var skulder som LGFV-bolagen hade. När uppskattningen görs på detta sätt stiger den offentliga skuldsättningens andel av bnp från den officiella siffran på drygt 40 procent till mer än 60 procent av bnp.

Företagen har skuldsatt sig dels genom banklån, dels också genom instrument på skuggbanksektorn. Dessa instrument (bl.a. trust loans, entrusted loans, kapitalförvaltningsprodukter och värdepapperisering) både övervakas och regleras i mindre utsträckning. En del av finansieringen har gått till sektorer med dålig lönsamhet där företagens möjligheter att få banklån har begränsats. Vi vet för lite om skuggbanksektorns risker och omfattning. Uppskattningarna om sektorns storlek varierar mellan 30 och 80 procent av bnp.

Även om de kinesiska hushållen än så länge har relativt låga skulder ökar deras skuldsättning snabbt. I fjol stod hushållen för mer än hälften av de nya lånen och deras lånestock ökade med cirka 25 procent samtidigt som den totala lånestocken ökade med 13 procent. Hushållens skuldsättning beror på de snabbt stigande bostadspriserna och den ökande belåningen av bostäder. I fjol var uppemot 80 procent av de lån hushållen tog bostadslån. Den kinesiska hyresmarknaden är outvecklad och således bor 90 procent av kineserna i egna bostäder. Bostäderna utgör också en betydande del av egendomen: två tredjedelar av hushållens förmögenhet utgörs av bostäder. Dessutom har olika webbaserade mikro- och person-till-person-lånetjänster snabbt ökat i popularitet. Också de är mindre reglerade än banklånen, och deras betydelse för den totala skuldsättningen är fortfarande liten.

¹⁴IMF Country Report No. 17/248: China, Selected Issues 2017.

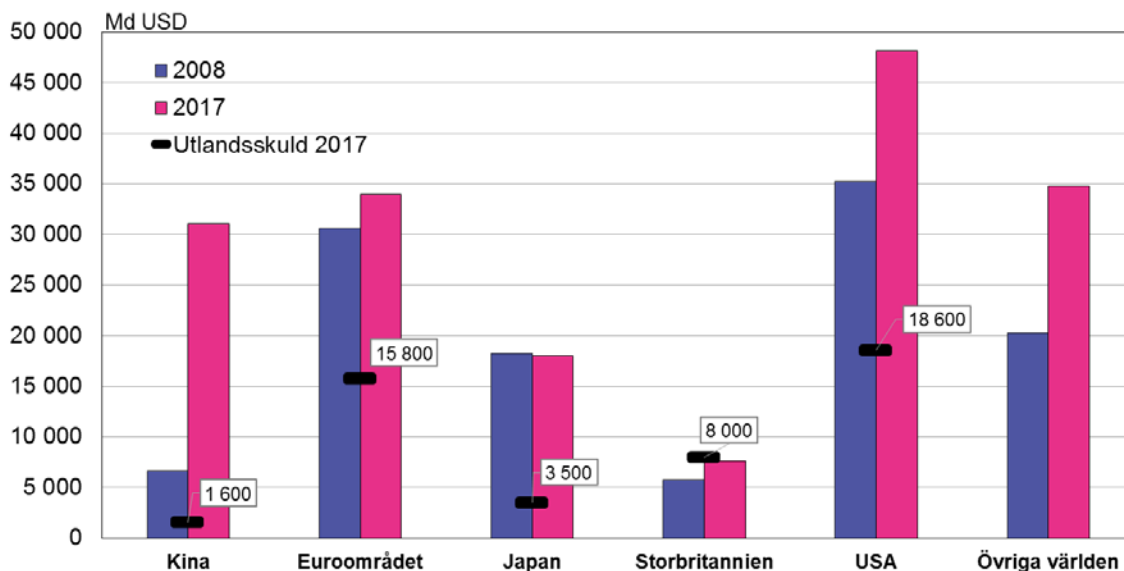
¹⁵IMF Country Report No. 17/358: China Financial System Stability Assessment 2017.

Riskerna ökar när skuldsättningen är snabb

Kinas bruttoskuld i dollar ligger nu nästan på samma nivå som EU:s (diagram 1a). Också i förhållande till storleken på ekonomin är Kinas skuldstock anmärkningsvärt stor (diagram 1b), i synnerhet jämfört med andra tillväxtekonomier.

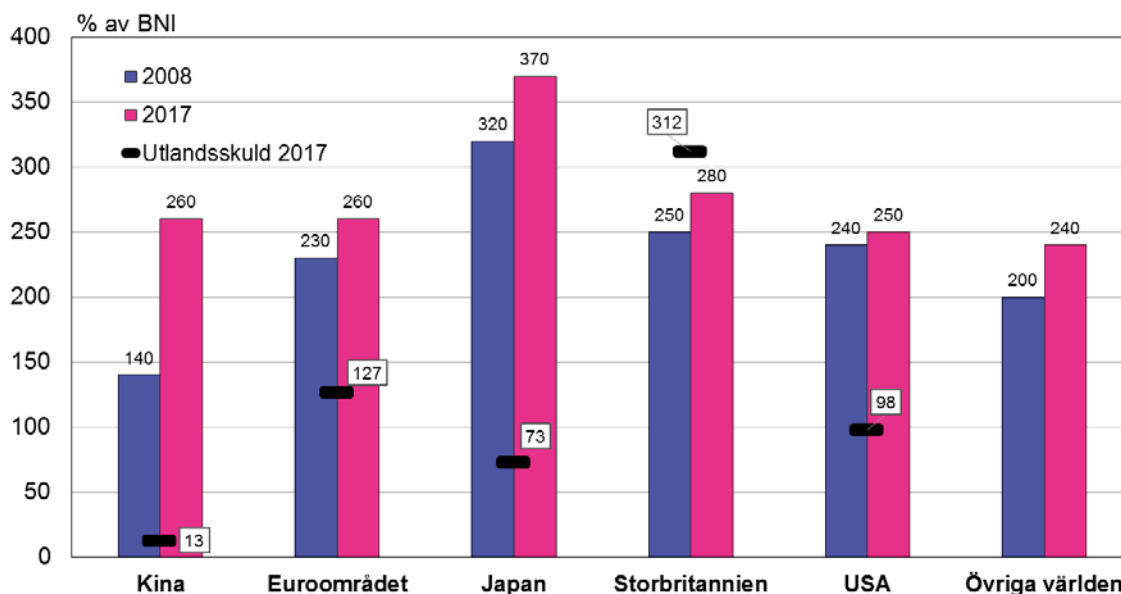
Det som är särskilt oroande i den kinesiska skuldutvecklingen är den ytterst snabba skuldsättningen efter 2008. Relationstalet mellan skuld och bnp anses vara en av de bästa indikatorerna när det gäller att förutse bankkriser. Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) anser att riskgränsen går vid att relationstalet ligger 10 procent ovanför dess långsiktiga trend. Sannolikheten för en bankkris under de tre följande åren ökar då betydligt. Kina har legat ovanför risknivån sedan 2012. I flera länder har ett snabbt stigande relationstal lett till en bankkris eller till att den ekonomiska tillväxten avtar (diagram 2).

Diagram 1a. Total skuld per land 2008 och 2017 samt bruttoskuld mot utlandet 2017.

Källor: BIS och Världsbanken, 2017 års uppgifter för juni 2017.
Kommentar: Totalskulden innefattar inte finanssektorns skuld.

Diagram 1b. Total skuld 2008 och 2017 samt bruttoskuld mot utlandet 2017 i förhållande till bnp.

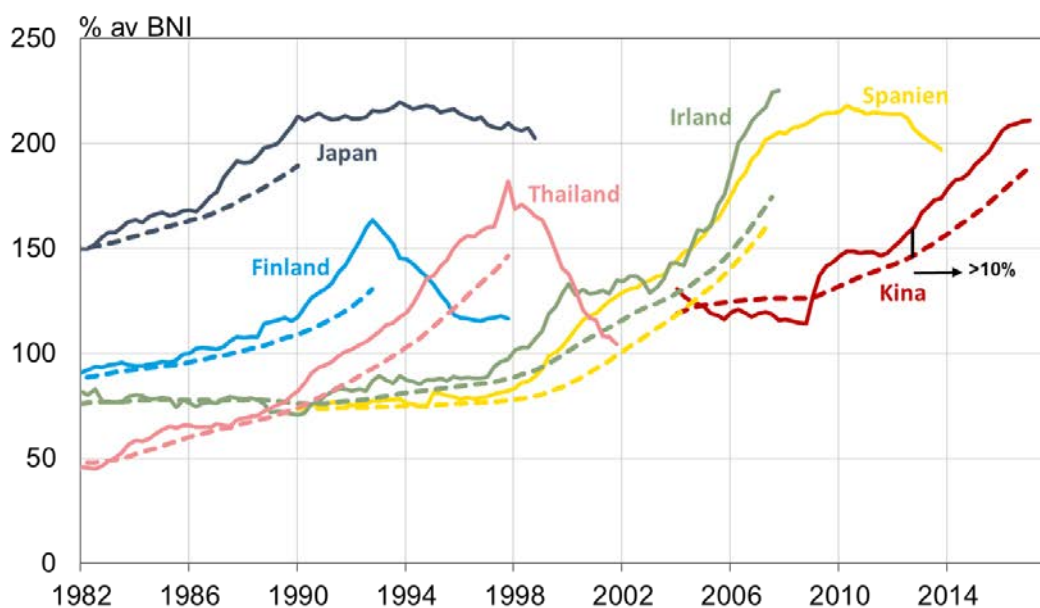
Källor: BIS och Världsbanken, 2017 års uppgifter för juni 2017.
Kommentar: Totalskulden innefattar inte finanssektorns skuld.

Internationella valutafonden och många andra aktörer har varnat för de ökande riskerna kopplade till den kinesiska skuldsättningen, vars ökning kommit att bli en av de största riskerna i världsekonomin. Av de tre stora internationella kreditvärderingsinstituten sänkte därför Moody's och S&P den kinesiska statens kreditbetyg.

Banksystemet i Kina är störst i världen, vilket innebär att en finansmarknadskris skulle ha omfattande effekter på den ekonomiska utvecklingen inom landet. Däremot är kopplingarna mellan finansmarknaden i Fastlandskina och världen i övrigt relativt obetydliga. Kinas skulder är så gott som helt inhemska (diagram 1b) och även av skulden mot utlandet är en tredjedel i yuan. Det utländska ägandet på aktie- och obligationsmarknaden i Fastlandskina utgör bara omkring 2 procent av hela marknadsvolymen. Den stora valutareserven (3 100 md dollar i slutet av 2017), statens omfattande innehav, centralförvaltningens relativt små skulder och bankernas relativt goda buffertar ger åtminstone ett tillfälligt skydd mot störningar på finansmarknaden.

Även om man antar att en eventuell finanskris i Kina sprids till världsekonomin främst genom realekonomiska kopplingar kan effekterna vara omfattande, eftersom Kina de senaste åren stått för omkring en tredjedel av den globala ekonomiska tillväxten. Enligt en färsk analys från Europeiska centralbankssystemet skulle en finansmarknadskris och en märkbart långsammare ekonomisk tillväxt i Kina direkt sänka den reella bnp-nivån i euroområdet med mer än en procentenhet inom tre år.¹⁶

Diagram 2. Totalfinansiering till den privata sektorn i förhållande till bnp.

Kommentar: Den streckade linjen visar trenden på lång sikt.
Källa: BIS.

Avslutningsvis

Kina behöver en målmedveten ekonomi- och reformpolitik för att kunna lösa sina skuldproblem och strukturella problem och få fram nya tillväxtmotorer. De fokusområden som slagits fast för den ekonomiska politiken för de följande tre åren är minskade risker inom finanssektorn, färre miljöproblem och mindre fattigdom, men tills vidare har skuldproblemet åtgärdats endast till vissa utvalda delar. Åtgärder som vidtagits är bland annat striktare regler för banksektorn, ökad tillsyn över banksektorn, krav på större egenandel för bostadslån och bättre kontroll av låneinstrumenten inom skuggbanksektorn. Dessutom har man försökt lösa problemet med skuldsatta företag genom att delvis privatisera företag och genom program där företag fått betala av lån med sina aktier.

Åtgärderna har ändå varit otillräckliga för att stoppa skuldtillväxten. Det innebär att också riskerna ökar. För att få bukt med skuldsättningen krävs det att också penningpolitiken stramas åt, vilket emellertid kan leda till högre lånekostnader och ökade betalningssvårigheter inom den överskuldsatta företagssektorn. Ett stort problem som ligger bakom skuldökningen är de bindande årliga målen för bnp-tillväxten. Målen kräver en konstant hög ekonomisk tillväxt, som tvingar fram ekonomiska stimulansåtgärder. Detta upprätthåller och förvärrar i sin tur oundvikligen skuldproblemet. Enligt de målsättningar som framfördes 2017 ser det ändå ut som om de kinesiska beslutsfattarna har svårt att avstå från tillväxtmålen.

De fördröjda ekonomiska reformerna och den ökade skuldbördan har redan nu försvårat det ekonomiska läget och ökat risken för kriser i Kina. Olika marknadsstörningar är en väsentlig del av landets enorma systemskifte, men

¹⁶ ECB Occasional Paper No. 206 2018: "The transition of China to sustainable growth – implications for the global economy and the euro area".

sannolikheten för en omfattande kris och en avsevärt långsammare tillväxt ökar, om reformpolitiken inte skärps till ordentligt.

* * * * *

Artikel 3. Bankunionen: Nuläge och framtida utveckling

Inledning

Finanskrisen 2008 och den statsskuldskris som följde på den lyfte fram de problem som följer av kopplingarna mellan bankerna och de offentliga finanserna. Dessutom märkte man att problemen lätt sprids från ett land till ett annat och orsakar störningar också i andra länders finanssystem. För att rätta till läget utarbetade Europeiska unionen 2012 en rapport om hur Ekonomiska och monetära unionen ska utvecklas. Rapporten togs fram under ledning av Europeiska rådets ordförande Herman van Rompuy.¹⁷ Rapporten pekade på behovet att rätta till de brister som finanskrisen avslöjat när det gäller att garantera finansiell stabilitet, särskilt inom euroområdet. I rapporten föreslogs därför ett gemensamt ramverk för att sörja för finansiell stabilitet, dvs. en bankunion som bygger på gemensamma regler för den finansiella sektorn. Bankunionen avses innefatta gemensam banktillsyn, en resolutionsordning och en gemensam insättningsgaranti.

Hur bankunionen utvecklats hittills

Den första etappen av bankunionen bestod i införande av ett system för gemensam banktillsyn. Lagstiftningsbesluten fattades 2013. Efter det började den gemensam tillsynsmekanismen fungera. Den består av Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella tillsynsmyndigheterna i de deltagande länderna (i Finland Finansinspektionen). ECB började idka tillsyn över de banker den ansvarar för i november 2014.

Europeiska centralbanken och de nationella tillsynsmyndigheterna ansvarar gemensamt för att tillsynen är effektiv och enhetlig inom den gemensamma tillsynsmekanismen. Det är ECB som har det allmänna ansvaret för tillsynen ur bankunionens synvinkel. Omkring 120 banker som anses vara särskilt viktiga står under direkt tillsyn av centralbanken. De nationella myndigheterna övervakar fortfarande alla andra, "mindre viktiga" banker i samarbete med ECB. Centralbanken kan emellertid besluta att börja idka tillsyn direkt över någon av dessa banker i syfte att garantera en konsekvent och högklassig tillsyn.

Lagstiftningen om en gemensam resolutionsmekanism inom bankunionen och om en gemensam resolutionsnämnd med ansvar för resolutionen kom till i EU 2014. Den gemensamma resolutionsnämnden inledde sin ordinarie verksamhet i mars 2015, men den fick fulla resolutionsbefogenheter först vid ingången av 2016.

Resolutionen av banker sköts i bankunionen av den gemensamma resolutionsnämnden i samarbete med den nationella resolutionsmyndigheten (i Finland Verket för finansiell stabilitet). Den gemensamma nämnden ska planera och genomföra resolution av bankgrupper som står under direkt tillsyn av ECB och bankgrupper med gränsöverskridande verksamhet. De nationella myndigheterna fyller en viktig funktion i det praktiska resolutionsarbetet, och de svarar också för planeringen av resolutioner i fråga om andra banker och för beslut om rekonstruktion av institut med ekonomiska svårigheter.

Till stöd för resolutionsmekanismen finns en gemensam resolutionsfond som inledde sin verksamhet vid ingången av 2016. EU:s resolutionsnämnd svarar för fondens verksamhet. De stabilitetsavgifter som kreditinstituten betalar förs över från nationella resolutionsfonder till en gemensam fond med en målnivå på en procent av det belopp som motsvarar de garanterade insättningarna i bankunionen, dvs. uppskattningsvis cirka 55 miljarder euro enligt dagens uppgifter. Det är meningen att målnivån ska nås före utgången av 2023. De nationella andelarna i den gemensamma resolutionsfonden konsoliderades under en övergångsperiod på åtta år till en enda fond.

Bankunionen och Finland

Det finländska banksystemet kommer att växa om och när Nordeas planer på att flytta koncernens säte till Finland förverkligas i enlighet med den plan som bankens bolagsstämma godkände i mars 2018. Efter flytten kommer de största i Finland verksamma bankerna alla att omfattas av den gemensamma banktillsynen i bankunionen. Både tillsynen av och konkurrensvillkoren för den finländska banksektorn kommer då att bli enhetligare.

När Nordea flyttar sitt säte kommer banksektorn i Finland uppskattningsvis att växa till det fyrdubbla i förhållande till storleken på ekonomin. Vår banksektor är då större, mer koncentrerad och mer integrerad, men det finns också risker som är kopplade till en växande banksektor. Dess storlek påverkar inte i sig sannolikheten för en bankkris. Men om ett stort banksystem ändå drabbas av en kris kan kostnaderna för krisen vara kännbara i förhållande till ekonomins bärkraft. I samband med tidigare kriser har kostnaderna typiskt sett uppkommit av finanskriser som bankkrisen orsakat eller förstärkt och av offentligt stöd som bankerna fått.

Finlands medlemskap i EU:s bankunion och de senaste årens reformer av bankregleringen och banktillsynen minskar dock riskerna med en stor banksektor jämfört med en situation där Finland står utanför bankunionen. På samma sätt som inom bankunionen i övrigt svarar Europeiska centralbanken för den direkta tillsynen av de banker som har stor betydelse för vårt finanssystem. Tillsynen utövas i nära samarbete med Finansinspektionen, och den bygger på resoluta åtgärder om tillsynsobjekten tar överdrivna risker eller gör sig skyldiga till försummelser.

¹⁷ Towards a Genuine Economic and Monetary Union, 26.6.2012, Europeiska rådets ordförande Herman van Rompuy (i samarbete med ordförandena för Europeiska kommissionen, Eurogruppen och Europeiska centralbanken).

Banktillsynsmyndigheterna har nu också tillgång till kraftigare metoder för att redan i ett tidigt skede ingripa i sådana bankers verksamhet som riskerar insolvens.

Trots en effektivare tillsyn kan bankerna råka i svårigheter som kräver hjälp utifrån. Bankunionens gemensamma resolutionsnämnd ska i samarbete med de nationella myndigheterna rekonstruera systemviktiga krisdrabbade bankers funktioner, kapitalisering och skulder på så sätt att den finansiella stabiliteten inte äventyras och så att det inte blir avbrott i de kritiska finansiella tjänster som banken erbjuder. Ett väsentligt mål med den nya resolutionsordningen är också att bryta kopplingar mellan banker och stater och att ersätta det offentliga stödet till bankerna med skuldnedskrivning (bail-in). Detta kräver att det i första hand är bankernas aktieägare och fordringsägare som svarar för resolutionskostnaderna. De små krisdrabbade banker där det inte anses att en konkurs skulle hota den finansiella stabiliteten ska däremot huvudsakligen omfattas av normalt konkursförfarande.

Komplettering av bankunionen

Inom bankunionen fungerar redan gemensam banktillsyn och resolution, men utöver dessa behövs en gemensam insättningsgaranti. Dessutom behöver också frågan om resolutionsfondens gemensamma permanenta säkerhetsmekanism lösas.

En gemensam insättningsgaranti av försäkringstyp ligger i såväl det enskilda landets som Ekonomiska och monetära unionens intresse. En övergång till en gemensam garanti bör däremot inte ske förrän efter det att utgångsläget är jämnt inom hela bankunionen. Detta kräver att man funnit en lösning på problemet med bankernas oreglerade krediter och att de banker som inför insättningsgarantin fått sin riskexponering utvärderad enligt tillräckligt enhetliga kriterier som bekräftar att banken har tillräcklig kapitaltäckning.

Europeiska kommissionen presenterade i november 2015 förslag till lagstiftning om ett gemensamt europeiskt insättningsgarantisystem (EDIS). Förslaget bygger på det befintliga insättningsgarantisystemet i EU (bl.a. är avsikten att de enskilda kundernas insättningar fortsatt ska garanteras upp till 100 000 euro) och de nationella insättningsgarantisystem som ligger i linje med EU:s regler. Enligt förslaget ska den gemensamma insättningsgarantin i bankunionen införas i tre steg (återförsäkring, samförsäkring och fullständig försäkring). Det innebär att den andel av det europeiska insättningsgarantisystemet som omfattas av solidariskt ansvar stegvis växer och når 100 procent 2024. Samma år avses också den gemensamma resolutionsfonden fungera fullt ut och alla bestämmelser i det gällande direktivet om ett insättningsgarantisystem ha införts.

I november 2016 presenterade kommissionen ett lagstiftningspaket som gällde bankreglering och resolution ("banking package"), och ett mål var att minska riskerna inom banksektorn på ett sätt som gör det möjligt att fullborda bankunionen. EU-institutionerna höll dock fortfarande i början av 2018 på med behandlingen av lagstiftningsreformen.

Som en inslag i strävan att genomföra bankunionen fullt ut kom kommissionen i oktober 2017 med ett meddelande där den i relation till sitt tidigare förslag föreslog ändringar i hur den gemensamma insättningsgarantin skulle genomföras. Enligt meddelandet ska garantin införas i två steg i stället för tidigare tre.

- Det första steget går ut på att den gemensamma insättningsgarantifonden säkerställer likviditeten i motsvarande nationella fonder genom att vid behov låna dem tilläggsmedel som de nationella fonderna dock måste betala tillbaka.
- I det andra steget ska bankunionens gemensamma fond också täcka de nationella fondernas förluster, och fullt solidariskt ansvar införs så småningom. Den andra etappen med solidariskt ansvar inleds ändå först när medlemsstaterna har lyckats minska de problem som beror på bankernas tidigare verksamhet, såsom kvantiteten oreglerade lån. Bedömningen av huruvida problemen minskat ska ske utifrån en kvalitetsanalys av bankernas balansräkningar.

I december 2017 föreslog kommissionen inom ramen för den övergripande reform som ska fördjupa Ekonomiska och monetära unionen att Europeiska valutfonden ska ersätta Europeiska stabilitetsmekanismen och därefter svara för den gemensamma resolutionsfondens säkerhetsmekanism.

När statsrådet i oktober 2017 drog upp riktlinjer för utveckling av Ekonomiska och monetära unionen tog det samtidigt ställning till hur bankunionen ska fullbordas. Statsrådets ståndpunkt är att Finland anser att de huvudsakliga målen för utvecklingen av EMU är att bankunionen fullbordas och en kapitalmarknadsunion främjas. När den betydande risken inom banksektorn rent konkret och klart verifierbart minskat och jämnats ut är det möjligt att gå vidare mot en gemensam insättningsgaranti och en permanent säkerhetsmekanism för resolutionsfonden, menar statsrådet. Statsrådet kommer att ta fram ett konkret förslag till åtgärder som ska minska och jämma ut riskerna inom banksektorn och vars genomförande ger möjlighet att gå vidare i utvecklingen av bankunionen.

I slutet av 2017 presenterade också riksdagsutskott sin syn på hur bankunionen ska utvecklas. Stora utskottet ansåg liksom statsrådet att fullbordandet av en bank- och kapitalmarknadsunion utgör ett väsentligt inslag i utvecklingen av Ekonomiska och monetära unionen. När det gäller bankunionen är det primära att reformerna inriktas på åtgärder som minskar och jämnar ut riskerna inom banksektorn. I synnerhet regelverket om bankernas kapitaltäckning bör ändras i fråga om statliga risker så att bestämmelserna bättre motsvarar de faktiska riskerna. Stora utskottet uttryckte stöd för statsrådets modell att ta fram en konkret färdplan till stöd för EU-inflytande och formulering av ståndpunkter, dvs. en plan för hur man ska gå till väga i fråga om riskhantering när bankunionen fullbordas. Stora utskottet såg det

också som viktigt att Finland aktivt försöker finna lösningar som möjliggör införande av insättningsgarantin. Samtidigt bör kapitalmarknaden få en tydligare roll inom riskfördelningen. Utskottet uppmanade till snabb beredning.

Enligt finansutskottet är det motiverat att bedöma om man kan gå vidare mot en gemensam och enhetlig insättningsgaranti stegvis, allteftersom medlemsländerna på ett trovärdigt sätt kan begränsa riskerna inom banksektorn, eller särskilt för varje bank när den uppfyller kriterierna. Även ekonomiutskottet ställde sig positivt, om än med viss reservation, till en gemensam insättningsgaranti, men då under förutsättning att de bankers risker som omfattas av det solidariska ansvaret först fås att minska märkbart och att mekanismen för insättningsgarantin blir rättvis.

Avslutningsvis

Kompletteringen av bankunionen är också nära knuten till den kapitalmarknadsunion som EU håller på att bygga upp. En kapitalmarknadsunion möjliggör en allt effektivare riskspridning på finansmarknaden. En sådan union gör också finansförmedlingen effektivare och finansieringskällorna mångsidigare. Medlemsländernas öppna och handlingskraftiga attityd till att främja projekt är då i nyckelställning.

* * * * *

Artikel 4. Nordeas byte av säte och finansieringssystemets makrostabilitet

Inledning

Nordeas styrelse beslutade i september 2017 inleda beredningen för att flytta sätet för koncernens moderbolag från Sverige till Finland. Flytten godkändes av Nordeas bolagsstämma den 15 mars 2018 och ska genomföras före utgången av september 2018.

Tidigare, i början av 2017, fusionerade Nordea sina dotterbanker utanför Sverige med det svenska moderbolaget. Denna reform av den juridiska strukturen koncentrerade ansvaret för bankens tillsyn och resolution till Sveriges myndigheter och ökade balansräkningen för Nordeas moderbolag betydligt. Det moderbolag till Nordea som överförs till Finland är till sin balansräkning betydligt större än förr.

Denna artikel utvärderar vad Nordeas byte av säte betyder för finansieringssystemets makrostabilitet. I nästa artikel utvärderas vad bytet betyder för banktillsynen.

Ett finansinstituts säte och finansieringssystemets makrostabilitet

Ett finansinstituts säte inverkar inte med nödvändighet på tjänsteutbudet för kunderna. Men det är avgörande för vilken roll olika myndigheter har i tillsynen av multinationella institut och hanteringen av eventuella krissituationer.

När det gäller stora banker förorsakar flytt av säte också rubbningar i nationella banksystems strukturer och strukturella risker och påverkar således makrostabiliteten. Makrostabilitet avser stabilitet i hela det finansiella systemet, och det är en grundläggande förutsättning för prisstabilitet och en stabil ekonomisk tillväxt. Därför måste risker och sårbarheter som äventyrar systemets funktion kunna identifieras och minimeras med framförhållning.

Genom att undersöka tidigare finanskriser och de händelseförlopp som har lett till dem har man kunnat identifiera inte bara konjunkturrelaterade fenomen utan också vissa strukturella egenskaper i det finansiella systemet som har kunnat inverka på hur allvarliga finanskriserna har varit. Sådana eventuella strukturella sårbarheter är bland annat enskilda finansinstituts eller hela banksektorns storlek i förhållande till ekonomin, inbördes kopplingar mellan de finansiella instituten och gemensamma riskkoncentrationer.

Nordeas lönsamhet och kapitaltäckning är fortsatt goda. Kreditvärderingar och europeiska stresstest visar att Nordeas förlusttolerans är stark nog för att motstå även omfattande störningar i ekonomin. Men i och med det nya sätet blir Finlands banksystem fyra gånger så stort i förhållande till ekonomins storlek. Det innebär att banksystemet är bland de största i Europa. De strukturella sårbarheterna i Finlands banksystem växer eftersom banksektorn efter omställningen är betydligt större än förr.

Banksektorns storlek i sig ökar inte sannolikheten för en bankkris, men inträffar krisen kan kostnaderna bli betydande i relation till ekonomins bärkraft (se också artikel 5). Kostnaderna kan vara direkta och indirekta: De har i typfallet uppkommit både av finanskriser som förorsakats eller förstärkts av bankkriser och av offentligt stöd till banker. En större banksektor ökar också Finlands åtaganden i fråga om insättningsgarantisystemet.

De nordiska bankerna har många inbördes kopplingar, och därför kan eventuella problem i finansiella institut och på finansmarknaderna snabbt spridas mellan länderna och de finansiella instituten.

Även om flyttbeslutet inte påverkar de totala systemriskerna på nordisk nivå, sker en omfördelning av riskerna mellan länderna. Efter flytten är finanssystemet i Finland mer utsatt än förr för störningar i ekonomierna och bostadsmarknaden i Sverige och de övriga nordiska länderna.

De nordiska bankerna har också betydande gemensamma riskkoncentrationer. Den stigande skuldsättningen har exponerat det nordiska finansiella och ekonomiska systemet för risker i bostadsutlåningen på många sätt. Bankerna är också i hög grad exponerade för motsvarande risker på bostadsmarknaden, i byggsektorn och i fastighetsbranschen, och säkerställda obligationer med säkerhet i bostadslån intar en viktig roll i de nordiska bankernas upplåning.

Tack vare Finlands medlemskap i EU:s bankunion (se också artikel 3) och reformerna av bankregleringen och tillsynen under de senaste åren är dock riskerna med banksektorns storlek mindre än om Finland skulle stå utanför bankunionen. Att komplettera bankunionen med en gemensam europeisk insättningsgaranti är ändå särskilt viktigt för länder som i förhållande till sin storlek har en stor och koncentrerad banksektor.

Efter flytten övergår Nordea till bankunionens och ECB:s tillsyn. Finansinspektionens direktion tar efter flytten över det främsta ansvaret för makrotillsynsbesluten beträffande Nordea. Genomförandet av makrotillsynsåtgärder och andra krav i fråga om Nordea förändras således och de finländska myndigheternas roll i makrotillsynspolitikerna växer. Europeiska centralbanken har för sin del vissa fullmakter att påverka makrotillsynspolitikerna hos de länder som hör till bankunionen. Genom makrotillsynsverktyg enligt EU-lagstiftningen kan ECB bland annat uppställa krav för bankerna som är strängare än de nationella kraven.

De finländska myndigheterna bedriver samarbete kring makrotillsynspolitiken också med myndigheterna i Norden och Baltikum och med Europeiska centralbanken. Samarbetet med länderna i närregionen är nödvändigt på grund av att finansieringssystemen i länderna är så pass enhetliga. När strukturen för den nordiska banksektorn förändras ökar samarbete och informationsgång mellan myndigheterna i betydelse.

Avslutningsvis: Makrotillsynsverktygen kan stärkas ytterligare

För att trygga stabiliteten i det finansiella systemet bör man se till att Finlands myndigheter förfogar över tillräckliga makrotillsynsverktyg. Makrotillsynsverktygen, det vill säga de makrotillsynsåtgärder som myndigheterna förfogar över, kan minska både konjunkturrelaterade och strukturella systemrisker och således främja stabiliteten i hela det finansiella systemet.

Finlands makrotillsynsverktyg utvidgades 2017 när riksdagen godkände propositionen om att inkludera kravet på en så kallad systemriskbuffert i kreditinstitutslagen. Från början av 2018 kan Finansinspektionens direktion efter övergångsperioden uppställa ett buffertkrav på högst 5 procent för kreditinstitut och värdepappersföretag på grundval av strukturella risker. Systemriskbufferten är baserad på EU-lagstiftningen och användningen av den har genom nationell reglering möjliggjorts i snart sagt alla EU-länder.

Utvecklingen av makrotillsynsverktygen fortgår. Internationella valutafonden, Europeiska systemrisknämnden och Europeiska centralbanken har rekommenderat att Finlands makrotillsynsverktyg ska kompletteras med verktyg som kan begränsa storleken på bostadslån eller det maximala beloppet på lånekostnader i förhållande till inkomsterna. Dessa verktyg skulle kompletteras genom en maximilånetid och amorteringsskyldighet i fråga om bostadslån.

* * * * *

Artikel 5. Nordeas byte av säte och tillsynen över Nordea

Inledning

Som det konstaterades i föregående artikel beslutade Nordea i september 2017 inleda förberedelserna för att flytta sitt säte till Helsingfors. Enligt planen ska Nordeas huvudkontor flytta till Helsingfors i oktober 2018. I Planen godkändes i mars 2018 av Nordeas bolagsstämma.

Nordeas centrala motivering för omställningen var att bankunionen erbjuder en mer stabil handlingsram och ett jämlikt bemötande med de europeiska konkurrenterna. Den största förändringen i fråga om tillsynen blir att Nordea underställs Europeiska centralbankens (ECB) direkta tillsyn.

Det innebär i praktiken att tillsynen utförs under ECB:s ledning i samarbete med Finansinspektionen. Av resurstilldelningen för tillsynen kommer cirka 75 procent från Finansinspektionen och återstoden från ECB. För tillsynen ansvarar en gemensam tillsynsgrupp som leds av ECB. I gruppen medverkar experter på olika riskområden från ECB och Finansinspektionen. Tillsynsbesluten fattas av ECB:s tillsynsnämnd som har representanter från alla euroländer, maximalt fyra representanter som utnämns av ECB och ordförande och vice ordförande som kommer från ECB.

Genom en gemensam europeisk organisationsmodell säkerställs att tillsynen inte äventyras av nationella intressen. Den som leder den gemensamma tillsynsgruppen kommer inte från bankens hemland och i tillsynen deltar också i övrigt olika europeiska nationaliteter. Besluten fattas i tillsynsnämnden där varje tillsynsutövers representant bara har en röst. Enhetligheten säkerställs också genom gemensamma metoder och ytterst heltäckande gemensamma tillsynsanvisningar.

I synnerhet i fråga om tillsynens neutralitet har Europas gemensamma banktillsyn uppfyllt sitt mål väl. Vi har också kommit långt när det gäller harmoniseringen av tillsynen mellan länderna i bankunionen. Särskilt tillsynen över de största bankerna i euroområdet som är underställda ECB:s direkta tillsyn har redan harmoniserats i hög grad. Men EU:s gemensamma banktillsyn ger fortfarande rum för nationella tolkningar och innehåller en stor mängd optioner som kan användas av den nationella lagstiftaren. På grund av dessa skillnader är tillsynen ännu inte helt och hållet harmoniserad inom alla delområden.

Den gemensamma banktillsynen har främjat banksektorns stabilitet i Europa betydligt. ECB beskriver sin tillsynsmodell med den engelska termen "intrusive" som skulle kunna översättas med "påträngande" eller "inkräktande". Inkräktande har man nog inte varit, men väl genomträngande. På så sätt beskriver termen väl ECB:s tillsynsgrepp. Ett exempel på väl utfört arbete är att kapitalbasen hos de stora bankerna inom euroområdet har ökat med 234 miljarder euro sedan den gemensamma banktillsynen inleddes.

Det stöder antagandet att Nordeas eget mål för likabehandling jämfört med konkurrenterna inom bankunionen med säkerhet uppfylls efter att huvudkontoret har överförts till euroområdet. Ur Finlands synvinkel säkerställer ECB:s strikta tillsynskultur och erfarenhet av banker av motsvarande storlek och komplexitet en god kvalitet på tillsynen av Nordea under ECB:s direkta tillsyn. Också med avseende på den finländska banksektorn i övrigt är det bra att en så pass stor aktör i alla avseenden agerar enligt samma regler.

Flytten av Nordea kräver betydande satsningar av Finansinspektionen

Även om tillsynen inom bankunionen sker under ECB:s ledning, kommer merparten av tillsynsresurserna från den nationella tillsynsutövaren, det vill säga i Nordeas fall från Finansinspektionen. I Finansinspektionens budget för 2018 ingår därför reserveringar för betydande personalökningar. Nästa år ska det anställas cirka 30 nya medarbetare för tillsynen över Nordea. En rekrytering av den storleksklassen är ovanlig inom Finansinspektionen och planeringen och genomförandet kräver särskild omsorgsfullhet. Det innebär en utmaning att finna en sådan mängd kompetent och erfaren personal på så kort varsel.

Därför ska det tas i buk nya förfaringssätt inom rekryteringen och arbetshandledningen. Bland annat riktas rekryteringar också till utlandet och alla de som utövar tillsyn över Nordea behöver inte kunna något av nationalspråken. För de nya anställda ska det inrättas ett särskilt utbildningsprogram för banktillsyn inom Finansinspektionen. Därmed kan en del av de nya rekryteringar riktas till personer som ännu inte har så mycket relevant arbetserfarenhet. Men kvaliteten prutas det inte på, och de flesta nyanställda ska ha erfarenhet av bankverksamhet eller av tillsyn över den.

Rekryteringarna i samband med Nordeas flytt har inletts i större skala efter Nordeas bolagsstämma i mars. Vid den bolagsstämman fattade Nordea det slutliga beslutet att flytta sitt säte till Finland

Inom Finansinspektionen pågår inte bara planering av rekryteringar; handläggningen av Nordeas koncessionsansökan pågår också. Enligt den plan som Nordea har offentliggjort ska det i Finland grundas en ny bank som den nuvarande svenska moderbanken fusioneras med. För handläggningen av koncessionsansökan ansvarar Finansinspektionen, på vars föredragning ECB fattar det egentliga beslutet om att bevilja koncession.

Bytet av säte för Nordea kräver utöver beslut av Finansinspektionen och ECB ett flertal beslut också av tillsynsutövare i Sverige och de övriga nordiska länderna. Viktigast av dessa är den svenska tillsynsutövarens beslut om att godkänna fusionen. I det beslutet ingår en bedömning om huruvida fusionen äventyrar finansmarknadens stabilitet i Sverige.

Innan Nordea flyttar, eller strax efteråt, görs det en så kallad heltäckande bedömning av Nordea. Det innebär en kvalitetsbedömning av fordringarna i balansräkningen och ett stresstest. En motsvarande bedömning utfördes för alla banker som övergick till ECB:s direkta tillsyn när den gemensamma banktillsynen inleddes. Också denna bedömning kräver en betydande resurssatsning av Finansinspektionen, trots att också experter från ECB och utomstående konsulter medverkar. På grundval av den heltäckande bedömningen definieras storleken på det kapitaltäckningskrav som ECB ställer på Nordea.

Vikten av nordiskt tillsynssamarbete

Det finns långa traditioner i Norden av så kallade tillsynskollegier. Erfarenheterna av de nordiska tillsynskollegierna är så positiva att den europeiska regleringen av tillsynskollegier har utarbetats enligt den nordiska modellen.

Tillsynskollegierna ansvarar för koordineringen av tillsynen över en bank med verksamhet i flera länder och de fattar också gemensamt de mest betydande besluten om tillsynen. Tillsynskollegiet beslutar exempelvis om de kapitaltäckningskrav som tillsynsutövaren uppställer och godkänner de interna modeller som används vid kapitaltäckningsanalysen. Ordförande i Nordeas tillsynskollegium är för närvarande representanten för Sveriges tillsyn, men efter flytten leds tillsynskollegiet av ECB.

I de andra nordiska länder där Nordea har betydande verksamhet (alla utom Island) ansvarar tillsynsutövarna för tillsynen över Nordeas dotterbolag i sina respektive länder och deltar också i tillsynen över filialer. Trots att merparten av Nordeas bankverksamhet i de nordiska länderna utövas i form av filialer, kvarstår det också dotterbolag i de övriga nordiska länderna. Sådana är exempelvis lokala hypoteksbanker. Som övervakare över lokala dotterbolag behåller tillsynsutövarna i de övriga nordiska länderna rösträtten i tillsynskollegierna också efter att Nordea har flyttat. På så sätt deltar de fortsättningsvis i att fatta beslut om tillsyn över Nordea på gruppnivå. Det är viktigt eftersom Nordea är en betydande aktör i alla nordiska länder med undantag för Island.

Utöver beslutsfattandet i kollegierna deltar de övriga nordiska ländernas tillsynsutövare också i annat praktiskt tillsynsarbete. I fråga om de lokala dotterbolagen har de fullt tillsynsansvar och även i filialerna kan de i förekommande fall göra inspektioner förutsatt att de informerar ECB om saken. Tillsynsutövare i andra länder kan efter att ha avtalat om saken med ECB delta också i inspektioner på gruppnivå.

Efter att Nordea hade omstrukturerats till den nuvarande filialmodellen upprättades ett så kallat samarbetsprotokoll över tillsynssamarbetet för systemiskt betydande filialer. Samarbetsprotokollet fastställer särskilt informationsfördelningen mellan tillsynsutövarna och har visat sig vara välfungerande för tillsynsutövaren i filiallandet. I samarbetsprotokollet ingår bland annat linjeval för inspektionsrätt och ömsesidigt erkännande av makrotillsynsverktyg.

Trots att samarbetsprotokollet förbättrar filialtillsynsutövarnas ställning, ger det inte tillräckligt omfattande tillsynsfullmakter för de som utövar tillsyn över filialer. Finansinspektionen har tagit upp detta i olika europeiska forum i samband med att Nordea gjorde sin senaste omstrukturering och övergick till att verka i Finland och även i andra nordiska länder som filial. Trots att Finansinspektionens ställning har förändrats genom Nordeas flytt, har dess ståndpunkt i ärendet förblivit oförändrad. Fortsättningsvis behövs således insatser för att tillsynen över filialerna ska få starkare fullmakter.

Avslutningsvis

Utöver tillsynskollegierna bedrivs det en hel del annat samarbete mellan de nordiska finansinspektionerna för att säkerställa att information och bästa praxis delas mellan tillsynsutövarna. Årligen hålls flera möten på olika nivåer och gällande olika delområden av tillsyn, också makrotillsynen. Också detta samarbete ökar ytterligare i betydelse efter att Nordea har flyttat.

Finansinspektionen har en viktig roll i att verka som förmedlare mellan den nordiska tillsynen och ECB. Finansinspektionen har av naturliga skäl mycket mer erfarenhet av nordiskt tillsynssamarbete än ECB och har ambitionen att säkerställa att det goda nordiska tillsynssamarbetet fortsätter också när ECB övertar ledaransvaret för tillsynen.

* * * * *

Artikel 6. Digitaliseringen på finansmarknaden

Inledning

Med digitalisering menas att informations- och kommunikationstekniken utvecklas och sprids i stor skala. Digitaliseringen ökar tillväxtpotentialen, effektiviserar betalnings- och finanssystemet och ger organisationer möjligheter till produktivitetshöjningar. På finansmarknaden har utvecklingen visat sig i form av nya tjänster för kunder och effektivisering och automatisering av arbetssätt och processer.

Samtidigt medför digitaliseringen nya risker. Sådana är exempelvis risker i anknytning till cybersäkerhet samt utmaningar för tillsynen när sektorns strukturer förändras och splittras.

Vad är fintech?

Nya aktörer såsom företag inom finansteknik (fintech) väntas förändra parternas roll och sektorns strukturer. Det har varit synligt exempelvis i de kontakter och koncessionsansökningar som riktats till Finansinspektionen. Men det syns också i större aktivitet hos stora aktörer i fråga om företagsköp, och i stöden till tillväxtföretag. Sektorns strukturella förnyelse är svår att förutsäga eftersom finansbranschens nya aktörer lika väl kan vara små uppstarts företag som stora internationella teknikjättar eller storföretag inom andra branscher.

Finansinspektionen grundade och inledde i oktober 2016 en ny verksamhetsform, en Innovations-helpdesk. Det finns motsvarande initiativ i många andra europeiska länder. Under sitt första verksamhetsår handledde Innovations-helpdesken tiotals aktörer antingen i form av rådgivning per e-post eller telefon, eller genom möten.

Det var stor variation på de ärenden som riktades till Innovations-helpdesk, från personer som övervägde att grunda företagsverksamhet till redan etablerade uppstarts företag. Helpdesken blev också kontaktad av aktörer som redan är etablerade inom en annan verksamhet och som nu överväger att ge sig in i finansbranschen. Det har varit gemensamt för Innovations-helpdeskens kunder att de ännu inte står under Finansinspektionens tillsyn och att de inte har personliga kontakter till Finansinspektionen. Innovations-helpdeskens roll är således att främst fungera som infartsled till Finansinspektionen och att sänka tröskeln för att ta kontakt.

De vanligaste frågorna hos Innovations-helpdesken 2017 gällde nya betaltjänster och det andra betaltjänstdirektivet (PSD2) och tillämpning av bestämmelser om kundkontroll och att förhindra finansiering av terrorism i nya tjänster. Värdeökningen för bitcoin under det andra halvåret syntes också i Innovations-helpdeskens ärendelista. Finansinspektionen tillfrågades bland annat om placeringar i anslutning till kryptovalutor och om emissioner av kryptovalutor (Initial Coin Offering, ICO).

Europeiska kommissionen bereder ett fintech-åtgärdsprogram som för närvarande beräknas bli offentliggjort i mars. Kring programmet ordnades en omfattande konsultation som avslutades i juni 2017. Svaren på konsultationen har publicerats i sammanfattad form. Ämnesområden som de som svarade efterlyste omfattande åtgärder på EU-nivå var följande:

- Enhetligt regelverk för gräsrotsfinansiering
- Enhetligare och tydligare spelregler för handläggning av koncessionsansökningar och utläggning av verksamhet, särskilt vid utläggning till molntjänster och för stöd för innovationer
- Interoperabilitet och standardisering
- Cybersäkerhet

Andra potentiella ämnesområden som togs upp var utvärdering av nya tekniker såsom blockkedjor och artificiell intelligens.

Betalning, PSD2 och kryptovalutor

Digitaliseringen inom finansbranschen syns möjligen tydligast för konsumenten vid betalningar. Kontanter används allt mindre, men kontanter är fortfarande en mycket viktig form av betalning, och den är inte på väg att utgå helt. Men kortbetalningar har blivit det vanligaste betalsättet vid massbetalning. Parallellt med det finns det nya sätt, såsom att betala med en mobilapp. Konsumenterna använder allt fler betalningssätt och väljer det lämpligaste.

Trots nya betalsätt ser det ut som om betalandets basala infrastruktur inte kommer att förändras snabbt. Också de nyaste betalsätten baserar sig på girering och kortbetalning. Betaltjänsterna utvecklas visserligen hela tiden, men utvecklingen är måttlig och kontrollerad. Systemen blir snabbare hela tiden, och snart kommer betalningen att ske nästan i realtid.

Blockkedjeteknik verkar ännu inte påverka systemen bakom massbetalning. Inte heller bitcoin eller andra kryptovalutor har åtminstone tills vidare påverkat betalningar.

Att använda bitcoin för betalning är sekundärt eftersom transaktionerna är långsam till följd av begränsningarna i teknisk prestanda. Transaktionskostnaderna är också höga, och därför är bitcoin inte ett lockande betalningssätt.

Bitcoins främsta användningssyfte är spekulativa placeringar. Finansinspektionen varnade i november för riskerna med placeringar i kryptovalutor. Bitcoin och andra kryptovalutor är rent spekulativa som placeringsobjekt. Värdet på dem bottnar inte i någonting konkret. Ingen betalar heller någon egentlig avkastning på bitcoin, såsom utdelning eller ränta. Förväntningar på avkastning baserar sig enbart på förväntningar om att någon senare ska köpa objektet för ett dyrare pris. Denna typ av placeringsverksamhet inbegriper alltid betydande risker. Marknadspriserna på bitcoin och andra kryptovalutor har fluktuerat mycket kraftigt. Dessutom har vissa kryptovalutor eventuellt skapats i bedrägerisyrte.

Digitaliseringen i betalningar syns framför allt i slutanvändarnas gränssnitt, där det erbjuds många sätt att överföra pengar eller betala inköp både i traditionella butiker och i webbhandeln. Mängden betalningsapplikationer väntas öka under de närmaste åren. År 2017 lanserades flera nya applikationer såsom Apple Pay och Siirto.

Det andra betaltjänstdirektivet (PSD2) sattes nationellt i kraft den 13 januari 2018. Direktivets konsekvenser blir gradvis synliga på marknaden. Utvecklingen på marknaden väntas sätta igång på allvar först hösten 2019 när tillämpningen av de tekniska standarder som utfärdats med stöd av direktivet börjar tillämpas. Direktivet gynnar uppkomsten av nya betalsätt.

Gemensamt för de nya betalsätten är att de sker i realtid och att betalandet sker i bakgrunden. De nya betalsätten underlättar betalandet och gör det samtidigt mer diskret. Att betalsystemen är lätta att använda är i sig positivt, men när betalandet sker snart sagt omärkligt som ett led i köpet kan konsumentens uppfattning om sin användning av pengar fördunklas, vilket i sin tur ökar risken för överskuldssättning. Det framhäver vikten av en tillräcklig ekonomisk läskunnighet.

Nya arbetssätt

Digitaliseringen är av synnerligen stor vikt inom finanssektorn eftersom den inte bara har samband med enskilda tjänster. Utöver de nya tjänster som är synliga för kunderna kan digitaliseringen effektivisera företagets arbetssätt, det vill säga förändra också sätten att producera tjänster. På senare tid har artificiell intelligens, robotik, öppna gränssnitt, cybersäkerhet och blockkedjor fått stor synlighet.

Artificiell intelligens är ett betydande delområde av digitaliseringen på grund av att den kan tillämpas i många syften inom finansbranschen. Exempelvis kundtjänster över nätet kan åtminstone delvis ersättas med artificiell intelligens, varvid bankens kunder kan lösa enkla och återkommande problem utan att kontakta någon person i kundtjänsten. Men artificiell intelligens används också redan nu i ganska stor utsträckning vid placeringsverksamhet som stöd för portföljförvaltarens arbete.

Öppna gränssnitt i bankverksamhet innebär att tjänsterna kan utvecklas och produceras mer decentraliserat mellan olika aktörer så att aktörerna kommer åt varandras datasystem. PSD2 påskyndar denna utveckling. För konsumenterna syns utvecklingen på så sätt att kundupplevelsen i fortsättningen kan produceras också av någon annan än en traditionell bank. När marknaden förändras är vinnarna sannolikt de som kan producera den bästa kundupplevelsen och mervärde för kunden.

Samtidigt som utbudet på finansiella tjänster blir mer öppet och decentraliserat, måste man beakta nya risker i anslutning till säkerheten. Cybersäkerhetshoten har på sistone aktualiserats allt kraftigare. Cyberangrepp har gjorts mot såväl betalsystem som enskilda aktörer. Genom internationellt samarbete har man gått in för att utveckla gemensamma arbetssätt för att förebygga cyberangrepp och för att återhämta sig efter dem.

EU:s direktiv om säkerhet i nätverks- och informationssystem (NIS-direktivet) trädde i kraft i maj. NIS-direktivet gäller sektorer som är centrala för samhällsfunktionerna (bland annat energi, transporter, banker, viss infrastruktur för finansbranschen och digital infrastruktur). Skyldigheterna enligt direktivet i fråga om hantering av säkerhetsrisker och anmälning av avvikelser tas in i den sektorsspecifika lagstiftningen inom de sektorer som direktivet gäller. Direktivet ökar också informationsutbytet mellan olika myndigheter. Finansinspektionen rapporterar nämligen i fortsättningen avvikelser av en viss storlek vidare till en nationell kontaktpunkt, det vill säga Cybersäkerhetscentret vid Kommunikationsverket.

Digitaliseringen förändrar finansieringssektorn

Digitaliseringen inom finansbranschen syns för närvarande tydligast för den vanliga konsumenten vid betalningar. Men det finns fortfarande många delområden inom finanssektorn där digitaliseringen fortfarande ökar. Sådana är exempelvis försäkrings-, placerings- och arbetspensionstjänster. Här kommer det i en nära framtid att lanseras såväl nya tjänster för konsumenterna som effektivare och smartare bakomliggande system. Det kommer också ut nya tjänsteleverantörer på marknaden.

Finlands Bank och Finansinspektionen följer uppmärksam det finländska fintechfältets och tillsynsobjektens utveckling och samlar fortlöpande information om innovationer och aktörer. Dessutom strävar Finlands Bank och Finansinspektionen i enlighet med sina lagstadgade uppgifter efter att stödja branschens utveckling genom forskning

och annat expertsamarbete med aktörerna inom fintech. Finansinspektionen måste också finna nya sätt att agera med företag av ny typ. Dess tillsyn och reglering ska utvecklas så att alla aktörer bemöts lika och innovationer främjas.

I sitt tillsynsarbete stöter Finansinspektionen allt oftare på situationer där en ny tjänsteleverantör vill erbjuda konsumenten tjänster men samtidigt undvika att själv bli föremål för reglering. Det är en oroväckande trend. Trots att Finansinspektionen som tillsynsutövare också vill stödja innovationer, kan det aldrig göras på bekostnad av kundskyddet eller kapitaltäckningsgraden eller så att man prutar på kraven i fråga om hanteringen av operativa risker.

Avslutningsvis

Finansinspektionen vill sprida kunskap om sig själv och regleringen också bland nya aktörer bland annat genom inlägg på olika evenemang och genom att själv ordna öppna evenemang. Allt eftersom digitaliseringen avancerar är det angeläget att upprätthålla och utveckla dialogen också med de nuvarande tillsynsobjekten. Tillsynsobjekten har exempelvis intresse av kortare tidsspann för produktutveckling, men inte heller det kan göras på bekostnad av riskhanteringen. Digitalisering får inte vara ett självändamål som leder till att man tappar beröringen med förståelsen för kärnaffärsområdet och hanteringen av dess risker. Detsamma gäller också för koncessionshavarnas intresse att leta efter affärsverksamhet utanför finansbranschen. Riskerna med övrig affärsverksamhet får inte äventyra affärsverksamheten inom finansbranschen.

Också centralbanken måste förnya sig och anpassa sig till den digitala eran. I dess uppgifter ingår att se till finansmarknadens och betalssystemens stabilitet. Finlands Bank följer och analyserar i detalj nya typer av finansieringsförmedlare och betalningsformer och bedömer de risker som är involverade. Samtidigt arbetar Finlands Bank för att främja innovationer och etableringen av nya aktörer på marknaden eftersom nya teknikområden och nya aktörer bidrar till större effektivitet på finansmarknaden och bättre tjänster för konsumenterna.

* * * * *

Del 4. Händelser efter 2017

Här beskrivs kort vissa händelser inom såväl Finlands Banks som Finansinspektionens verksamhetsområde under början av 2018.

- Finlands Bank informerade i januari 2018 om att bland de sedlar som var i omlopp i Finland hittade man 769 förfalskade eurosedlar under 2017. Antalet var betydligt lägre än 2016, då 2171 förfalskade sedlar hittades. Jämfört med andra euroländer är dock få förfalskade sedlar i omlopp i Finland. De flesta förfalskade sedlar som var i omlopp i Finland 2017 var 50-eurosedlar, sammanlagt 328. På andra plats kom 20-eurosedlarna, 255. Antalet förfalskade 100-eurosedlar som påträffades var 74. Förfalskningar motverkas med hjälp av en ny eurosedelserie. Säkerhetsdetaljerna är utformade med den nyaste tekniken så att det blir ännu svårare att förfalska sedlarna. Under början av 2018 var redan alla sedlar av valörerna 5, 10, 20 och 50 euro förnyade.
- ECB-rådet beslutade på sitt januarimöte hålla kvar refiräntan på 0,00 procent, räntan på utlåningsfaciliteten på 0,25 procent och räntan på inlåningsfaciliteten på - 0,40 procent. Rådet antar att styrräntorna kommer att ligga kvar på nuvarande nivå en längre tid och efter att köpen av värdepapper upphört. Rådet bekräftade att man inom programmet för tillgångsköp som hör till de extraordinära penningpolitiska åtgärderna har för avsikt att fortsätta med köpen till ett värde av 30 miljarder euro i månaden. Avsikten är att det här ska fortgå till utgången av september 2018 och vid behov även därefter, tills rådet anser att inflationstakten hållbart är återställd enligt målet. Men om utvecklingsutsikterna försämrats eller läget på finansmarknaden inte längre bidrar till att inflationstakten hållbart återställs, är rådet berett att öka köpvolymen eller förlänga programmet. Vid förfall av värdepapper som köpts inom ramen för programmet kommer Eurosystemet att fortsätta återinvestera det kapital som återbetalas under en längre tid efter att köpen upphört och i varje fall så länge det behövs. Den vägen främjas ett positivt likviditetssläge och en korrekt penningpolitisk hållning.
- I februari utnämnde bankfullmäktige filosofie doktor Olli Rehn till vice ordförande i direktionen för Finlands Bank. Bankfullmäktige utsåg dessutom juris kandidat, vice häradshövding Marja Nykänen till medlem i Finansinspektionens direktion från och med den 1 april 2018 och utnämnde henne till direktionsordförande.
- I februari gick Finlands Bank ut med information om en ny arbetsfördelning i sin direktion. Beslutet om arbetsfördelning fattades till följd av att vice ordförande Seppo Honkapohjas mandatperiod upphörde den 31 december 2017. Arbetsfördelningen mellan direktionsmedlemmarna täcker in Finlands Banks kärnfunktioner och processer. Processerna fungerar över avdelningsgränserna och uppgifterna gäller beredning och genomförande av penningpolitiken, finansiell stabilitet, påverkan på den ekonomiska politiken i Finland och digitalisering.
 - o Direktionens ordförande Erkki Liikanen svarar för beredningen av penningpolitiken, den ekonomiska politiken i Finland, den externa kommunikationen, internationella frågor och internrevision. Chefdirektör Erkki Liikanen är medlem av ECB-rådet.
 - o Direktionsmedlem Olli Rehn svarar för genomförandet av penningpolitiken, investeringen av Finlands Banks finansiella tillgångar, marknadsoperationerna, betalningsrörelsen, kontantförsörjningen och verksamheten i ledningsgruppen för pensionsfonden. Han har också ansvar för it-funktionen och digitaliseringsprocessen vid Finlands Bank.
 - o Direktionsmedlem Marja Nykänen har ansvar för finansmarknadsfrågor, makrotillsynspolitik, statistik, juridiska frågor, ekonomi- och personalförvaltning samt säkerhets- och fastighetsfrågor. Hon svarar också för övervakningen av riskerna i investeringsverksamheten och penningpolitiken samt processen för finansiell stabilitet.
- I februari 2018 publicerade Finlands Bank en nyhet om att de behöriga ministerierna, centralbankerna, finanstillsynsmyndigheterna och resolutionsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna har undertecknat en överenskommelse om samarbete och samordning för finansiell stabilitet över gränserna (Memorandum of Understanding on cooperation and coordination on cross-border financial stability). De nordiska och baltiska länderna har gemensamma intressen när det gäller finansiell stabilitet på grund av de möjliga systemiska kopplingarna mellan länderna. Det betyder att samarbetet och samordningen måste bli effektivare för att den finansiella stabiliteten ska garanteras. Det internationella forumet för de undertecknande länderna har en ytterst viktig roll i att främja den finansiella stabiliteten i området. Länderna kommer att dra nytta av att samarbetet och samordningen effektiviseras enligt överenskommelsen. Den nya överenskommelsen ersätter en tidigare överenskommelse som undertecknades av de behöriga ministerierna, centralbankerna och finanstillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna 2010. Den är inte juridiskt bindande.
- I februari 2018 publicerade Europeiska centralbanken (ECB) sitt bokslut för 2017. ECB:s vinst ökade med 0,1 miljarder euro och blev därmed 1,3 miljarder euro (1,2 miljarder euro år 2016). Hela vinsten fördelas mellan de nationella centralbankerna. Räntenettet på värdepappersinnehav i syfte att bedriva penningpolitik var 1,1 miljarder euro (1,0 miljarder euro 2016). ECB:s balansräkning steg till 414 miljarder euro (349 miljarder euro 2016). Enligt det reviderade bokslutet var nettovinsten 1 275 miljoner euro 2017, det vill säga 82 miljoner euro större än ett år tidigare. Ökningen berodde främst på att räntenettet växte till följd av ökad

ränteavkastning på investeringsportföljen i amerikanska dollar och värdepappersköpen inom det utökade programmet för tillgångsköp.

- I ett yttrande i mars meddelade ECB-rådet att det inte motsätter sig valet av Luis de Guindos till ny vice ordförande för ECB. Europeiska rådet utnämner ny vice ordförande utifrån yttrandena från ECB-rådet och Europaparlamentet.
- ECB-rådet beslutade på sitt marsmöte hålla kvar refinansräntan på 0,00 procent, räntan på utlåningsfaciliteten på 0,25 procent och räntan på inlåningsfaciliteten på - 0,40 procent. Rådet antar att styrräntorna kommer att ligga kvar på nuvarande nivå en längre tid och efter att köpen av värdepapper upphört. Rådet bekräftade att man inom köpprogrammet, som hör till de extraordinära penningpolitiska åtgärderna, har för avsikt att fortsätta med köpen av värdepapper för 30 miljarder euro per månad fram till slutet av september 2018 och vid behov även därefter, tills rådet anser att inflationstakten hållbart är återställd enligt målet. Vid förfall av värdepapper som köpts inom ramen för programmet kommer Eurosystemet att fortsätta återinvestera det kapital som återbetalas under en längre tid efter att köpen upphört och i varje fall så länge det behövs. Den vägen främjas ett positivt likviditetssläge och en korrekt penningpolitisk hållning.
- I mars informerade Finansinspektionen om att Nordeas bolagsstämma den 15 mars 2018 beslutat att bolaget ska flytta sitt huvudkontor till Finland. Bolaget har som mål att flytten ska ske den 1 oktober 2018. I och med flytten kommer banksektorns storlek i Finland att bli ungefär tredubbelt större i relation till bruttonationalprodukten.

Bilaga 1. Vissa begrepp inom riskhantering

Marknadsrisk = Risken för att nettovärdet på bankens tillgångar sjunker på grund av förändringar i marknadspriserna.

Kreditrisk = Risken för ekonomisk förlust till följd av att kreditbetyget för motparten i en ekonomisk transaktion eller emittenten av värdepapper förändras eller att motparten eller emittenten blir insolvent.

Likviditetsrisk = Risken för att tillgångar inte kan tas i bruk vid behov eller omsättas i likvida medel utan extra kostnader.

Operativ risk = Risken för förluster eller extra kostnader till följd av otillräckliga eller misslyckade interna processer eller på grund av medarbetare, system eller externa faktorer.

Modifierad duration = Ett mått på ränterisk som anger hur mycket värdet på en investering eller investeringar i räntebärande instrument förändras när räntorna förändras något.

VaR-värde (vid en viss konfidensgrad) = Det förlustvärde vid vilket en större förlust realiseras med en sannolikhet som motsvarar den aktuella konfidensgraden. Om till exempel VaR-värdet med en dags horisont och konfidensgraden 99 procent är 3 miljoner euro, betyder det att det i dag med 1 procents sannolikhet realiseras ett resultat som är sämre än en förlust på 3 miljoner euro.

ES-värde (Expected Shortfall, vid en viss konfidensgrad) = Anger storleken av den förväntade förlusten då förlustnivån enligt VaR-värdet vid motsvarande konfidensgrad överskrids. Ett ES-värde på till exempel 99 procent medför en genomsnittlig förlust på 1 procent om en risk realiseras.

Bilaga 2. Finlands Banks bokslut för 2017

Bankfullmäktige beslutade den 23 mars 2018 att Finlands Banks vinst, det vill säga 156 132 672,68 euro, ska disponeras på följande sätt:

Med stöd av 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank överförs 52 132 672,68 euro till reservfonden, medan återstoden 104 000 000,00 euro reserveras för statens behov.

Balansräkning

<i>Mn euro</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
TILLGÅNGAR		
1 <i>Guld och guldfordringar</i>	1 706	1 731
2 <i>Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet</i>	6 850	7 852
<i>Fordringar på Internationella valutafonden (IMF)</i>	1 744	2 048
<i>Banktillgodehavanden och värdepapper, externa lån och andra externa tillgångar</i>	5 106	5 804
3 <i>Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet</i>	478	648
4 <i>Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet</i>	1 231	1 803
5 <i>Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner</i>	10 148	6 728
6 <i>Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet</i>	209	31
7 <i>Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet</i>	44 995	32 761
<i>Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften</i>	39 588	25 786
<i>Andra värdepapper</i>	5 407	6 975
8 <i>Fordringar inom Eurosystemet</i>	44 750	26 609
<i>Andel i ECB</i>	144	144
<i>Fordringar motsvarande överföring av valutareserver</i>	728	728
<i>Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet</i>	3 751	3 879
<i>Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto)</i>	40 127	21 858
9 <i>Övriga tillgångar</i>	697	1 341
<i>Euroområdets mynt</i>	31	35
<i>Materiella och immateriella anläggningstillgångar</i>	126	131
<i>Övriga omsättningstillgångar</i>	50	638
<i>Diverse</i>	490	536
Summa tillgångar	111 065	79 505

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

Balansräkning

<i>Mn euro</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
SKULDER		
1 Utelöpande sedlar	19 223	18 492
2 Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner	76 762	47 665
Löpande räkningar (inkl. kassakrav)	53 421	29 065
Inlåningsfacilitet	23 341	18 600
3 Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet	409	31
4 Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet	1 000	0
5 Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet	2 601	1 625
6 Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet	–	–
7 Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet	–	–
8 Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF	1 413	1 516
9 Skulder inom Eurosystemet	–	–
10 Övriga skulder	65	32
11 Värdereregleringskonton	2 256	2 982
12 Avsättningar	4 579	4 468
13 Kapital och reserver	2 602	2 562
Grundfond	841	841
Reservfond	1 761	1 721
14 Årets vinst	156	131
Summa skulder	111 065	79 505

Resultaträkning

<i>Mn euro</i>	<i>1.1–31.12.2017</i>	<i>1.1–31.12.2016</i>
1 <i>Ränteintäkter</i>	617	483
2 <i>Räntekostnader</i>	–50	–14
3 RÄNTENETTO	567	469
4 <i>Valutakursdifferenser</i>	41	27
5 <i>Prisdifferenser på värdepapper</i>	19	74
6 <i>Värderingsförluster på valutor och värdepapper</i>	–44	–49
7 <i>Förändring av avsättningar för valutakurs- och prISRISKEr</i>	–16	–53
NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER	567	469
8 <i>Augifts- och provisionsnetto</i>	–3	–2
9 <i>Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster</i>	–264	–190
10 <i>Avsättning för förluster av penningpolitiska transaktioner</i>	–1	–
11 <i>Andel av ECB:s vinst</i>	4	5
12 <i>Intäkter från övriga stamaktier och andelar</i>	22	20
RESULTAT AV CENTRALBANKSVERKSAMHETEN	325	302
13 <i>Övriga intäkter</i>	30	31
<i>Verksamhetskostnader</i>	–97	–101
14 <i>Personalkostnader</i>	–47	–48
15 <i>Administrationskostnader</i>	–32	–32
16 <i>Avskrivningar av anläggningstillgångar</i>	–11	–10
17 <i>Sedelproduktionskostnader</i>	–6	–10
18 <i>Övriga kostnader</i>	–0	–0
VERKSAMHETSRESULTAT	258	232
<i>Pensionsfondens resultat</i>	–	–
19 <i>Pensionsfondens intäkter</i>	31	32
20 <i>Pensionsfondens kostnader</i>	–31	–32
21 <i>Förändring av avsättningar</i>	–102	–101
22 ÅRETS RESULTAT	156	131

Redovisningsprinciper

1. Generella redovisningsprinciper

Finlands Bank tillämpar de redovisningsprinciper och metoder som antagits av ECB-rådet, och boksluten upprättas enligt dessa harmoniserade principer. Enligt 11 § i lagen om Finlands Bank fastställer bankfullmäktige grunderna för bankens bokslut på framställning av direktionen.

Finlands Banks resultaträkning innehåller också intäkterna och kostnaderna för Finlands Banks pensionsfond och Finansinspektionen. ECBS harmoniserade redovisningsprinciper gäller inte pensionsfondens bokföring.

2. Värderingsprinciper för tillgångar och skulder i utländsk valuta och guld

Tillgångarna och skulderna i utländsk valuta och guld omräknas i bokslutet till euro enligt kurserna på balansdagen. Posterna värderas valuta för valuta. Värderingsdifferenser som beror på valutakurser redovisas separat från differenser som beror på prisförändringar på värdepapper. Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderegleringskonton. Orealiserade förluster resultatförs om de överstiger motsvarande realiserade värderingsvinster som tidigare redovisats på värderegleringskonton i balansräkningen. Resultatförda, realiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsår. Differenser som beror på pris- och kursförändringar avseende guld redovisas i en post. Under räkenskapsåret realiserade valutakursvinster och -förluster redovisas till daglig nettogenomsnittskurs. Kurserna framgår av tabellen nedan.

<i>Valuta</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
<i>US-dollar</i>	<i>1,1993</i>	<i>1,0541</i>
<i>Japanska yen</i>	<i>135,0100</i>	<i>123,4000</i>
<i>Svenska kronor</i>	<i>9,8438</i>	<i>9,5525</i>
<i>Schweiziska franc</i>	<i>1,1702</i>	<i>1,0739</i>
<i>Brittiska pund</i>	<i>0,8872</i>	<i>0,8562</i>
<i>Kanadensiska dollar</i>	<i>1,5039</i>	<i>1,4188</i>
<i>Särskilda dragningsrätter (SDR)</i>	<i>0,8420</i>	<i>0,7846</i>
<i>Guld</i>	<i>1 081,8810</i>	<i>1 098,0460</i>

3. Värderings- och periodiseringsprinciper för värdepapper

Intäkterna och kostnaderna redovisas enligt prestationsprincipen, dvs. under den period då de erhållits eller uppstår. Realiserade intäkter och kostnader resultatförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet och det nominella värdet för värdepapperet periodiseras under löptiden. Vinster och förluster på grund av förändringar i värdepapperspriserna har redovisats enligt genomsnittskostnadsmetoden.

Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderegleringskonton. Orealiserade förluster resultatförs om de överstiger motsvarande realiserade värderingsvinster som tidigare redovisats på värderegleringskonton i balansräkningen. Resultatförda, realiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsår. Både värdepapperen i utländsk valuta och värdepapperen i euro värderas efter värdepappersslag. Om realiserade förluster i ett värdepappersslag eller i en valuta resultatförs i bokslutet, justeras genomsnittspriset för värdepappersslaget eller nettogenomsnittskursen för valutan på motsvarande sätt före ingången av följande räkenskapsår.

Återförsäljningsförbindelser avseende värdepapper, dvs. omvända repor, upptas i balansräkningen som utlåning mot säkerhet på tillgångssidan. Återköpsavtal, dvs. repor, redovisas i balansräkningen som inlåning mot säkerhet på skuldsidan. Värdepapper som sålts genom repor kvarstår i Finlands Banks balansräkning.

Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften

Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften värderas till upplupet anskaffningsvärde efter avdrag för eventuell nedskrivning oavsett syftet med innehavet.

Andra värdepapper

Omsättbara värdepapper och motsvarande tillgångar värderas värdepapper för värdepapper med användning av antingen marknadens mittkurs eller avkastningskurvan på balansdagen. Vid värderingen 2017 användes marknadens mittkurs den 29 december 2017.

Fastighetsfonder värderas enligt det senaste tillgängliga priset. Priset kontrolleras också efter bokslutet i januari, då fonderna rapporterar priserna på bokslutsdagen.

4. Redovisningsprinciper för fordringar och skulder inom ECBS

Fordringar och skulder inom Eurosystemet uppkommer huvudsakligen genom gränsöverskridande betalningar i EU som avvecklas i centralbankspengar i euro. Transaktionerna har för det mesta initierats av aktörer inom den privata sektorn. Avvecklingen sker i TARGET2-systemet, som är ett transeuropeiskt automatiserat system för bruttoavveckling av betalningar i realtid (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer). Betalningarna genererar bilaterala fordringar och skulder på TARGET2-konton som EU:s centralbanker håller för varandra. Dessa bilaterala fordringar och skulder nettoredovisas dagligen så att ECB är motpart gentemot båda parterna i transaktionen. Varje nationell centralbank har herefter endast en nettoposition gentemot ECB.

Finlands Banks fordringar och skulder gentemot ECB härrörande från TARGET2-konton och övriga fordringar och skulder i euro inom Eurosystemet (såsom interimistisk vinstutdelning till de nationella centralbankerna och nettoandelen av monetära inkomster) nettoredovisas i Finlands Banks balansräkning som fordran eller skuld i posten "Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto)" eller "Övriga skulder inom Eurosystemet (netto)". Fordringar och skulder inom ECBS gentemot nationella centralbanker i EU-länder utanför euroområdet, som inte härrör från TARGET2-konton, redovisas i posten "Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet" eller "Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet".

Fordringar inom Eurosystemet som hänför sig till Finlands Banks andel av ECB:s kapital redovisas i posten "Andel i ECB".

Nettofordran som härrör från tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet redovisas i en tillgångspost som "Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet" (se "Utelöpande sedlar" under redovisningsprinciperna).

Fordringar inom Eurosystemet som härrör från överföringen av valutareserver från centralbanker inom Eurosystemet till ECB redovisas i euro i posten "Fordringar motsvarande överföring av valutareserver".

5. Värderingsprinciper för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna har värderats till anskaffningskostnad efter avskrivningar. Linjär avskrivning tillämpas. De linjära avskrivningarna görs under den förväntade ekonomiska livslängden för anläggningstillgångarna i regel med början kalendermånaden efter förvärvet.

Motposten till byggnader och markområden som i balansräkningen för 1999 aktiverats till marknadsvärde är värderegleringskontot. Avskrivningarna på byggnaderna har redovisats mot värderegleringskontot utan resultatverkan.

De ekonomiska livslängderna är följande:

- datorer, tillhörande utrustning och program samt bilar: 4 år
- maskiner och inventarier: 10 år
- byggnader: 25 år.

Anläggningstillgångar värda under 10 000 euro kostnadsförs under anskaffningsåret.

6. Utelöpande sedlar

ECB och de 19 nationella centralbankerna i euroområdet, som tillsammans bildar Eurosystemet, ger ut eurosedlar.¹ Det totala värdet av utelöpande eurosedlar fördelas på centralbankerna den sista bankdagen i respektive månad enligt fördelningsnyckeln för sedlar.² ECB har tilldelats 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar och resterande 92 % har fördelats på de nationella centralbankerna enligt fördelningsnyckeln för sedlar. Andelen redovisas i balansräkningen i skuldposten ”Utelöpande sedlar”. Skillnaden mellan värdet av eurosedlar som tilldelats den nationella centralbanken enligt sedelfördelningsnyckeln och värdet av eurosedlar som centralbanken faktiskt satt i omlopp bildar en räntebärande fordran eller skuld inom Eurosystemet. Dessa räntebärande³ fordringar eller skulder redovisas i delposten ”Fordringar/skulder inom Eurosystemet: nettofordran/nettoskulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet”. I Finlands Bank redovisas en nettofordran.

Inkomsterna från eurosedlar fördelas i förhållande till de nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s kapital. Ränteutäkterna och räntekostnaderna på dessa poster nettas över ECB:s konton och redovisas i posten ”Räntenetto”. Fördelningsnyckeln för ECB:s kapital justeras med fem års mellanrum och när nya medlemsstater ansluter sig till EU.

De inkomster som ECB intjänar från sin andel på 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar fördelas i regel på de nationella centralbankerna.⁴

7. ECB:s interimistiska vinstutdelning

ECB-rådet har beslutat att ECB:s inkomster från eurosedlar, dvs. 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar, som tilldelas ECB, och ECB:s nettoinkomster från värdepapper som förvärvats inom ramen för a) programmet för värdepappersmarknaderna (securities markets programme), b) det tredje köpprogrammet för säkerställda obligationer, c) programmet för köp av värdepapper med bakomliggande tillgångar och d) programmet för köp av offentliga värdepapper (public sector purchase programme) i sin helhet betalas till de nationella centralbankerna under det räkenskapsår då inkomsterna uppkommit. Om inte ECB-rådet beslutar annat ska ECB fördela inkomsterna i form av interimistisk vinstutdelning i januari påföljande år.⁵ Inkomsterna delas ut till fullo om beloppet inte är högre än ECB:s nettovinst för året eller ECB-rådet beslutar om att göra en avsättning för valutakurs-, ränte-, kredit- och guldpris risker.

ECB-rådet kan också besluta att kostnaderna för utgivning och hantering av eurosedlar dras av från de intäkter från utelöpande eurosedlar som delas ut som interimistisk vinstutdelning i januari. Det belopp som delats ut till de nationella centralbankerna redovisas i resultaträkningen i posten ”Intäkter från övriga stamaktier och andelar”.

¹ Europeiska centralbankens beslut av den 13 december 2010 om utgivningen av eurosedlar (ECB/2010/29), EUT L 35, 9.2.2011, s. 26.

² Fördelningsnyckeln för sedlar innebär den procentsats som blir resultatet efter hänsyn tagen till ECB:s andel av det totala utgivna antalet eurosedlar och vid tillämpning av fördelningsnyckeln för teckning av kapital i enlighet med respektive nationell centralbanks andel av ECB:s totala kapital.

³ Europeiska centralbankens beslut (EU) 2016/2248 av den 3 november 2016 om fördelning av de monetära inkomsterna för nationella centralbanker i medlemsstater som har euron som valuta (ECB/2016/36).

⁴ ECB:s beslut (EU) 2015/298 av den 15 december 2014 om interimistisk fördelning av ECB:s inkomster (omarbetning) (ECB/2014/57), EUT L 53, 25.2.2015, s. 24.

⁵ ECB:s beslut (EU) 2015/298 av den 15 december 2014 om interimistisk fördelning av ECB:s inkomster (omarbetning) (ECB/2014/57), EUT L 53, 25.2.2015, s. 24.

Fördelningsnyckeln för teckning av ECB:s kapital 1.1.2015

	ECBS, kapital- fördelningsnyckel, %	Eurosystemet, kapital- fördelningsnyckel, %
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4778	3,52003
Deutsche Bundesbank	17,9974	25,56743
Eesti Pank	0,1928	0,27390
Banc Ceannais na hÉireann/ Central Bank of Ireland	1,1607	1,64892
Bank of Greece	2,0332	2,88842
Banco de España	8,8409	12,55961
Banque de France	14,1793	20,14334
Banca d'Italia	12,3108	17,48904
Central Bank of Cyprus	0,1513	0,21494
Latvijas Banka	0,2821	0,40076
Lietuvos bankas	0,4132	0,58700
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	0,28839
Bank Ċentrali ta' Malta/ Central Bank of Malta	0,0648	0,09206
De Nederlandsche Bank	4,0035	5,68748
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	2,78883
Banco de Portugal	1,7434	2,47672
Banka Slovenije	0,3455	0,49083
Národná banka Slovenska	0,7725	1,09743
Finlands Bank	1,2564	1,78487
Delsumma för Eurosystemet	70,3916	100,0000
българска народна банка (Bulgarian National Bank)	0,8590	
Česká národní banka	1,6075	
Danmarks nationalbank	1,4873	
Hrvatska narodna banka	0,6023	
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	
Narodowy Bank Polski	5,1230	
Banca Națională a României	2,6024	
Sveriges riksbank	2,2729	
Bank of England	13,6743	
Delsumma för nationella centralbanker utanför euroområdet	29,6084	
Totalt	100,0000	

8. Pensionsfond

År 2001 beslutades att Finlands Banks pensionsåtagande skulle hanteras genom en pensionsfond i bankens balansräkning. Syftet med arrangemanget, som trädde i kraft vid början av 2002, var att sörja för att tillgångarna för täckning av bankens pensionsåtagande placeras med högsta möjliga avkastning. År 2017 beslutade Finlands Banks direktion att pensionsfondens investeringstillgångar ska börja förvaltas som en del av Finlands Banks finansiella tillgångar. Förändringarna i balansräkningen påverkade inte bankens ställning som pensionsanstalt. En separat årsredovisning upprättas för pensionsfonden. Fondens tillgångar redovisas i bankens balansräkning.

Fastigheterna upptas i balansräkningen till värdet vid överföringstidpunkten efter avskrivningar. Till den del byggnaderna skrivits upp i balansräkningen redovisas motsvarande avskrivningar mot återförda uppskrivningar utan resultatverkan.

9. Principer för redovisning av avsättningar

Avsättningar kan göras i bokslutet om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper. I bokslutet kan också göras de avsättningar som är nödvändiga för att täcka bankens pensionsåtagande.

10. Åtaganden utanför balansräkningen

Vinster och förluster av poster utanför balansräkningen behandlas på samma sätt som vinster och förluster av poster i balansräkningen. Valutaterminerna inräknas i nettogenomsnittskostnaden för valutapositionen.

11. Förändringar i redovisningsprinciperna

Redovisningsprinciperna för bokslutet har inte förändrats under 2017.

Noter till balansräkningen

Tillgångar

1. Guld och guldfordringar

Finlands Bank har 1 576 487 troy uns guld (1 troy uns = 31,103 g) som i bokslutet upptagits till marknadsvärde. Vid början av 1999 överförde Finlands Bank, i likhet med de övriga nationella centralbankerna i Eurosystemet, ca 20 % av sitt guld till ECB.

Guld

	31.12.2017	31.12.2016
Kvantitet (mn troy uns)	1,6	1,6
Pris per troy uns guld (euro)	1 081,9	1 098,0
Marknadsvärde (mn euro)	1 705,6	1 731,1
Förändring av marknadsvärde (mn euro)	-25,5	196,8

2. Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet

I posten ingår till valutareserven hänförliga valutafordringar på hemmahörande utanför euroområdet samt innehav av särskilda dragningsrätter (SDR) som tilldelats av Internationella valutafonden (IMF).

2.1 Fordringar på Internationella valutafonden (IMF)

Fordringar på International valutafonden (IMF)

	31.12.2017		31.12.2016	
	Mn euro	Mn SDR	Mn euro	Mn SDR
Reservposition i IMF	256,5	216,0	357,6	280,5
Särskilda dragningsrätter	1 331,3	1 121,0	1 430,4	1 122,2
Övriga fordringar på IMF	156,0	131,3	260,0	204,0
Summa	1 743,9	1 468,4	2 047,9	1 606,7

Kursen mellan euro och SDR 2016 och 2017

	2017	2016
Vid utgången av mars	0,7874	0,8080
Vid utgången av juni	0,8199	0,7950
Vid utgången av september	0,8355	0,7998
Vid utgången av december	0,8420	0,7846

Finlands medlemsandel i valutafonden är 2 410,6 miljoner SDR. Reservpositionen är den del av Finlands medlemsandel som har betalats till IMF i utländsk valuta. Den andra delen av medlemsandelen har betalats i mark. Denna del har valutafonden lånat tillbaka till Finlands Bank. Den i mark betalda medlemsandelens nettoeffekt på Finlands Banks balansräkning är noll, eftersom fordran och skulden redovisas i samma balanspost.

Finlands Banks innehav av särskilda dragningsrätter (Special Drawing Rights, SDR) uppgår till 1 331,3 miljoner euro. De utgör en valutareserv som IMF har lagt upp och fördelat på sina medlemsländer. Särskilda dragningsrätter används i valutahandeln på samma sätt som normala valutor. Postens värde förändras genom valutahandeln mellan medlemsländerna. Postens storlek påverkas också av erhållna och utbetalda räntor och vinstandelen i IMF.

Finlands Banks fordringar på Internationella valutafonden uppgår totalt till 1 743,9 miljoner euro.

2.2 Banktillgodohavanden och värdepapper, externa lån och andra externa tillgångar

Här redovisas banktillgodohavanden, värdepapper och övriga fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet

	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Banktillgodohavanden	41,0	85,1	-44,1
Räntebärande värdepapper	4 172,3	4 735,9	-563,6
Diskonteringsinstrument	136,4	99,2	37,2
Övriga fordringar	756,1	884,2	-128,1
Summa	5 105,8	5 804,4	-698,6

Valutafördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

	31.12.2017		31.12.2016	
Valuta	Mn euro	%	Mn euro	%
Brittiska pund	408,1	9,5	458,1	9,5
US-dollar	3 648,7	84,7	4 109,6	85,0
Japanska yen	252,0	5,8	267,5	5,5
Summa	4 308,7	100,0	4 835,2	100,0

Återstående löptid för värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

	31.12.2017		31.12.2016	
Löptid	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	646,7	15,0	1 158,7	24,0
Över 1 år	3 662,0	85,0	3 676,4	76,0
Summa	4 308,7	100,0	4 835,2	100,0

3. Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet

Denna post består av banktillgodohavanden, värdepapper och övriga fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet

	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Räntebärande värdepapper	504,1	716,1	-212,1
Övriga fordringar	-25,7	-68,1	-42,4
Summa	478,4	648,0	-169,7

Valutafördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande i euroområdet

	31.12.2017		31.12.2016	
Valuta	Mn euro	%	Mn euro	%
Brittiska pund	161,3	32,0	202,4	28,3
US-dollar	342,8	68,0	513,8	71,7
Summa	504,1	100,0	716,1	100,0

Återstående löptid för värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande i euroområdet

	31.12.2017		31.12.2016	
Löptid	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	222,0	44,1	185,4	25,9
Över 1 år	282,0	55,9	530,7	74,1
Summa	504,1	100,0	716,1	100,0

4. Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet

Här ingår banktillgodohavanden i euro utanför euroområdet, värdepapper utgivna av hemmahörande utanför euroområdet och övriga fordringar i euro.

Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet

	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Banktillgodohavanden	279,2	381,6	-102,4
Räntebärande värdepapper	952,2	1 421,2	-469,1
Övriga fordringar	0,1	0,1	0,0
Summa	1 231,4	1 802,9	-571,5

Återstående löptid för värdepapper i euro utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

Löptid	31.12.2017		31.12.2016	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	129,8	13,6	388,6	27,3
Över 1 år	822,4	86,4	1 032,7	72,7
Summa	952,2	100,0	1 421,2	100,0

5. Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner

Denna post består av penningpolitiska instrument som Finlands Bank använder för att genomföra den monetära politiken som en del av Eurosystemet. Posten består av räntebärande utlåning till finländska kreditinstitut och dess storlek är beroende av de finländska kreditinstitutens likviditetsbehov.

Hela Eurosystemets fordringar relaterade till penningpolitiska transaktioner uppgår till 764 310 miljoner euro, varav 10 148,3 miljoner euro redovisas över Finlands Banks balansräkning. Enligt artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB ska riskerna relaterade till penningpolitiska transaktioner, om de realiserar, fördelas på de nationella centralbankerna i Eurosystemet till fullt belopp och i förhållande till centralbankernas andelar i fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital. Förlust kan uppstå endast om en motpart går i konkurs och tillräckliga medel inte erhålls när de säkerheter som motparten ställt realiserar. Risker till följd av eventuella särskilda säkerheter som diskretionärt kan godtas av de nationella centralbankerna fördelas enligt beslut av ECB-rådet inte mellan alla centralbanker.

5.1 Huvudsakliga refinansieringstransaktioner

De huvudsakliga refinansieringstransaktionerna är likvidiserande reverserade transaktioner med en löptid på en vecka som genomförs i form av fastränteanbud varje vecka. De huvudsakliga refinansieringstransaktionerna spelar en nyckelroll när det gäller att påverka räntorna, kontrollera likviditetsläget på marknaden och signalera den penningpolitiska hållningen.

5.2 Långfristiga refinansieringstransaktioner

Genom dessa transaktioner tilldelas motparterna likviditet med längre löptid. År 2017 genomfördes långfristiga refinansieringstransaktioner med löptider på en uppfyllandeperiod och 3–48 månader. Transaktionerna genomfördes som fastränteanbud med full tilldelning.

Dessutom fattade ECB-rådet 2016 beslut om att genomföra en serie nya riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO II). Transaktionerna har en löptid på fyra år och återbetalning av den tilldelade finansieringen kan inledas om två år. Räntan i transaktionerna bestäms specifikt för varje motpart och är beroende av om motpartens utlåning mellan tilldelningsdagen och januari 2018 överstiger ett fastställt riktmärke. Räntan fastställs 2018 och kommer att ligga mellan räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna och inlåningsräntan på tilldelningsdagen. Eftersom räntan bestäms först 2018 och några tillförlitliga uppskattningar av den inte kan göras i detta skede, har räntan i den andra serien av riktade

långfristiga refinansieringstransaktioner 2017 beräknats enligt räntan för inlåningsfaciliteten i enlighet med försiktighetsprincipen.

5.3 Finjusterande reverserade transaktioner

Syftet med finjusterande reverserade transaktioner är att kontrollera likviditetsläget på marknaden och påverka räntorna. De sätts in vid behov för att hantera effekterna av oväntade likviditetsfluktuationer på räntorna.

5.4 Strukturella reverserade transaktioner

Strukturella reverserade transaktioner är reverserade öppna marknadsoperationer som Eurosystemet genomför i form av standardiserade anbudsförfaranden för att justera sin strukturella likviditetsposition i förhållande till finanssektorn.

5.5 Utlåningsfacilitet

Genom utlåningsfaciliteten tillhandahåller de nationella centralbankerna motparterna likviditet över natten mot godtagbara säkerheter.

5.6 Fordringar avseende marginalsäkerheter

I posten ingår kontantbetalningar till motparter i situationer där marknadsvärdet av de säkerheter som motparten lämnat överskrider det fastställda gränsvärdet, dvs. behovet till följd av utestående penningpolitiska transaktioner.

Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner

	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Huvudsakliga refinansieringstransaktioner	–	–	–
Långfristiga refinansieringstransaktioner	10 148,3	6 728,3	3 420,0
Finjusterande reverserade transaktioner	–	–	–
Strukturella reverserade transaktioner	–	–	–
Utlåningsfacilitet	–	–	–
Fordringar avseende marginalsäkerheter	–	–	–
Summa	10 148,3	6 728,3	3 420,0

6. Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet

Här ingår banktillgodohavanden i euro och konton i kreditinstitut i euroområdet.

	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Löpande räkningar	0,0	0,1	–0,1
Omvända repor	209,1	30,6	178,5
Likviditetsstöd i nödlägen	–	–	–
Summa	209,1	30,8	178,4

För att öka öppenheten beslutade ECB-rådet den 17 maj 2017 att publicera avtalet om likviditetsstöd i nödlägen på ECB:s webbplats. Avtalet ersätter förfarandet för likviditetsstöd i nödlägen, som publicerades i oktober 2013. Ett pressmeddelande om publiceringen av avtalet finns på adressen <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

För att värdepapper som innehas i penningpolitiskt syfte ska kunna särredovisas har posten ”Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet” delats upp i ”Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften” och ”Andra värdepapper”.

7.1 Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften

I posten ingick den 31 december 2017 värdepapper som Finlands Bank har förvärvat inom ramen för de tre köpprogrammen för säkerställda obligationer⁶, programmet för värdepappersmarknaderna (SMP)⁷, programmet för köp av offentliga värdepapper (PSPP)⁸ och programmet för köp av företagsobligationer (CSPP)⁹.

Obligationssköpen enligt det första köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP1) slutfördes den 30 juni 2010 och det andra köpprogrammet för säkerställda obligationer avslutades den 31 oktober 2012. Programmet för värdepappersmarknaderna (SMP) avslutades den 6 september 2012.

Under 2017 fortsatte Eurosystemet att genomföra värdepappersköp inom ramen för utökade programmet för tillgångsköp¹⁰, som består av det tredje köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP3), köpprogrammet för värdepapper med bakomliggande tillgångar, programmet för köp av offentliga värdepapper (PSPP supra) samt programmet för köp av företagsobligationer (CSPP). Fram till mars 2017 förvärvade ECB och de nationella centralbankerna värdepapper inom programmen till ett sammanlagt nettovärde av 80 miljarder euro per månad och från april 2017 till årets slut till ett sammanlagt värde av 60 miljarder euro per månad. I oktober 2017 beslutade ECB-rådet att tillgångsköp ska göras för 30 miljarder euro per månad från januari 2018 och fram till slutet av september 2018 och vid behov längre än så till dess att ECB-rådet bedömer att inflationstakten varaktigt stiger tillbaka till inflationsmålet. Vid förfall av de förvärvade tillgångarna återinvesteras det återbetalda kapitalet.

Värdepapper som förvärvats inom köpprogrammen värderas till upplupet anskaffningsvärde efter avdrag för eventuell nedskrivning (se "Värderings- och periodiseringsprinciper för värdepapper" under redovisningsprinciperna).

Nedan anges det upplupna anskaffningsvärdet av värdepapper som innehas av Finlands Bank och som jämförelse också deras marknadsvärde, som inte redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen.¹¹

Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften

	31.12.2017 Mn euro		31.12.2016 Mn euro		Förändring Mn euro	
	Balans- värde	Marknads- värde	Balans- värde	Marknads- värde	Balans- värde	Marknads- värde
Första köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP1)	–	–	15,1	15,4	–15,1	–15,4
Andra köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP2)	97,0	101,4	170,7	178,2	–73,7	–76,8
Tredje köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP3)	5 335,1	5 381,1	3 603,4	3 660,8	1 731,7	1 720,3
Programmet för värdepappersmarknaderna (SMP)	1 341,9	1 485,4	1 606,0	1 784,9	–264,1	–299,5
Programmet för köp av offentliga värdepapper (PSPP stat)	25 167,7	25 242,5	18 902,4	19 140,1	6 265,3	6 102,4
Programmet för köp av offentliga värdepapper (s.k. PSPP supra)	3 067,3	3 089,8	–	–	3 067,3	3 089,8
Programmet för köp av företagsobligationer (CSPP)	4 579,0	4 539,4	1 488,2	1 473,4	3 090,9	3 065,9
Summa	39 588,0	39 839,5	25 785,7	26 252,9	13 802,3	13 586,7

⁶ Beslut ECB/2009/16 av den 2 juli 2009 om genomförandet av programmet för köp av säkerställda obligationer (EUT L 175, 4.7.2009, s. 18); beslut ECB/2011/17 av den 3 november 2011 om genomförandet av det andra programmet för köp av säkerställda obligationer (EUT L 297, 16.11.2011, s. 70) och beslut ECB/2014/40 av den 15 oktober 2014 om genomförandet av det tredje programmet för köp av säkerställda obligationer (EUT L 335, 22.11.2014, s. 22).

⁷ Beslut ECB/2010/5 av den 14 maj 2010 om inrättandet av ett program för värdepappersmarknaderna, EUT L 124, 20.5.2010, s. 8).

⁸ Beslut ECB/2015/10 av den 4 mars 2015 om ett program för köp av den offentliga sektorns tillgångar på andrahandsmarknaderna, (EUT L 121, 14.5.2015, s. 20), i dess ändrade lydelse.

⁹ Beslut ECB/2016/16 av den 1 juni 2016 om genomförandet av programmet för köp av värdepapper från företagssektorn, EUT L 157, 15.6.2016, s. 28).

¹⁰ Mer information om EAPP-programmet finns på ECB:s webbplats: www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html.

¹¹ Marknadsvärdena är riktgivande och beräknas på marknadspriser. Ifall marknadspriser inte finns att tillgå beräknas marknadsvärdena med hjälp av Eurosystemets interna modeller.

ECB-rådet bedömer regelbundet de finansiella risker som är knutna till de värdepapper som förvärvats inom ramen för köpprogrammen. Årliga nedskrivningsprövningar genomförs baserat på beräknade återvinningsvärden vid årets slut och de godkänns av ECB-rådet.

Eventuella förluster som härrör från värdepapper som förvärvats inom ramen för SMP-, CBPP3- och CSPP-programmen samt från köpen från multinationella institutioner (s.k. supra) inom ramen för PSPP-programmet fördelas i enlighet med artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB i sin helhet på de nationella centralbankerna i euroområdet i förhållande till deras respektive inbetalda andelar av ECB:s kapital. Vid nedskrivningsprövningarna konstaterades att ett värdepapper som förvärvats inom CSPP-programmet hade minskat i värde. ECB-rådet ansåg i enlighet med försiktighetsprincipen att det var motiverat att göra en avsättning för förluster av penningpolitiska transaktioner (se 12 "Avsättningar"). Värdepapperet som minskat i värde avyttrades i januari 2018.

I följande tabell redogörs programvis för beloppet av förvärvade värdepapper som innehåses av de nationella centralbankerna inom Eurosystemet och andelen i Finlands Banks balansräkning.

	<i>Innehas av de nationella centralbankerna inom Eurosystemet</i>		<i>I Finlands Banks balansräkning</i>	
	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
<i>Programmet för värdepappersmarknaderna (SMP)</i>	82 490,0	94 802,9	1 341,9	1 606,0
<i>Tredje köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP3)</i>	220 954,6	186 965,4	5 335,1	3 603,4
<i>Programmet för köp av offentliga värdepapper (s.k. PSPPsupra)</i>	203 932,0	139 639,0	3 067,3	–
<i>Programmet för köp av företagsobligationer (CSPP)</i>	131 593,1	51 069,3	4 579,0	1 488,2
<i>Summa</i>	638 969,7	472 476,6	14 323,3	6 697,5

7.2 Andra värdepapper

Posten innehåller räntebärande värdepapper och diskonteringsinstrument utgivna i euroområdet samt andelar i aktiefonder.

Andra värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>Förändring Mn euro</i>
<i>Räntebärande värdepapper</i>	3 158,5	5 232,6	–2 074,1
<i>Diskonteringsinstrument</i>	1 578,7	1 451,1	127,6
<i>Aktiefonder</i>	670,1	291,8	378,2
<i>Summa</i>	5 407,3	6 975,5	–1 568,2

Återstående löptid för övriga värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

<i>Löptid</i>	<i>31.12.2017</i>		<i>31.12.2016</i>	
	<i>Mn euro</i>	<i>%</i>	<i>Mn euro</i>	<i>%</i>
<i>Upp till 1 år</i>	2 922,4	61,7	2 893,7	43,3
<i>Över 1 år</i>	1 814,8	38,3	3 790,1	56,7
<i>Summa</i>	4 737,2	100,0	6 683,7	100,0

8. Fordringar inom Eurosystemet

8.1 Andel i ECB

Enligt artikel 28 i stadgan för ECBS och ECB ska ECB:s kapital endast tecknas av de nationella centralbankerna i ECBS. Teckningsandelarna fastställs enligt artikel 29.3 i stadgan och justeras vart femte år.

Varje nationell centralbank i Eurosystemet har en andel av ECB:s kapital som fördelas enligt en s.k. fördelningsnyckel. Kapitalfördelningsnyckeln baseras på antalet invånare och bruttonationalprodukten i respektive land. Fördelningsnyckeln justeras med fem års mellanrum och när nya medlemmar ansluter sig till EU. Finlands procentuella andel av ECB:s kapital har sedan den 1 januari 2015 varit 1,2564 %, dvs. 144,3 miljoner euro.

8.2 Fordringar motsvarande överföring av valutareserver

Posten "Fordringar motsvarande överföring av valutareserver" består av den del av valutareserven som Finlands Bank har överfört till ECB, 728,1 miljoner euro. Överföringen skedde i samband med övergången till Eurosystemet. Fordran är i euro och värdet lika med dess värde vid tidpunkten för överföringen.

På fordran betalas en ränta som baserar sig på den senaste tillgängliga marginalräntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner och som räknas ut dagligen, fränsett det räntefria guldinnehavet.

8.3 Nettofordringar relaterade till tilldelning av eurosedlar inom Eurosystemet

Nettofordringarna relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet består av en CSM-post (Capital Share Mechanism) enligt fördelningsnyckeln för kapital minskat med posten "ECB issue". Med CSM-talet korrigeras beloppet utelöpande sedlar i centralbankens balansräkning i enlighet med fördelningsnyckeln. "ECB issue" uttrycker ECB:s andel (8 %) av de utelöpande sedlarna. Motposterna för bägge posterna redovisas i balansräkningen i skuldposten "Utelöpande sedlar".¹²

Vid räkenskapsårets slut uppgick posten till 3 750,9 miljoner euro (2016: 3 878,6 miljoner euro). Minskningen berodde på att Finlands Banks sedelutgivning ökade med 5,5 % medan den totala volymen av utelöpande eurosedlar ökade med endast 3,8 % jämfört med 2016. På fordringarna betalas en ränta som räknas ut dagligen från den senaste tillgängliga marginalräntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

8.4 Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto) eller skuldposten övriga skulder inom Eurosystemet (netto)

Övriga fordringar/skulder inom Eurosystemet (netto)

	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Skulder/fordringar gentemot ECB härrörande från TARGET2-konton (inkl. saldon på korrespondentbankskonton inom Eurosystemet)	40 373,2	22 031,0	18 342,2
Nettoandel av sammanläggning av monetära inkomster	-264,0	-189,9	-74,1
Fordringar på ECB relaterade till ECB:s interimistisk vinstutdelning	17,6	17,2	0,4
Summa övriga fordringar/skulder inom Eurosystemet (netto)	40 126,8	21 858,4	18 268,5

Den 31 december 2017 uppgick posten till 40 126,8 miljoner euro och bestod av följande tre komponenter: 1) Finlands Banks fordringar på ECB härrörande från ECB:s och de nationella centralbankernas betalningar som förmedlats och mottagits via TARGET2 och saldon på

¹² Enligt redovisningspraxis för utgivning av eurosedlar i Eurosystemet fördelas 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar månatligen på ECB. Den återstående andelen på 92 % fördelas på de nationella centralbankerna också månatligen så att respektive centralbank i sin balansräkning upptar en andel av de utelöpande eurosedlar som motsvarar bankens inbetalda andel av ECB:s kapital. Differensen mellan värdet på eurosedlar som fördelats enligt denna praxis och värdet på utelöpande eurosedlar bokförs i posten "Interna fordringar/skulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet".

korrespondentbankskonton i centralbankerna inom Eurosystemet, 2) fordringar/skulder gentemot ECB härrörande från monetära inkomster som ska läggas samman och återfördas inom Eurosystemet och 3) Finlands Banks fordringar på ECB härrörande från ECB:s interimistiska vinstutdelning och eventuella andra fordringar eller belopp som ska betalas tillbaka.

Vid slutet av året uppgick nettofordran på nettobetalningar förmedlade via TARGET2 till 40 373,2 miljoner euro. På posten betalas en ränta som beräknas dagligen på den senaste tillgängliga marginalräntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

Den årliga sammanläggningen och återfördelningen av monetära inkomster mellan de nationella centralbankerna i Eurosystemet gav vid slutet av året upphov till en skuld på –264,0 miljoner euro till ECB (se ”Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster” i noterna till resultaträkningen).

ECB-rådet beslutade 2017 att dela ut 987,7 miljoner euro av intäkterna av utelöpande sedlar härrörande från ECB:s andel samt av ECB:s intäkter av värdepappersportföljen för SMP-programmet och av det utökade programmet för tillgångsköp (EAPP) (se ”ECB:s interimistiska vinstutdelning” under redovisningsprinciperna). Finlands Banks andel av det utdelade beloppet var 17,6 miljoner euro.

9. Övriga tillgångar

I posten ingår euromynt, anläggningstillgångar och investeringstillgångar (aktier och andelar). Vidare ingår poster som hänför sig till värderingen av poster utanför balansräkningen, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter och övriga tillgångar samt pensionsfondens tillgångar, som består helt och hållet av fastigheter. Investeringstillgångarna på 599 miljoner euro, som banken reserverat för pensionsfonden, slogs i mars 2017 samman med bankens finansiella tillgångar och förvaltas nu som en del av dem. Värdepapperen har redovisats på tillgångssidan i balansräkningen, i posterna 7.2 ”Andra värdepapper” och 9 ”Övriga tillgångar” (aktier och andelar).

Materiella anläggningstillgångar

<i>Bokföringsvärde</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>Förändring Mn euro</i>
Markområden	8,5	8,5	–
Byggnader	96,3	100,9	–4,6
Maskiner och inventarier	12,4	11,1	1,4
Konst och numismatisk samling	0,5	0,5	0,0
Summa	117,8	121,0	–3,2

Immateriella anläggningstillgångar

<i>Bokföringsvärde</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>Förändring Mn euro</i>
IT-system	8,5	10,5	–2,0
Summa	8,5	10,5	–2,0

Övriga tillgångar

	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>Förändring Mn euro</i>
Euroområdets mynt	31,3	35,2	–3,9
Aktier och andelar	34,9	25,1	9,8
Pensionsfondens tillgångar	15,1	612,9	–597,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	404,0,9	361,9	42,1
Poster som härrör från värdering av poster utanför balansräkningen	83,9	171,0	–87,0
Övriga tillgångar	1,8	3,3	–1,5
Summa	571,0	1 209,3	–638,3

Skulder

1. Utelöpande sedlar

Posten består av Finlands Banks andel av totalvärdet av utelöpande eurosedlar tilldelad enligt kapitalfördelningsnyckeln och justerad för ECB:s andel.

År 2017 ökade totalvärdet av utelöpande eurosedlar med 3,8 %. Vid slutet av 2017 uppgick värdet av Finlands Banks andel av utelöpande eurosedlar enligt fördelningsnyckeln till 19 223,2 miljoner euro (vid slutet av 2016: 18 492,5 miljoner euro). Totalvärdet av Finlands Banks utelöpande eurosedlar ökade 2017 med 5,5 % till 15 472,3 miljoner euro (2016: 14 613,9 miljoner euro). Detta var mindre än totalvärdet enligt kapitalfördelningsnyckeln och differensen, 3 750,9 miljoner euro (2016: 3 878,6 miljoner euro) har redovisats på tillgångssidan i delposten "Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet".

<i>Utelöpande sedlar</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
5 euro	85,9	86,0
10 euro	-68,8	-56,9
20 euro	3 071,5	2 899,0
50 euro	10 071,6	9 248,3
100 euro	-862,9	-750,6
200 euro	490,3	462,5
500 euro	2 684,6	2 725,6
<i>Summa eurosedlar</i>	<i>15 472,3</i>	<i>14 613,9</i>
ECB issue	-1 671,7	-1 608,1
CSM	5 422,5	5 486,7
<i>Utelöpande sedlar enligt kapitalfördelningsnyckeln</i>	<i>19 223,2</i>	<i>18 492,5</i>

2. Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>Förändring Mn euro</i>
<i>Löpande räkningar (inkl. kassakrav)</i>	<i>53 420,8</i>	<i>29 065,0</i>	<i>24 355,8</i>
<i>Inlåning över natten (inlåningsfacilitet)</i>	<i>23 341,2</i>	<i>18 600,2</i>	<i>4 741,0</i>
<i>Inlåning med fast löptid</i>	-	-	-
<i>Finjusterande reverserade transaktioner</i>	-	-	-
<i>Skulder avseende tilläggsäkerheter</i>	-	-	-
<i>Summa</i>	<i>76 762,0</i>	<i>47 665,2</i>	<i>29 096,8</i>

2.1 Löpande räkningar (inkl. kassakrav)

Löpande räkningar innehåller fordringar hänförliga till kassakravsinslåningen i kassakravspliktiga kreditinstitut. Från och med den 1 januari 1999 har på kassakravsinslåningen betalats ränta enligt gällande marginalränta för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner. Från och med juni 2014 har på bankernas inestående kassakravsmedel som överstiger kassakravet betalats antingen nollränta eller räntan för inlåningsfaciliteten, beroende på vilkendera som är lägre.

2.2 Inlåningsfacilitet

Inlåningsfaciliteten är en likviditetsindragande stående facilitet i Eurosystemet som bankerna kan använda för insättningar över natten till en på förhand bestämd ränta.

2.3 Inlåning med fast löptid

Ett sätt att genomföra likviditetsindragande finjusterande transaktioner är tidsbunden inlåning.

2.4 Finjusterande reverserade transaktioner

Finjusterande reverserade transaktioner genomförs för att hantera stora likviditetsfluktuationer.

2.5 Skulder avseende tilläggssäkerheter

Posten avser motparters inlåning i ett läge där marknadsvärdet av de säkerheter som motparten ställt underskrider det fastställda gränsvärdet.

3. Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet

I posten ingår skulder i euro som består av repor med motparter i euroområdet eller andra transaktioner som inte är relaterade till Eurosystemets penningpolitik.

4. Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet

I posten ingår skulder i euro till den offentliga sektorn (1 000 miljoner euro) och andra än kassakravspiktiga kreditinstitut (0,1 miljoner euro).

5. Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet

Här upptas saldona på konton i Finlands Bank som innehas av internationella organisationer och banker utanför euroområdet och repor med motparter utanför euroområdet.

6. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet

Den 31 december 2017 hade Finlands Bank inga skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet.

7. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet

Den 31 december 2017 hade Finlands Bank inga skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet.

8. Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF

I denna post redovisas Finlands Banks skuld motsvarande de särskilda dragningsrätterna (jfr motsvarande post under tillgångar). Till en början var de särskilda dragningsrätterna och deras motpost lika stora. Till följd av SDR-handel var fordringarna relaterade till särskilda dragningsrätter vid slutet av 2017 mindre än motposten på skuldsidan. Motposten på skuldsidan uppgår till 1 189,5 miljoner SDR, som förblir oförändrad. I balansräkningen redovisas posten i euro och värderad till kursen den 29 december 2017 (1 412,7 miljoner euro).

9. Skulder inom Eurosystemet

Skulder och fordringar inom Eurosystemet specificeras i noten till posten ”Fordringar inom Eurosystemet” på tillgångssidan i balansräkningen. Vid slutet av 2017 redovisade Finlands Bank inga skulder inom Eurosystemet.

10. Övriga skulder

Posten består av upplupna kostnader och förutbetalda intäkter samt leverantörsskulder och övriga skulder. Till upplupna kostnader och förutbetalda intäkter hänförs bland annat resultatreglerande poster som ska redovisas i samband med bokslutet samt ränteskulder för repor och långfristiga refinansieringstransaktioner. I övriga skulder ingår bland annat skulder relaterade till mervärdesskatteredovisningar och förskottsinnehållningar samt löpande löner och pensioner.

Övriga skulder	31.12.2017 Mn euro	31.12.2016 Mn euro	Förändring Mn euro
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	66,4	30,0	36,3
Leverantörsskulder	0,1	–	0,1
Övriga skulder	–1,4	2,4	–3,8
Summa	65,1	32,5	32,7

11. Värderingskonton

Här redovisas realiserade värderingsvinster på grund av marknadsvärdering av valutaposter och värdepapper. I posten ingår också uppskrivningar av markområden och byggnader samt värderingsdifferenser beroende på ändrad redovisningspraxis 1999.

<i>Värderingskonton</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>	<i>Förändring Mn euro</i>
<i>Guld</i>	<i>1 316,6</i>	<i>1 342,1</i>	<i>-25,5</i>
<i>Valuta:</i>			
<i>USD</i>	<i>601,7</i>	<i>1 207,6</i>	<i>-605,9</i>
<i>GBP</i>	<i>28,4</i>	<i>57,8</i>	<i>-29,5</i>
<i>JPY</i>	<i>69,7</i>	<i>112,0</i>	<i>-42,4</i>
<i>SDR</i>	<i>-</i>	<i>9,1</i>	<i>-9,1</i>
<i>Andra valutor</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>
<i>Värdepapper</i>	<i>16,1</i>	<i>50,9</i>	<i>-34,8</i>
<i>Aktiefonder</i>	<i>55,8</i>	<i>27,1</i>	<i>28,7</i>
<i>Övriga uppskrivningar</i>	<i>167,5</i>	<i>175,1</i>	<i>-7,6</i>
<i>Summa</i>	<i>2 255,8</i>	<i>2 981,8</i>	<i>-726,0</i>

12. Avsättningar

Enligt 20 § i lagen om Finlands Bank kan avsättningar göras i bokslutet, om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper. Avsättningarna uppgick vid slutet av 2017 till 4 578,7 miljoner euro. Avsättningarna består av generell avsättning, avsättning för realvärde, pensionsavsättning, avsättning för kurs- och prisdifferenser och avsättning för förluster av penningpolitiska transaktioner.

Pensionsavsättningen har gjorts för täckning av pensionsåtagandet. Finlands Banks pensionsåtagande uppgår sammanlagt till 553,3 miljoner euro, varav 109,2 % eller 604,3 miljoner euro är täckt. Förändringen av pensionsavsättningen under räkenskapsåret utgörs av upplösning av uppskrivningsfonden, -0,4 miljoner euro, och av pensionsfondens förlust, -8,3 miljoner euro, som täcktes genom upplösning av pensionsavsättningen. Vid slutet av 2017 hade fastigheter till ett värde av 15,1 miljoner euro reserverats som täckning för pensionsavsättningen (se 9 "Övriga tillgångar" i noterna). Inga tillgångar har reserverats för täckning av återstoden av pensionsavsättningen (589,2 miljoner euro), utan den förvaltas som en del av bankens finansiella tillgångar.

Utifrån nedskrivningsprövningarna ansåg ECB-rådet det motiverat att göra en avsättning på sammanlagt 68,9 miljoner euro för förluster av penningpolitiska transaktioner på grund av värdepappersminskningen på ett värdepapper som innehafts av en nationell centralbank inom Eurosystemet och som förvärvats inom ramen för köpprogrammet för företagsobligationer. Storleken på avsättningen bestämdes med beaktande av uppgifterna om att värdepapperet hade avyttrats i januari 2018. Förfarandet överensstämmer med ECBS redovisningsprinciper för transaktioner efter bokslutet.

Avsättningen finansieras i enlighet med artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB av de nationella centralbankerna i Eurosystemet i förhållande till deras respektive tecknade andelar av ECB:s kapital 2017. Finlands Bank gjorde en avsättning på 1,2 miljoner euro motsvarande sin egen andel, dvs 1,78487 % av den totala avsättningen.

<i>Avsättningar (mn euro)</i>	<i>Summa avsättningar 31.12.2015</i>	<i>Förändring av avsättningar 2016</i>	<i>Summa avsättningar 31.12.2016</i>	<i>Förändring av avsättningar 2017</i>	<i>Summa avsättningar 31.12.2017</i>
<i>Avsättning för kurs- och prisdifferenser</i>	728	53	834	16	850
<i>Generell avsättning</i>	1 645	50	1 695	50	1 745
<i>Avsättning för realvärde</i>	1 275	51	1 326	52	1 378
<i>Pensionsavsättning</i>	615	-2	613	-9	604
<i>Avsättning för förluster av penningpolitiska transaktio- ner</i>	-	-	-	1	1
<i>Summa</i>	4 317	151	4 468	110	4 579

13. Kapital och reserver

Här ingår bankens grundfond och reservfond. Om bankens bokslut uppvisar förlust ska denna enligt 21 § i lagen om Finlands Bank täckas med medel ur reservfonden. Till den del reservfonden inte räcker för ändamålet kan förlusten tills vidare lämnas utan täckning. De följande årens vinst ska i första hand användas till att täcka förluster som lämnats utan täckning.

<i>Kapital (mn euro)</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>Förändring</i>
<i>Grundfond</i>	840,9	840,9	-
<i>Reservfond</i>	1 760,6	1 721,0	39,6
<i>Summa eget kapital</i>	2 601,5	2 562,0	39,6

14. Årets vinst

Vinsten för räkenskapsåret 2017 blev 156,1 miljoner euro.

<i>Årets resultat (mn euro)</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>Förändring</i>
<i>Utdelning till staten</i>	104,0	91,0	13,0
<i>Finlands Banks andel av vinsten (överförs till reservfonden)</i>	52,1	39,6	12,6
<i>Summa</i>	156,1	130,6	25,6

Åtaganden utanför balansräkningen

<i>Åtaganden utanför balansräkningen</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
<i>Futurkontrakt</i>		
<i>Det nominella värdet av köpkontrakt</i>	1 668,0	-
<i>Det nominella värdet av säljkontrakt</i>	-163,7	-
<i>Marknadsvärde av FX-swappar</i>	11,9	36,6
<i>Placeringsåtaganden i fastighetsfonder</i>	64,4	-

Noter till resultaträkningen

1. Ränteintäkter

Ränteintäkterna från hemmahörande utanför och i euroområdet uppgick till totalt 617,3 miljoner euro. Av detta utgjorde 89,1 miljoner euro ränteintäkter i utländsk valuta och 528,1 miljoner euro ränteintäkter i euro.

Räntan på inlåningsfaciliteten har hela året varit negativ, dvs. ränta har tagits ut på inlåning i centralbanken. Denna s.k. minusränta inflöt utöver på inlåning över natten också på innesående kassakravsmedel till den del som de överstiger kassakravet.

Räntan på ECBS-poster, dvs. fordran på ECB motsvarande överföring av valutareserver, skulden och fordran för ECB:s sedelandel, tilldelningen enligt kapitalfördelningsnyckeln och den åtföljande justeringen samt TARGET2-saldona motsvarar räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna. På dessa inflöt inga ränteintäkter 2017, eftersom räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna var noll % under hela året.

Ränteintäkter från hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)	Euro	2017		Euro	2016	
		Utländsk valuta	Summa		Utländsk valuta	Summa
Ränteintäkter från räntebärande värdepapper	1,1	69,5	70,6	3,6	55,4	59,0
Intäkter från diskonteringsinstrument	–	1,0	1,0	–	0,5	0,5
Ränteintäkter från banktillgodo-havanden	3,0	0,8	3,9	1,0	0,6	1,6
Övriga ränteintäkter	5,8	8,6	14,4	4,4	1,6	6,0
Summa	9,9	80,0	89,9	9,0	58,2	67,2

Ränteintäkter från hemmahörande i euroområdet (mn euro)	Euro	2017		Euro	2016	
		Utländsk valuta	Summa		Utländsk valuta	Summa
Ränteintäkter från räntebärande värdepapper	–6,3	9,0	2,7	7,6	8,1	15,7
Intäkter från diskonteringsinstrument	–9,1	–	–9,1	–4,9	–	–4,9
Ränteintäkter från banktillgodo-havanden	1,9	0,1	2,0	0,2	0,0	0,2
Utdelningar från investeringar i euro	8,2	–	8,2	5,2	–	5,2
Ränteintäkter från ECBS-poster	–	–	–	5,6	–	5,6
Ränteintäkter från penning-politiska poster	0,0	–	0,0	0,5	–	0,5
Ränteintäkter från penningpolitiska värdepapper	154,2	–	154,2	136,8	–	136,8
Ränteintäkter härrörande från negativa räntor	364,2	–	364,2	256,0	–	256,0
Övriga ränteintäkter	5,0	–	5,0	0,4	0,1	0,5
Summa	518,2	9,1	527,3	407,2	8,2	415,4

Summa ränteintäkter (mn euro)	Euro	2017		Euro	2016	
		Utländsk valuta	Summa		Utländsk valuta	Summa
Ränteintäkter från hemmahörande utanför euroområdet	9,9	80,9	89,9	9,0	58,2	67,2
Ränteintäkter från hemmahörande i euroområdet	518,2	9,1	527,3	407,2	8,2	415,4
Summa	528,1	89,1	617,3	416,2	66,4	482,6

2. Räntekostnader

	2017			2016		
<i>Räntekostnader till hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)</i>	<i>Euro</i>	<i>Utländsk valuta</i>	<i>Summa</i>	<i>Euro</i>	<i>Utländsk valuta</i>	<i>Summa</i>
<i>Räntekostnader för inlåning från hemmahörande utanför euroområdet</i>	-2,7	-0,1	-2,8	-0,9	-0,0	-0,9
<i>Övriga räntor till hemmahörande utanför euroområdet</i>	-0,4	-7,2	-7,5	-	-1,4	-1,4
<i>Summa</i>	-3,1	-7,2	-10,4	-0,9	-1,4	-2,3

	2017			2016		
<i>Räntekostnader till hemmahörande i euroområdet (mn euro)</i>	<i>Euro</i>	<i>Utländsk valuta</i>	<i>Summa</i>	<i>Euro</i>	<i>Utländsk valuta</i>	<i>Summa</i>
<i>Räntekostnader för penningpolitiska poster</i>	-37,8	-	-37,8	-8,9	-	-8,9
<i>Övriga räntor till hemmahörande i euroområdet</i>	-2,0	-	-2,0	-2,8	-	-2,8
<i>Summa</i>	-39,8	-	-39,8	-11,7	-	-11,7

	2017			2016		
<i>Summa räntekostnader (mn euro)</i>	<i>Euro</i>	<i>Utländsk valuta</i>	<i>Summa</i>	<i>Euro</i>	<i>Utländsk valuta</i>	<i>Summa</i>
<i>Räntekostnader till hemmahörande utanför euroområdet</i>	-3,1	-7,2	-10,4	-0,9	-1,4	-2,3
<i>Räntekostnader till hemmahörande i euroområdet</i>	-39,8	-	-39,8	-11,7	-	-11,7
<i>Summa räntekostnader</i>	-43,0	-7,2	-50,2	-12,6	-1,4	-14,0

3. Räntenetto

	31.12.2017 (Mn euro)	31.12.2016 (Mn euro)
<i>Räntenetto</i>		
<i>Ränteintäkter</i>		
<i>Ränteintäkter från finansiella tillgångar</i>	98,8	83,8
<i>Ränteintäkter från penningpolitiska poster</i>	518,4	393,2
<i>Ränteintäkter från fordringar på ECBS</i>	-	5,6
<i>Summa</i>	617,3	482,6
<i>Räntekostnader</i>		
<i>Räntekostnader för finansiella tillgångar</i>	-12,4	-5,1
<i>Räntekostnader för penningpolitiska poster</i>	-37,8	-8,9
<i>Räntekostnader för skulder till ECBS</i>	-	-
<i>Summa</i>	-50,2	-14,0
<i>RÄNTENETTO</i>	567,1	468,6

4. Valutakursdifferenser

Posten innehåller realiserade valutakursvinster och valutakursförluster från försäljning av poster i utländsk valuta. År 2017 redovisades sådana vinster till ett belopp av 41,3 miljoner euro.

5. Prisdifferenser på värdepapper

Här ingår realiserade vinster och förluster från försäljning av värdepapper. År 2017 realiserades en försäljningsvinst på 18,6 miljoner euro av värdepapper.

6. Värderingsförluster på valutor och värdepapper

Posten innehåller värderingsförluster på valutor och värdepapper. Varje värdepappersslag och valuta särredovisas i bokföringen. År 2017 uppgick värderingsförlusterna på valutor till 18,2 miljoner euro. I värderingsförluster på värdepapper redovisades 25,9 miljoner euro.

7. Förändring av avsättningar för valutakurs- och prISRISker

Realiserade nettovinster till följd av valutakursdifferenser och prisdifferenser, sammanlagt 15,8 miljoner euro, avsattes enligt redovisningsprinciperna. Avsättningarna har specificerats i noterna till skulderna.

8. Avgifts- och provisionsnetto

I posten ingår avgifter och provisioner som hänför sig till investeringsverksamheten.

9. Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster

<i>Monetära inkomster</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
<i>Finlands Banks inbetalda -monetära inkomster till poolen</i>	456,5	366,7
<i>Finlands Banks andel av monetära inkomster enligt kapitalfördelningsnyckeln</i>	192,6	176,8
<i>Nettoandel av sammanläggning av monetära inkomster enligt kapitalfördelningsnyckeln</i>	-263,9	-189,9
<i>Justeringar av monetära inkomster tilldelade under tidigare år</i>	-0,1	-0,0

De monetära inkomsterna för varje nationell centralbank i Eurosystemet beräknas på de årliga intäkterna av de reserverade tillgångar som centralbanken håller som motvärden till skuldbasen. Skuldbasen består huvudsakligen av följande poster: utelöpande sedlar, skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner, skulder för de nationella centralbankerna inom Eurosystemet relaterade till emittering av ECB:s skuldebrev, nettoskuld inom Eurosystemet på grund av TARGET2-transaktioner, nettoskulder inom Eurosystemet relaterade till tilldelningen av eurosedlar, upplupen ränta på penningpolitiska skulder med en löptid på minst ett år som varje nationell centralbank redovisat vid varje kvartalsslut, skulder gentemot ECB som motsvarar fordringar relaterade till swappavtal som medför nettointäkter för Eurosystemet. Ränta som ska betalats på poster som ingår i skuldbasen ska avräknas från nettoandelen av de monetära inkomsterna.

De reserverade tillgångarna består huvudsakligen av följande poster: utlåning i euro till kreditinstitut inom euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner, värdepapper som innehas för penningpolitiska syften, fordringar inom Eurosystemet motsvarande överföring av valutareserver till ECB, nettofordran inom Eurosystemet på grund av TARGET2-transaktioner, nettofordringar inom Eurosystemet relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet, fordringar på motparter i euroområdet relaterade till swappavtal mellan ECB och centralbanker utanför Eurosystemet som medför nettointäkter för Eurosystemet, upplupen ränta på penningpolitiska tillgångar med en löptid på minst ett år som varje nationell centralbank redovisat vid varje kvartalsslut, en begränsad mängd av respektive centralbanks guldreserv som motsvarar dess andel enligt ECB:s kapitalfördelningsnyckel.

Varje nationell centralbanks monetära inkomster ska beräknas på de faktiska inkomsterna av dess bokförda reserverade tillgångar, med undantag för guld, som det inte beräknas någon avkastning på, och följande poster som ska anses ge en avkastning som motsvarar den senaste tillgängliga marginalräntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner: 1) värdepapper som innehas för penningpolitiska syften och som har förvärvats med stöd av ECB:s beslut ECB/2009/16 av den 2 juli 2009 om genomförandet av programmet för köp av säkerställda obligationer, 2) värdepapper som innehas för penningpolitiska syften och som har förvärvats med stöd av ECB:s beslut ECB/2011/17 av den 3 november 2011 om genomförandet av det andra programmet för köp av säkerställda obligationer, och 3) skuldebrev som emitterats av staten, regionala eller kommunala myndigheter och erkända organ eller ersättande räntebärande instrument som emitterats av företag i den offentliga sektorn och som har förvärvats med stöd av ECB:s beslut ECB/2015/10 av den 4 mars 2015 om ett program för köp av den offentliga sektorns tillgångar på andrahandsmarknaderna. Om den nationella centralbankens reserverade tillgångar överstiger eller understiger värdet av bankens skuldbas, kompenseras skillnaden med den senaste tillgängliga marginalräntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

Eurosystemets sammanräknade monetära inkomster fördelas på de nationella centralbankerna enligt kapitalfördelningsnyckeln. Finlands Banks nettoandel är lika med de monetära inkomster som banken betalat in till poolen (456,5 miljoner euro) minus Finlands Banks andel av de monetära inkomsterna enligt fördelningsnyckeln (192,6 miljoner euro).

10. Avsättning för förluster av penningpolitiska transaktioner

I posten ingår Finlands Banks andel av den avsättning för förluster av penningpolitiska transaktioner som gjordes på grund av ett värdepapper som innehafts av en nationell centralbank och som förvärvats inom ramen för köpprogrammet för företagsobligationer (se 12 "Avsättningar" i noterna till balansräkningen).

11. Andel av ECB:s vinst

ECB delade ut en vinst för räkenskapsåret 2016 på 227 miljoner euro. Finlands Banks redovisade andel 2017 uppgick till 4,0 miljoner euro.

12. Intäkter från övriga stamaktier och andelar

Här ingår avkastning på värdepappersportföljen enligt SMP-programmet och det utökade programmet för tillgångsköp (EAPP) som ECB fördelat i form av interimistisk vinstutdelning för räkenskapsåret 2017, sammanlagt 17,6 miljoner euro. Vidare ingår utdelningar från BIS-aktier för 3,9 miljoner euro samt 0,2 miljoner euro i avkastning på fastighetsfonder.

13. Övriga intäkter

I posten ingår 25,5 miljoner euro i Finansinspektionens tillsyns- och åtgärdsavgifter efter avdrag av ett överskott på 1,2 miljoner euro som överförs i ny räkning, och 5,6 miljoner euro i fastighetsintäkter samt expeditionsavgifter och provisioner.

14. Personalkostnader

<i>Personalkostnader</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
Löner och arvoden	36,7	38,3
Arbetsgivarersättning till pensionsfonden	7,4	7,4
Övriga lönebikostnader	2,9	2,7
Summa	47,0	48,4

<i>Medeltal anställda</i>	<i>2017 Anställda</i>	<i>2016 Anställda</i>
Finlands Bank	365	373
Finansinspektionen	181	181
Summa	546	554

<i>Direktionsmedlemmarnas grundlöner</i>	<i>2017 Euro</i>
Erkki Liikanen	262 564
Pentti Hakkarainen (t.o.m. 31.1.2017)	100 063
Seppo Honkapohja (t.o.m. 31.12.2017)	303 161
Marja Nykänen (fr.o.m. 1.2.2017)	177 192
Olli Rehn (fr.o.m. 1.2.2017)	185 262
Summa	1 028 242

Till direktionsmedlemmarna utbetalades totalt 42 798 euro i naturaförmåner (lunchförmån, telefonförmån och bilförmån).

Direktionsmedlemmarnas pensionsförmåner bestäms enligt Finlands Banks pensionsstadga, utan specialvillkor och enligt samma förutsättningar och villkor som för den övriga personalen. Finlands Banks pensionsstadga följer lagen om statens pensioner (StaPL) i tillämpliga delar. En direktionsmedlem kan efter avslutad mandatperiod få ersättning för inkomst-

bortfall, om personen till följd av karensbestämmelsen inte kan ta emot annat arbete eller pensionen från Finlands Bank är lägre än ersättningen för inkomstbortfall. Den fulla ersättningen för inkomstbortfall är 60 % av lönen och den betalas i ett år, efter samordning med pensionen från Finlands Bank, så att dessa tillsammans begränsas till högst 60 % av lönen.

13. Avgift till pensionsfonden

Under räkenskapsåret 2016 betalades inga pensionsfondsavgifter. Föregående räkenskapsår betalade Finlands Banks pensionsfond tillbaka 16,5 miljoner euro i pensionsfondsavgift till Finlands Bank.

15. Administrationskostnader

<i>Administrationskostnader</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
<i>Materielkostnader</i>	0,5	0,5
<i>Kostnader för maskiner och inventarier</i>	6,8	6,5
<i>Kostnader för fastigheter</i>	9,0	9,3
<i>Personalrelaterade kostnader</i>	3,8	3,6
<i>Kostnader för köpta tjänster</i>	10,2	10,0
<i>Övriga administrationskostnader</i>	2,0	1,9
<i>Summa</i>	<i>32,2</i>	<i>31,8</i>

Här redovisas hyror, möteskostnader, PR-kostnader, kostnader för köpta tjänster och kontorsartiklar. Som administrationskostnader redovisas också kostnaderna för utbildning, tjänsteresor och rekrytering.

16. Avskrivningar av anläggningstillgångar

<i>Avskrivningar av anläggningstillgångar</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
<i>Byggnader</i>	2,8	2,8
<i>Maskiner och inventarier</i>	3,1	2,9
<i>Summa</i>	<i>6,0</i>	<i>5,7</i>

<i>Avskrivningar av immateriella anläggningstillgångar</i>	<i>31.12.2017 Mn euro</i>	<i>31.12.2016 Mn euro</i>
<i>IT-system</i>	4,8	4,6
<i>Summa</i>	<i>4,8</i>	<i>4,6</i>

17. Sedelproduktionskostnader

Kostnaderna för anskaffning av sedlar var 6,4 miljoner euro.

18. Övriga kostnader

Största delen av övriga kostnader hänför sig till drift och underhåll av fastigheter.

19. Pensionsfondens intäkter

Här redovisas intäkterna från Finlands Banks pensionsfonds placeringsverksamhet, som utgör 9,2 miljoner euro fram till slutet av mars. Posten innehåller också Finlands Banks och Finansinspektionens arbetsgivarandelar och arbetstagarnas andel av premieinkomsten, sammanlagt 10,0 miljoner euro, och pensionsfondens fastighetsintäkter, 1,6 miljoner euro.

20. Pensionsfondens kostnader

I posten ingår utbetalda pensioner, 27,4 miljoner euro, förvaltningskostnader och avskrivningar av fondens anläggningstillgångar samt kostnaderna för Finlands Banks pensionsfonds placeringsverksamhet fram till slutet av mars.

21. Förändring av avsättningar

I posten redovisas 52 miljoner euro i nya avsättningar för att trygga realvärdet av eget kapital och 50 miljoner euro i nya generella avsättningar. Avsättningarna har specificerats i noterna till skulderna.

22. Årets resultat

Vinsten för räkenskapsåret 2017 blev 156,1 miljoner euro. Direktionen föreslår bankfullmäktige att 104,0 miljoner euro av vinsten reserveras för statens behov.

Bokslutsbilagor

<i>Mn euro</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
<i>Aktier och andelar, nominellt värde</i>		
<i>Banken för internationell betalningsutjämnning (BIS)¹</i>	<i>22,4 (1,96 %)</i>	<i>22,4 (1,96 %)</i>
<i>Bostadsaktier</i>	<i>2,5</i>	<i>2,5</i>
<i>Övriga aktier och andelar</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>
<i>Summa</i>	<i>25,0</i>	<i>25,1</i>
<i>Kalkylmässig andel av värdepapperscentralens fond</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>
<i>Pensionsåtaganden</i>		
<i>Finlands Banks pensionsåtaganden²</i>	<i>553,3</i>	<i>563,7</i>
<i>– därav täckt genom avsättningar</i>	<i>604,3</i>	<i>612,9</i>
<i>Finlands Banks intressekontor</i>		
<i>Inlåning</i>	<i>22,6</i>	<i>24,4</i>
<i>Utlåning</i>	<i>3,0</i>	<i>3,3</i>

¹ Inom parentes Finlands Banks relativa ägarandel av utelöpande BIS-aktier.

² Siffran för 2017 inkl. indexhöjningen av pensioner och fribrev som träder i kraft 1.1.2018.

Finlands Banks fastigheter

<i>Fastighet</i>	<i>Adress</i>	<i>Byggnadsår</i>	<i>Volym ca m³</i>
<i>Helsingfors</i>	<i>Fredsgatan 16</i>	<i>1883/1961/2006</i>	<i>52 108</i>
	<i>Fredsgatan 19</i>	<i>1954/1981</i>	<i>40 487</i>
	<i>Snellmansgatan 6¹</i>	<i>1857/1892/2001</i>	<i>23 600</i>
	<i>Snellmansgatan 2¹</i>	<i>1901/2003</i>	<i>3 225</i>
	<i>Ramsöuddsvägen 34</i>	<i>1920/1983/1998</i>	<i>4 800</i>
<i>Uleåborg</i>	<i>Kajaaninkatu 8</i>	<i>1973</i>	<i>17 230</i>
<i>Vanda</i>	<i>Säkerhetsdalsvägen 1</i>	<i>1979</i>	<i>334 243</i>
<i>Enare</i>	<i>Saariseläntie 9</i>	<i>1968/1976/1998</i>	<i>6 100</i>

¹ Överfört till Finlands Banks pensionsfond 1.1.2002.